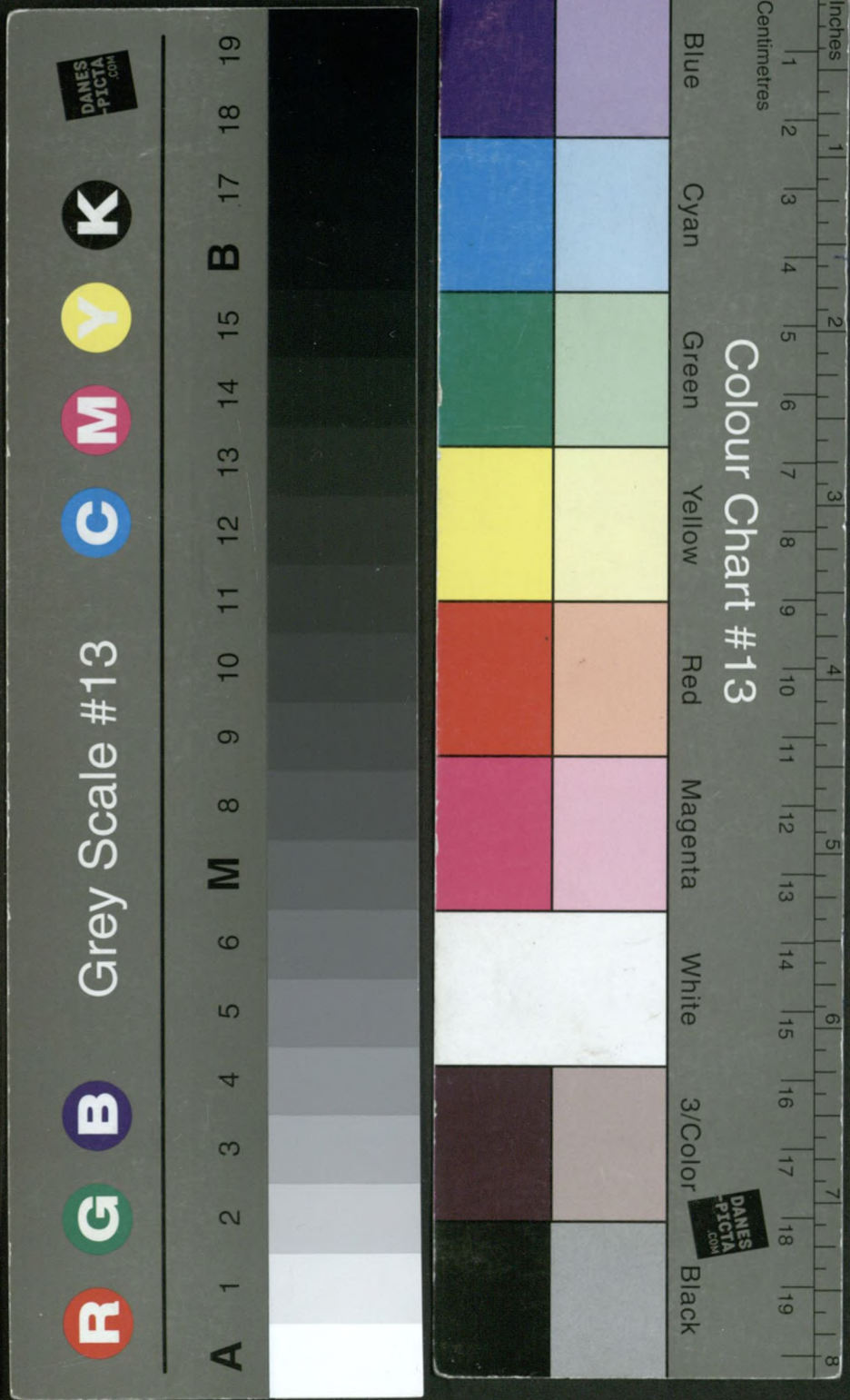

Logotyp	Nazwa instytucji Muzeum Ustrońskie	
Tytuł jednostki / publikacji / fotografii Kronika Związku Bojowników o Wolność i Demokrację Koło w Ustroniu (1949-1988)		
Ilość stron oryginału 157	Ilość skanów 157	Liczba plików publikacji 317
Autor praca zbiorowa	Wydawnictwo / zakład fotograficzny Związek Bojowników o Wolność i Demokrację	Skan okładki
Miejsce wydania Ustroń	Rok wydania / Data powstania 1949-1988	
Sygnatura ---	Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.) księga	
Wymiary (wys x szer) lata 1949-1988, Józef	Stan zachowania ---	Charakterystyka skanowanego obiektu MUZEUM USTROŃSKIE
Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce) Związek Bojowników o Wolność i Demokrację Koło w Ustroniu, Pomnik Ofiar Walki i Męczeństwa z Lat Okupacji 1939-1945 (obecnie Pomnik Pamięci Narodowej), kamieniołom w Ustroniu Poniwcu, kombatanci, więźniowie obozów hitlerowskich, pomnik-kamień „Poległym partyzantom w latach 1939-1945”, stowarzyszenia kombatanckie, uroczystości patriotyczne, tablice pamiątkowe, miejsca upamiętniające ofiary II wojny światowej w Ustroniu		
Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuźnia, letnicy itp.) kronika ustrońskiego Koła ZBoWiD-u zawiera rękopisy dotyczące najważniejszych wydarzeń z życia tejże organizacji kombatanckiej w latach 1949-1988, spisane przez kronikarzy – Józefa Pilcha i Pawła Gogólkę, a ponadto sporo wklejonych dokumentów, wycinków z gazet i dobrze opisanych zdjęć oraz wkładkę poświęconą historii budowy Pomnika Ofiar Walki i Męczeństwa z Lat Okupacji 1939-1945 wraz z wykazami ofiarodawców na ten cel – osób prywatnych, instytucji i przedsiębiorców		
Prawa autorskie ---		

KRONIKA
ZBoWiD
USTRON'

Kronika
ZBoWiD
Ustron'

KSIĄŻKA PAMIĄTKOWA

OFIARODAWCOW NA BUDOWĘ POMNIKA
W USTRONIU

Pro memoria

Ustron Cieszyński przechodził w ciągu swoich dziejów kilka tragicznych momentów (jak np. pożar i grabież w 1621 r. i wojnę trzydziestoletnią). Specjalnie tragicznymi i ponurymi były lata od 1939 - 1945 r. a zwłaszcza rok 1944.

Przez pięć lat i osiem miesięcy najeźdźca zachodni tępił z niestychaną nienawiścią wszystko co polskie.

Ludność wywożono, wysiedlano, wywłaszczano, wysyłano na pracę w głąb Niemiec, wywożono do obozów koncentracyjnych - bez względu na wiek i płeć, na stan i pochodzenie.

Zrak okrutnego najeźdźcy ginie przede wszystkim robotnik i inteligent polski.

9-listopada 1944 r. zajeżdża do Ustronia 50-ciu gestapowców i z braskiem dnia w potworny sposób morduje bezbronnych, spokojnych i pracowitych robotników na oczach ich rodzin.

Jedynym i największym przestępstwem tych ofiar jest jawne przyznawanie się do narodowości polskiej. Gina na przychaciach, na drodze do pracy zerwani brutalnie ze spoczynku lub oderwani od warsztatu zmudnych zajęć.

Niewinnie przelana krew naszych współobywateli przenika głęboko w treść historii Ustronia oraz martyrologii Narodu Polskiego.

Dla pamięci przyszłych pokoleń, które pracować będą w wolnej Ojczyźnie, szkic tej ścieżki ciernistej i krwawej ku chwale Ojczyzny umiłowanej przekazujemy.

St. Malin

A oto krótką historią budowy pomnika.

Skonczyła się pełna tragizmu wojna. Świeże groby pomordowanych Polaków w Ustroniu mobilizowały umysły pozostałej części społeczeństwa polskiego. Idzie myśl, jak podmuch wiatru zrobienia czegoś ku uczczeniu pamięci tych wszystkich Polaków, którzy zginęli w tej bezlitosnej wojnie w imię dobra idącej nowej Ojczyzny. Jedni pragną wmurować tablicę pamiątkową w gmachu Urzędu Gminnego, inni znowu zbudować wspianą nagrobek na cmentarzu, a jeszcze inni postawić pomnik. Początkowo radzą poszczególne organizacje jak Związek Walki Zbrojnej, radzą pewne zespoły ludzi, radzi także Gminna Rada Narodowa. Aż wreszcie na jesieni 1946 roku (15.9.) wyłania się osobny Komitet. W Komitecie tym biorą udział:

- Ob. Bobkiewicz Tadeusz - Kier. Szkoły Nr. 1
Bukowczan Jan - Prezes P.P.S i przewodn. Rady Zakł. Fabryki
Bukowczan Józef - Przewodniczący Z.W.Z.
Bojda Karol
Gańczarczyk Franciszek - właściciel kamieniołomu p. Czantoria.
Inż. Jarocki Jan - Nacz. Dyr. Fabr. Brevillier i Urban p. zarz. państw.
Jastrząb Karol - Kier. Śląskich Kąpieli Borowinowych.
Lipowczan Ludwik - Przewodn. Samopomocy Chłopskiej
Kluzik Władysław
Kosmider Władysław - Mgr. aptekarz, przewodn. P.G.K.
Krysta Franciszek - Przewodn. G.R.N.
Markuzel Emil - " - O.M. T.U.R.
Szczepański Józef - Sekretarz Gminy.
Turoń Rudolf - Kier. biura techn. Fabryki.
Rakowski Paweł - Budowniczy, przewodn. Z.b.W.F.
Zawada Franciszek - Burmistrz

Projekt wmurowania tablicy pamiątkowej jak również zbudowania nagrobka zaniechano a postanowiono przystąpić do budowy pomnika z jednolitego kamienia. Ustalono, że pomnik ten stanie w parku obok Urzędu Gminnego. Będzie to miejsce godne i reprezentacyjne. Swoją okazatością budzić będzie zainteresowanie wszystkich przechodniów i mieszkańców Ustronia. Projekt masywnego pomnika, zbudowanego z głazu kamiennego opracował ob. Turoń Rudolf - kier. biura technicznego fabryki Brevillier i Urban. Obecny na posiedzeniu ob. Gańczarczyk Franciszek, przystępując się debacie zaofiarował dostarczyć bezinteresownie potrzebny kamień ze swoich kamieniołomów. Zaznaczył jednak, że nie jest w stanie podać terminu dostarczenia odpowiedniego kamienia, ponieważ wyszukanie kamienia z ciałiny kamieniołomu potrwać może jakiś czas.

Postanowiono zatem odłożyć dalsze prace Komitetu do chwili wydobywania potrzebnego kamienia przez ob. Gańczarczyka Franciszka.

Wiosną 1947r. zbiera się Komitet celem obejrzenia wyodrębnionego kamienia z ciałiny kamieniołomu. W tym samym czasie decyduje Komitet na miejscu gdzie ostatecznie stanie ów blok kamienny - jako pomnik. Ze względu na narastające jego czyn-

ności, zachodzi również potrzeba powiększenia składu Komitetu. Powołują więc do Komitetu wszystkich obywateli reprezentujących poszczególne organizacje polityczne, społeczne, gospodarcze i młodzieżowe oraz ludzi którzy czynnie i moralnie poprą wysiłki Komitetu i miejscowego społeczeństwa.

Z chwilą znalezienia odpowiedniego kamienia (myśl-projekt) zbudowania monumentalnego pomnika w samym sercu Ustronia wymagał zatwierdzenia Gminnej Rady Narodowej w Ustroniu. Na posiedzeniu czerwcowym 1947r. zapadła uchwała Nr. 30 w/g protokołu Nr. 34 poz. 4, w brzmieniu:

„Gminna Rada Narodowa w Ustroniu działając na podstawie art. 43 ustawy z dnia 23. II. 1933 roku o częściowej zmianie ustroju samorządowo-terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr. 35. poz. 294) uchwalita jednomyslnie wzniesić pomnik ku czci ofiar teroru hitlerowskiego w parku gminnym obok Urzędu Gminnego i upowaznia Komitet wybrany na posiedzeniu G. R. N. z dnia 6. 9. 1946 roku (prot. Nr. 18. poz. 2. ust. 7) do wykonania.”
Uchwałę tą zatwierdziła w dniu 16. 10. 1947r. Powiatowa Rada Narodowa w Cieszynie.

W czasie szarugi jesiennej, zapowiadającej ciężką i długą zimę: dochodzi wieść z kamieniołomu, że kamień na pomnik, wydobyty ze skały, upadł na dno kamieniołomu. Ob. Ganczarczyk Franciszek krząta się ze swoimi ludźmi około wydostania go stamtąd. Przy pomocy wielokrążka posuwa się wolno kamień-olbrzym, wazący około 16 tonn, o wymiarach 4,5 m długości, 1m szerokości i 1,5 m grubości aż do drogi. Z drogi mają zabrać kamień i zawieźć do parku obok Urzędu Gminnego, odległego mniej więcej o 2 km. Na wóz specjalnej konstrukcji, wypożyczony z warsztatu ślusarsko-kotlarskiego w Cisownicy, zatadowano potężną bryłę kamienną. Do wozu zaprzężnięto 1 parę koni - nie ruszyły, nie zdołały ruszyć wozu z miejsca nawet 3 pary koni ani nawet ciągnik (traktor) fabryczny. Obracały się kota ciągnika, jak wiatrak na miejscu i nie ruszyły naprzód. Dopiero za radą ob. Ganczarczyka Franciszka sprowadzono z powiatu walec drogowy, któremu udało się ruszyć wóz z miejsca i podwieźć go przed Urząd Gminny w Ustroniu. W czasie zjeżdżania z drogi do parku przez targowisko, kota wozu całą prawą stroną zaryły się głęboko do ziemi. Kamień zrzuciono, nie dojechawszy na miejsce przeznaczenia. Wszystkiemu winna była tegoroczna nadzwyczaj tagodna zima. Mimo przepowiedni starych ludzi o ostrej i długotrwałej zimie nadeszła niespodziewanie zima tagodna i ciepła o stosunkowo wysokiej temperaturze. Śnieg leżał każdorazowo bardzo krótko i nie doszło do znaczniejszych mrozów. Kamień leżał na rynku. Musiano znów szukać sposobów sprowadzenia go do parku. Po zimudnych i długich zabiegach podciągnięto ostatecznie kamień na miejsce.

Wiosną 1948r. zakontraktowani przez Komitet wykwalifikowani kamieniarze z Brennej Jerzy i Jan Heczko oraz Herczyk Paweł, przystąpili do obróbki surowego kamienia - pomnika. Praca potrwa około sześciu tygodni. Późem ostatecznie kamień zostanie wciągnięty na swoje przeznaczone miejsce i wbudowany wlg. planów.

Odstonięcie pomnika przewidywane jest na dzień pamiętny dla Ustronia i najbliższej okolicy, na 9 listopada 1948r. W tym to dniu bowiem przypada czwarta rocznica masowego morderstwa spokojnie żyjących Polaków przez krwawych siepaczy hitlerowskich. Pomnik jest poświęcony pamięci Polaków ofiar wojny, którzy zginęli w latach od 1939r. do 1945r.: poległym wojskowym w walce z najeźcą w roku 1939, poległym w walce oporu t.zw. partyzantom, pomordowanym w obozach koncentracyjnych oraz rozstrzelanym na terenie Gminy Ustroni w roku 1944.

Pomnik ten będzie wyrazem nurtującej w społeczeństwie naszym tendencji do uczczenia pamięci tych wszystkich którzy zginęli w czasie ostatniej wojny. Ponadto będzie on symbolem przelanej krwi polskiej na naszej ziemi.

Spoleczeństwo Ustronia mimo ciężkich czasów powojennych w jakich żyje, widząc podjętą i realizowaną jego głęboką myśl, popiera rozpoczętą pracę wszystkimi możliwymi środkami i o choczko składa dobrowolne datki pieniężne.

Treść krótkiej historii powstania pomnika opracował ob. Prof. Waszek przy współudziale Mgr. Kosmidra - burmistrza Zawady Franciszka i Krysty Franciszka.

Ustroni, maj 1948r.

Związek Inżynierów Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację, realizując swe hasła zrodzone w partyzantce w pamięci na przelanej krwi w walce z zbirami hitlerowskimi wypełni testament porzucany nam przez Polaków, testament pracy i walki na Polskę, Wolność i Lud.

Wpisując się do tej książki, składamy na budowę pomnika Polakom i Pomordowanym ofiarom w kwocie 10.000 zł.

Związek Inżynierów Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację
Kolo Ustroń
Jan Włocławski
Józef Jankowski

Dla pamięci przyczynionych ofiar, strasznych łab pod okupacją hitlerowską, które pochłonęły miliony ofiar ludzkich, oraz osiągniętego zwycięstwa dzięki jedności Narodu

wpisują się z imieniem Karola Polkiego Inżyniera i Politycy i składają na budowę pomnika poległych i ofiarom

Karol Górecki

zł. 5.000
Karl Górecki

Powiatowa Rada Narodowa w Cieszynie

Cieszyn, Ustroń, dnia 12-6-1949.

Oby pomnik ufundowany ku czci poległych w walce z okupacją i pomordowanych w hitlerowskich obozach koncentracyjnych był odzwierciedleniem, a zarazem drogą wskazaniem do ludzkości a w szczególności do młodzieży, wedle którego winniśmy broczyć, by uniknąć tych strasznych cierpień narodowych -

zł. 5.000
Przewodniczący Powiatowej Rady Narodowej

2

P.C.K. Polski Czerwony Krzyż w wykonaniu swej ideologii walczył, walczy i będzie walczył, aby niesprawiedliwa ludzkie nie trwały długo. Dlatego mobilizuje środki i siły, gromadzi wszelkie możliwości przy pomocy których daje praktyczny wyraz temu co wyznaje i o co walczy. Dba także o to, aby pamięć o zmarłych była wyrazem nie tylko uczuć narodowej wdzięczności, ale wyrazem kultury całego społeczeństwa.

Zgodnie z uchwałą Zarządu Koła P.C.K. w Ustroniu ofiarujemy na budowę pomnika kwotę **3.000.- zł.**

P.Z.Z.

Sekretarz:
[Signature]

+
POLSKI CZERWONY KRZYŻ
Koło w Ustroniu

Przewodniczący:
[Signature]

Pamięć tych, którzy życie swe, skarb najcenniejszy, oddali na ołtarzu wolności Polski, matki swej najlepszej, w walce o nas i tę symbolizującą, szczerą kwotę ofiarujemy.

POLSKI ZWIĄZEK ZACHODNI
KOŁO USTRONIA

3.000.- zł

[Signature]

P.P.R.

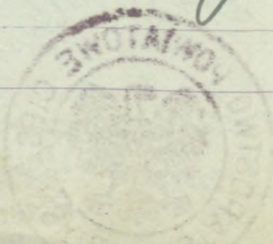
P.P.S. Komitet Miejski Polskiej Partii Socjalistycznej w Ustroniu, ceniąc najbardziej ofiarę jaką stoczyli, najlepsi synowie Ojczyzny za Wolność ludu pracującego i za Wolność naszej Ojczyzny Polskiej Demokratycznej dając swoje życie w ofierze. Stąd mamy na pierwszym celu budowę pomnika ku Łaci Poległych, Rozstrzelanych i Zamęczonych w szeregach

Polska Partia Socjalistyczna
Gminny Komitet
Ustroń

kwota
Sekretarz: *[Signature]*

5000 zł.

[Signature]

Młodzież socjalistyczna, zrzeszona w Organizacji Młodzieży
Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego (O.M.T.U.R) w Ustroniu dla
wzręczenia pamięci Poległych i Pomordowanych przez okupanta
niemieckiego w latach 1939-1945 składa na budowę pomnika
kwotę zł 5.000.-

Życzyciel Karol

Markuse Emil

Ku pamięci tych którzy ofiarowali życie za wolność i
niezależność Polski Ludowej. Ku pamięć łowien fak wzmocnienia, celu Strai
Pomnika ofiaruje na budowę pomnika kwotę zł. 2.000.-

Strastki

Za zarząd Chobwa Ludwik

Związek Młodzieży Wiejskiej "Wici" na pomnik dla poległych
Polaków w latach wojny 1939-1945 ofiaruje kwotę zł 5000.-

sekretarz:
Krzysztof Jurek

Prezes:

[Signature]

ZHP

F. K. S.
Fabryczny Klub Sportowy
Ustron

Fabryczny Klub Sportowy w Ustroniu przeznaczona
na budowę pomnika Poległym i Pomordowanym
w latach 1939-1945r patkowity dochód
z meczu piłkarskiego w dniu 17. maja 1948r o wysokości:

Za Zarząd:

[Signature]

[Signature]

Bojownikom o wolność i Demokrację
składamy hołd, oraz chyliny swoje kroka
przed Bohaterami, którzy nie obokreśli
wolności i zginełi w walce z okupantem.

Na pomnik dla Bohaterów
składamy kwotę 5 tysięcy złotych.

Za Komitet Powiatowy
Polskiej Partii Robotniczej
Sekr. Supik Karol.

Przeżyliśmy wielki dramat narodowego życia, jakiego nie znają
karty dziejów naszych. Dni opróśnieni blaskiem heroizmu tych, ku
których pamięci ten pomnik się wznosi, trzymajmy mężnie i po staro-
polsku straż hetmaństwa polskiego ducha.

Słuchajmy szeptu upomnienia duchów tych męczenników narodo-
wych: „Miłujcie Polskę nie ustami słów i hasel petnymi, ale potęgą ofiar-
nej pracy i świadomością obowiązków, jakie na nas ciąży”

Ku pamięci ofiar szatańskiej pychy składam na ten
pomnik jako widomy znak naszej pamięci i cześci

Rzym. kat. Parafia

ks. Ludwik Kojzar,
proboszcz.

5.000.-

L.b.	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł	Podpis
	Ogólne Stow. Spoż. i Oszczęd. w USTRONIU Spółdz. zarejestr. z odp. udz. Telefon 23	ul. Daszyńskiego 19	19.000,-	Za. Cukier
	Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” z odpow. udziałami Ustron, pow. Cieszyn Województwo Śląsko-Dąbrowskie	ul. Daszyńskiego 35	5.000,-	Z. Polens
	Gr. Prace Nawodowa w Goleśnowie	Goleśnow	1000,-	Tobiasz Jan
	Radca Gminy Goleśnowie	Goleśnow	1000,-	Tobiasz Jan
	Sm. Zw. Zw. 114 RP, Cierzyń	Cierzyń	500,-	K. K.
	Amirolk H. w. w. P. Polskiego	Ustron	1000,-	Wojcik R.
	Kom. Gm. PZ PR, Ustron	Ustron	500,-	Jasnowski
	Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Ustroniu	Ustron	1000,-	Władysław
	Stowarzyszenie Ludowe Kóło w Ustroniu	Ustron	3.200,-	L. K.
			21.200	

L. b.	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł.	Podpis

Z okazji odświeżenie pamięci z dniem 12.6.1949r. poległych w walce o wolność o niepodległość Polski w walce z faszyzmem, zbrodni i zamordowanych z ustroju st. reżim. reżimista tak wielu i wiele kobiet imielim. Kobiety zony znanymi w Lu. Taj. przy O. P.Z.Z. Stadem hotel i wiele bratostwa państwa w tej walce i służyć ce my kobiety z bronią bronią i w walce z państwem w S.F. K. jest hasło sędzi. sędziemu 500 zł.

Stachan Kucy
 przedstawiciel WK PZPR
 jest na tej K.P.
 K.K. P.Z.P.R. f-ce 1000 Stachan
 Stachan Roman K-ce 500 Stachan

Z okazji odświeżenie pamięci z dniem 12.6.1949r. poległych w walce o wolność o niepodległość Polski w walce z faszyzmem, zbrodni i zamordowanych z ustroju st. reżim. reżimista tak wielu i wiele kobiet imielim. Kobiety zony znanymi w Lu. Taj. przy O. P.Z.Z. Stadem hotel i wiele bratostwa państwa w tej walce i służyć ce my kobiety z bronią bronią i w walce z państwem w S.F. K. jest hasło sędzi. sędziemu 500 zł.

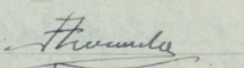
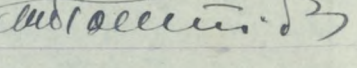
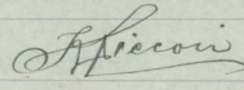

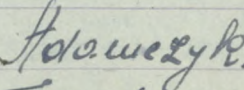
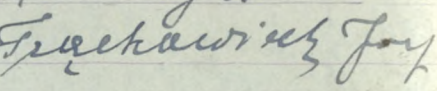
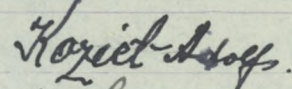
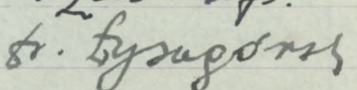
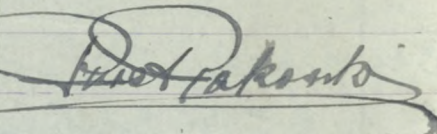
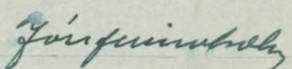
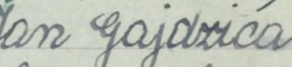
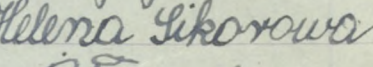
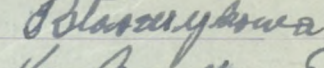
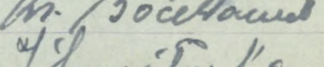
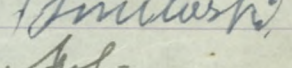
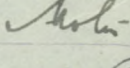
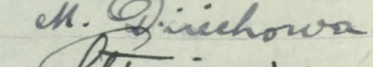
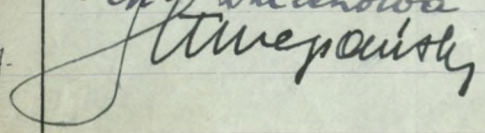
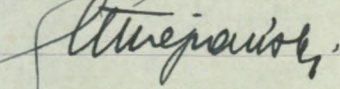
L.b.	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł	Podpis

12. czerwca 1999 r. w Warszawie

W imieniu Okręgu Wyborczego Dębskiego
 z siedzibą w Dębnie, Okręgu Wyborczego Dębskiego
 w składzie: przewodniczącym wiceprzewodniczącym
 i przewodniczącym wiceprzewodniczącym, o sprawie
 futu powołanie ten wieloletni członek
 To dla tych, którzy pragną swojej własnej
 czy w jej imieniu w celu podjęcia do walki
 o pokój i przywrócenie demokracji -
 niech więcej obywateli i kandydatów - to
 właśnie naszym celem

z siedzibą w Dębnie, Okręgu Wyborczego
 Dębskiego
 1000 zł

W dniu odwołania Panstwa polskiego
 obywateli najbardziej wartościowych syndu
 Dzierżyspolskiej o sprawę Narodu Polskiego
 jak i o wprowadzenie potężnego, składającego
 Cholda - w im. ci. P.C.R. Pan. Kukuły
 Latorem 5000 zł

L.b	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł	Podpis
28.7.1948.	Zbiórka na terenie Ustronia wśród obywateli z polecenia Komitetu Kulturalnego powiatu w dniu 28 kwietnia 1948, składając równocześnie ofiarę w wysokości:			
1.	Zawadło Franciszek	Ustron. 1 ^o Maja 27		
2.		18 Lupa 10.	2000	
3.	Młyn walcowy dzierz. KAROL KIECÓN Ustron -- ul. A. Mickiewicza 6 powiat Cieszyn Telefon 29		2000	
4.		Józef Frąckowiak	2000	
5.	Ustron, pow. Cieszyn Andrzeja Brody 2		2000	
6.	ADOLF KOZIEŁ tartak i stolarnia USTRON		2000	
7.	Dr Lysogorski Lekarz Zakładowy w Ustroniu		2010	
8.	Tel. 65, godz. przyjęć od 10-22 i 25-27 Architekt i Budowniczy PAWEŁ RAKOWSKI Ustron 700 — Telefon 28		2000	
9.	Józef Wundholz	Daszyńskiego 6	500	
10.	Jan Gajdrica	" 4	500	
11.	Helena Sikorowa	" 4	500	
12.	Zuzanna Blaszczak	" 15	1500	
13.	W. Bocelaw	" 13	1000	
14.	Jan Smitowski	" 13	500	
15.	Jan Kolb	" 7	200	
16.	M. Dziuchowa	" 7	200	
17.		Paweł Szczepański Handel towarów żelaznych Ustron, Daszyńskiego 10, Śląsk Cieszyński	2000	
			22910	

L.b.	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł	Podpis
18.	ROBERT GOŃKRAUT Kuchnia i wędliniarska ul. Daszyńskiego 33		2.000.-	Gońkraud R.
19.	Kajstura Ludwik	Daszyńskiego 16	500.-	Kajstura Ludwik
20.	Głopi Jan	Daszyńskiego 16	1.200	Głopi Jan
21.	Jan Paweł	Daszyńskiego 16	1000	Jan Paweł
22.	Zambor Agnieszka	- " - 8	1.000.-	Agnieszka Zambor
23.	Łopka Paulina	- " - 5	500.-	Paulina Łopka
24.	Kobarski Remigiusz	Daszyńskiego 29	1.000.-	Kobarski Remigiusz
25.	Inż. Jan Jarocki		1.000	Jan Jarocki
26.	Dorota Paweł	Daszyńskiego 47	1.000.	Dorota Paweł
27.	Bura Stanisław	- " - 11.	1.000	Stanisław Bura
28.	Restauracja „Prażakówka” Ustroń 38 Karol Ciastoń	Daszyńskiego 38	1.000.-	Karol Ciastoń
29.	Józef Wamrynek MYRMUS ANTONI Hotel - Restauracja - Równica Ustroń 147 - Tel. 37	Daszyńskiego 52	1500.-	Wamrynek J.
30.		Daszyńskiego 63	1500.-	Myrmus
31.	ks. Kojzar Ludwik, probosc.	Daszyńskiego 59	1500	ks. L. Kojzar
32.	Józef Cywiński Zakład art. fotograficzny Ustroń, pow. Cieszyn	Daszyńskiego 58	1000.-	Cywiński J.
33.	Korbel Jan	Daszyńskiego 58.	300.	Korbel J.
34.	Władysław Deleka Ustroń, Rynek 540	Daszyńskiego 58	400	Deleka W.
35.	Antoni Lejorowski rzeźnik i wędliniarski Ustroń, Rynek 540		1000	Lejorowski A.
36.	Chmiro Feliks	ul. And. Brody 1	500	Chmiro F.
37.	M. Chmurowa	Daszyńskiego 65	200	M. Chmurowa

19.100

L. B.	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł	Podpis
38	Alfred Lipszyc	Daszynskiego	500	Krzyszna Lipzyc
39	Towary białe i krótkie Ustroń 146 PAWEŁ MOLIN	Daszynskiego 65	500	Durlej P.
40	Skład piwa Cieszyńskiego — USTROŃ Nr. 147 —	Daszynskiego 63	1.000	Molin
41		Daszynskiego 61	500	Kostuch Jan
42	Holoma Marie JAN HANUS	Daszynskiego	700	Holoma Marie
43	Jan Hanus, krawiec Kazimiera Jastrzębska Mleczarnia Ustroń, pow. Cieszyń	Daszynskiego 55	1000.-	Jan Hanus
44	SZAFARZ ALBIN Rzeźnik i wędliniarz USTROŃ, ul. Daszyńskiego 46	Daszynskiego 46	1000	Albin Szafarz
46	Ofiarowski Jan JÓZEF KOTAS zakład krawiecki USTROŃ Telefon No. 57.	Autokarowa Droga 2	500	Ofiarowski Jan
47		Daszynskiego 57	1.000-	Kotas
48	Jerzy CZAPLA Skład urządzeń elektrycznych Ustroń.	Daszynskiego	200	Czapla Jerzy
49	Stefan Sanderwan	Daszynskiego 19	500.-	Sanderwan
50	Helena Kławińska	Daszynskiego 21	200	Kławińska Helena
51	Stankowska	" " 22	500	Stankowska
52	Niemiecki Franciszek	Daszynskiego 24	500	Niemiecki Franciszek
53	Glaser Gylwaester	Daszynskiego 27	500	Glaser
			9000-	

L.b.	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł	Podpis
54.	Smidowski Karol	Daszyńskiego 22	700.-	Pitkowski
55.	Turoń Rudolf	-4-	700.-	Turoń Rudolf
56.	Kasper Karol Andrzej Wiselka	11 48	250	Kasper Karol
57.	Sprzedaz wyrobów włókienniczych i galanterii Ustroń, Śl. Cieszyński ul. Daszyńskiego 56 — Telefon 35		2.000.-	Wiselka Andrzej
58.	Ewa Chmura Sklep tekstylny Ustroń 595	Daszyńskiego 55	500.-	Chmura
59.	JAN SLIWKA Stolarnia Budowy i mebli Ustroń, Śl. Cieszyński	Daszyńskiego 53.	1500.-	Slivka Jan
60.	Części rowerowe i elektrotechn. FRIFELD IGNACY USTROŃ ul. Daszyńskiego 35	Daszyńskiego 35	1000.-	Frifeld Ignacy
61.	Węglarz Tomasz	Daszyńskiego	500.- 7.150.	Węglarz W = 88.160.-
62.	Wojskowa Spółdzielnia „Przyszłość” zaspow. udział. w Ustroniu	Łąn. Daszyńskiego Nr. 58		
63.	Dar Orkiestry Fabrycznej z piemiędzy zarobionych od Komitetu 1. Maja na uroczystościach w roku 1948, r.		1000.-	za Krystę Trawerską
Do lepszej zbiórki ofiarodawców na budowę pauzanta zaproszono dwóch dotychczasowych komitetów: ob. Krystę Trawerską i Jastrowbia Karola				
64.	Odechnad Fabryczny	1. Maja 10	500.-	Odechnad
65.	Śląskie Zakłady Borowinowe w Ustroniu pracownicy		3.000	za pracowników Stecora Emilia

L. b.	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł	Podpis
66	Lazar Józef	ul. 1. Maja 2	500	Lazar Józef
67	JÓZEF JURASZEK Zakład Fryzjerski damsko-męski Ustroń Nr. 100		500	Juraszek Józef
68	Franciszek Doleżalek Rozprzedaż gazet Artykuły piśmienne Pamiątki i sp. Ustroń 140		500	Doleżalek Franciszek
69	Fanijska Helena		500	Fanijska Helena
70	Antoni Króć	1. Maja 6.	400	Antoni Króć
71	Dentysta U. S. Kohutek Emil	1. Maja 13	2000.-	Kohutek Emil
72	Ydelonowa Ludwika	Heimann 75	500.-	Ydelonowa Ludwika
73	Rocznik Hans	Lomowice	100.-	Rocznik Hans
74	Łaska Alojzy		100.-	Łaska Alojzy
75	Kierownik Wozarów w Ustroniu Zw. Zarz. Prac. Tow. Gosp. Spół. Działalność w Ustroniu	Josnowice, 390 Maja 35	2000.-	Josnowice
76	Tadeusz Budzinski	Jasnowice 18	200	Tadeusz Budzinski
77	Włodzisław Gmiesz	ul. 1. Maja 7	1000.-	Włodzisław Gmiesz
78	Helwig Helena	9 listopada 6	100.-	Helwig Helena
79	Grygorowicz Agnieszka	Polna 4	1000	Grygorowicz Agnieszka
80	Bojick Ludwik Ogólne Stow. Spoż. i Oszczędn. w USTRONIU Spółcz. zarejestr. z odp. udz. sklep 1 w Ustroniu	Partyzantów 1	200.	Bojick Ludwik
81	Matyja	Partyzantów 1	500.-	Matyja
82	Matyja	Hutnicza 8	500.	Matyja
83	Likora Paweł	1 Maja 19	200	Likora Paweł
84	Matin Paweł	1 " 5	2.000.-	Matin Paweł
85	Safian Marta	Partyzantów 2.	100	Safian Marta
86	Grawkoms Mari	" -	100	Grawkoms Mari
87	Polowier Jan	9 listopada	200	Polowier Jan
88	Tomiszewska Janina	9 "	200-	Tomiszewska Janina

Jasnowice i Krynica

Krynica i Polkowice

L.b.	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł	Podpis
89	Bujok Karol	Wielki ul. 9. Listopada 14	1000.-	Bujok Karol
90	Lawada Hanna	ul. 9. Listopada	200	Lawada Hanna
91	Lawada Halina	" - 15	500	Lawada Halina
92	Kowalska Anna	1. Maja 25	200	Kowalska Anna
93	Montoy Elibieta	" - "	100	Montoy Elibieta
94	Cichy charta	1. Maja 31	100	Cichy charta
95	Bukowczan Anna	9 Listopada	500.	Bukowczan Anna
96	Daniłabony Rafał	Hołm Bystrom	br.-	Daniłabony
97	Oliwicki Jan	1 go maja	100.	Oliwicki
98	Roszkowski Justyna	Sadowice	100	Roszkowski Justyna
99	Slizówna Alina	Adama Mickiewicza	3000	Slizówna
100	Waltis Jemel	1 maja 23	1000	Waltis Jemel
101	Jurczok Jan	1 maja 33	500	Jurczok Jan
102	Chlusa Karol	1 Maja 37	150	Chlusa Karol
103	Plinta Paweł	" - "	100	Plinta Paweł
104	Kotarski Konstanty	Jelenia 4	1000	Kotarski Konstanty
105	Kostka Józef	1 Maja 41	1000	Kostka Wiktoria
106	Kostka Józef KOSTKA JOZEF Ustron 445 -	1 Maja 10	500	Kostka
107	Zobroy Almemus	1 Maja 43	250	Zobroy Almemus
108	Jozwik Józef	1 maja 55	150.-	Jozwik
109	Chlusa Andrzej	" - 61	100.-	Chlusa Andrzej
110	Myromus Karol	" - 67	100 -	Myromus Karol
111	Zartok Jerzy	" - "	100 -	Zartok Jerzy
112	Jozwik Józef	1 maja 77	700	Jozwik Józef
113	Myromus Jan	" - 75	150 -	Myromus Jan
114	Bajka Jan	" - 79	750	Bajka Jan
115	Jurczok Jan	" - 81	250 -	Jurczok Helena
116	Jerzy Cichy	1 - " - 65	1000	Jerzy Cichy
117	Włodkiewicz Tadeusz	" - 83	500	Włodkiewicz Tadeusz

L.b.	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł	Podpis
18	Yohanesy Stanisław	1. Maja 49.	100	Yohanesy Stanisław
19	Wisioła Henryk	1 Maja 49	200	Wisioła Henryk
20	Roman Karol	— — 26	200	Roman Karol.
21	Motloch Leon	1. Maja 18	100	Motloch Leon
22	Likar Józef	1. Maja 18	500	Likar Józef
23	Kluzik Władysław	1 Maja 18	500.-	Kluzik
24	Griniewicz Maria	Jasowice 1	500.-	Griniewicz Maria
25	Halec Józef	Włocławek 73	500	Halec Józef
26	Hulomik Radosław	Końskie 9.	1500.-	Hulomik Radosław
27	Ludmilla Karolina	Kutewice	500	Ludmilla Karolina

Z okazji uroczystości 10-lecia Powstania Warszawskiego ku uczczeniu pamięci Polaków, którzy polegali w walce o wolność i niepodległość państwa i w walce o wyzwolenie narodu polskiego, w latach 1939-1945 r. w imieniu Komitetu Organizacji i Spadku Powstania Warszawskiego, zwołanego imieniem Gł. Dowódcy Legionów Powstańców z formacją, w której brał udział i w walce o wolność państwa i w walce o wyzwolenie narodu polskiego, grupą polską i "Białych". Kwota 500.- zł.

L.b.	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł	Podpis

Dalszą z biórki ofiar na budowę pomnika
kierowadzi w Gromadzie Lipowice
od dnia 12 października 1948 do
ob. Karol Bojda i Kluzik Władysław

1.	Janik Gustaw	Lipowice 52	2000	Janik G.
2.	Karacz Anna	Lipowice 9.	200	Karacz Anna
3.	Rs. Wigckowski Julek	Lipowice 73	200	Rs. Wigckowski
4.	Hoziet Jan	Lipowice 14	300	Hoziet Jan
5.	Baszek Jan	Lipowice	300	Baszek Jan
6.	Krzyszta Janet	Lipowice 150	500	Krzyszta Janet
7.	Jozef Jurek	Lipowice 1290	300	Jozef Jurek
8.	Wolter Jozef	" 24	200	Wolter
9.	J. Janik	Lipowice 137	300	J. Janik
10.	Janina Rudolf	" 29	200	Janina
11.	Krzyszta Janet	" "	100	Krzyszta Janet
12.	Wentulok Helena	" - " - "	100	Wentulok
13.	Tomisek Piotr	" - " 35	100	Tomisek

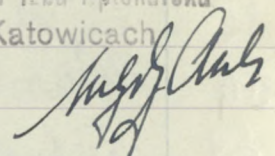
L.b.	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł	Podpis
Dotno. abisrke na budowę pomnika w Hermanowie przeprowadził Th. Gijda Karol Hermanowie				
1.	Kokierski Tim.	Hermanowie 29	500	Kokierski
2	Domyś Poweł	— " — 41	200	Domyś
3	Sikora J.	- - - 6.	500	Sikora
4	Drozd Jan	Hermanie 5.	500.	Drozd Jan

L.b.	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł	Podpis
Spis uczestników obchodu Uroczystości "ODSŁONIĘCIA POMNIKA" w dniu 12 czerwca 1949r.				
1	Gurczak Albuck	Wstroni	500.-	Gurczak Albu
2	Wlecin	"	500.-	Wlecin
3	Adamczyk Kłkhat	"	500	Adamczyk
4	Gogółka Paweł	"	500	Gogółka Paweł
5	Plotkoc Kłk	"	300	Plotkoc
6	Kojal Miron	"	200	Kojal
7	Pokorny Józef	"	500	Pokorny
8	Harzyński Józef	"	500	Harzyński
9	Kosmider Sech	"	100	Kosmider
10	Świel Andrzej	"	200.-	Świel
11	Gosy chich	"		Gosy chich
12				
13	Lyzinski Józef		500	Lyzinski Józef
14	ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW przeciwko faszyzmowi i najazdom hitlerowskim			
15	NIEPOBLEGŁOŚĆ I DEMOKRACJA	15. 05. 06	1000.	Lyzinski
16	Tarząd Koła w ISTE BNEJ			
17	Gogółka Paweł	Ogrodowa 22	500	Gogółka Paweł
18	Kozel Szabol		100	Kozel
	+++		20.	
	Kopzytko Jan		100	Kopzytko Jan
	Maryjka	Chamry Młoc	100	Maryjka
19	Gilecki Józef	" "	50	Gilecki Józef
20	Mendel Rudolf	Wstroni	100	Mendel

L. b.	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł	Podpis
21	Froszok Józef	Ustron		Froszok Józef
22	Lipowczanove Tekna	Ustron	500	Lipowczanove
23	Lipowczan Adolf	"	500	Lipowczan
24	drauz Pawel	"	40.-	
25	Lessepauer Gustav	- " -	100	Lessepauer
26	Samirintia Jan	"	150	Samirintia
27	Kozist Elibek	Ustron	1000	Kozist
28	Stwierz Wojciech	- " -	100	Stwierz
29	Stwierz Jan	- " -	100	Stwierz
30	Stwierz Józef	Ustron	300	Stwierz
31	Stwierz Karol	Ustron	200.-	Stwierz
32	Simowicz Jan	Lomowice	50	Simowicz
33	Stwierz Antoni	Ustron	100.-	Stwierz
34	Stwierz Jan	Lipowice	100.-	Stwierz
35	Kozist Adolf	Ustron	2000.-	Kozist
36	Stwierz Jan	Ustron	500	Stwierz
37	Lipowczan Piotr	Ustron	1000	Lipowczan
38	Stwierz Jan	Ustron	100.	Stwierz
39	Malin Pawel	" - 56	500.-	Malin
40	Heller	Ustron 2	200.-	Heller
41	Stwierz Jan	Ustron	300.-	Stwierz
42	Stwierz Jan	Ustron - Daryjusz 27	300.-	Stwierz
43	Malin Jan	" - Daryjusz 16	300.-	Malin
44	Stwierz Jan	Stwierz Jan	200	Stwierz Jan
45	Stwierz Jan	Stwierz	200	Stwierz
46	Stwierz Jan	Ustron	500	Stwierz
47	P. L. R. R.	Ruzenna Ustron	2,000.-	P. L. R. R.
48	Stwierz Jan	Stwierz	500	Stwierz

L.b.	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł	Podpis
49	Lorek Polan	Jasionica 290	500	Lorek Polan
50	Wacław Karol	Łanturn 1	500	Wacław
51	P. Z. P. K.	Hegerow	500	Thuyej
52	Jan Mignatowski	Łanturn	500	Jan
53	Gmina Zbiornik	Łanturn - Wias	500	Jan
54	Comitowy Komitet P.Z.P.K.	Cieszyn	1.000	Czapla
55	Lubuszczy Karol	Łanturn	2200	Lubuszczy
56	Lubuszczy Karol	Łanturn	1000	Lubuszczy
57	Alce Tarnowski	Hennowice	200	Alce
58	Guertel Karol	Łanturn	1.000	Guertel
59	Anna Karol Kasper	Łanturn	500	Kasper
60	Thore, Gminny Bierny	Biernow	1000	Rychter
61	Nowak Jan	Łanturn 28	500	Nowak
62	Jan	Łanturn	1000	Jan
63	Jan	Łanturn	1000	Jan
64	Jan	Łanturn	1000	Jan
65	Jan	Łanturn	1000	Jan
66	Matyjasz Jan	Łanturn	250	Matyjasz
67	Gm. Kom. P.Z.P.K.	Wierca	500	Jan
68	Muzak Gminny	Wierca	500	Muzak
69	Melcer Garbusinski	Łanturn	500	Garbusinski
70	Ciempka Jan	Łanturn Gwola	500	Ciempka
71	Jan	Łanturn	500	Jan
72	Thon Thaddeus	Lipowice	500	Thon
73	Pichy Karol Pawel	Cieszyn	1.000	W.P. Ciempka
74	Cypriniak	Łanturn	2.000	Cypriniak
75	Kowalek Pawel	Solechow	500	Kowalek P.
76	Prokorynski Mieczys.	Łanturn	1.000	Prokorynski Mieczys.
77	Jan	Łanturn	500	Jan
78	L. B. z. s. n. h.	Sto Biernow	3000	Kowikow

L.b.	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł	Podpis
79	Śliwko Jan	Wrocław	1.000-	Śliwko Jan
19	Bujak Karol	Wrocław	1.000-	Bujak Karol
81	Pirkiewicz H	Herzowice	300	Pirkiewicz H
82	Głogę Leon	Golec	200	Głogę Leon
83	Wojas R.	Wrocław	100	Wojas R.
84	Sikora Aleks	Wrocław	30	Sikora Aleks
85	B. Uch. 3 orłowa	Wrocław	30	B. Uch. 3 orłowa
86	Wasnół Antoni	Yusowice	100	Wasnół Antoni
87	Wolny Józef	Wrocław	50	Wolny Józef
88	Wojak	Wrocław	200	Wojak
89	Kota S. P. Ch	"	2000	Kota S. P. Ch
90	Ślawni	Wrocław 3	100	Ślawni
91	L. B. F. i m. k.	Koto Wrocław	1000	L. B. F. i m. k.
92	Ślawni	Wrocław	100	Ślawni
93	Koto Ciessyn	Koto Ciessyn	1000	Koto Ciessyn
94	Jurzyński	Wrocław	500	Jurzyński
95	Jędrzej	Jędrzej	100	Jędrzej
96	Kantor Antoni	Ciessyn	500	Kantor Antoni
97	Rakowski Dąb	Wrocław	1000	Rakowski Dąb
98	Turoń Rudolf	Wrocław	500-	Turoń Rudolf
99	Kantor Wojciech	Ciessyn	100	Kantor Wojciech
100	Prak Karol	Jędrzej	100	Prak Karol
101	Toniak Zygmunt 111	Yusowice	250	Toniak Zygmunt
102	Lorek Maria 290	Yusowice	200	Lorek Maria
103	Antki Paweł	Wrocław	100	Antki Paweł
104	Jil Teodor	Wrocław	100	Jil Teodor
105	Wojas R.	Wrocław	200	Wojas R.
106	Głogę Jan	Wrocław	300	Głogę Jan
107	Wojas R.	Wrocław	100	Wojas R.
108	Plech Józef	" Rowno	300	Plech Józef

Lp. b.	Nazwisko i imię	Adres	Kwota zł	Podpis
	Ku pamięci Obrońcom Ojczyzny ofiarom skom- my datki C.P.P.	Leshon'	1000.	<i>Stasiński</i>
	Okręgowa Izba Aptekarska	Katowice Stowackiego 24	1.000.-	Okręgowa Izba Aptekarska w Katowicach

26

12 czerwiec 1949.

Odegniecie pomnika Ofiar Walki i Męczeństwa
z Najazdem Hitlerowskim w latach 1939 - 1945.

ZAPROSZENIE

Fragmenc z uroczystosci odgniecia pomnika
w czasie apelu poleglych:

apel odczytuje kol. Gogółka Jeret
w towarzystwie kol. Gastrow Karol, Duster
Teofil, Kosturk Jan i Szlauer Stanistan

Pomnik w dniu odgniecia z wieńcami
po uroczystosciach glównych.

KOMITET HONOROWY

Gen. Zawadzki Aleksander	V-ce Premier Rządu R. P.
Inż. Jaszczuk Bolesław	Wojewoda Śląsko-Dąbrowski
Tkocz Karol	Przewodn. Woj. Rady Narod. w Katowicach
Grzeganeck Edmund	Starosta pow. Cieszyna
Berek Jerzy	Przewodn. Zw. H. P. w Warszawie
Czuba Jan	Pełnom. Okr. P. C. K. w Katowicach
Plk Hartman Michał	Dow. Jedn. Wojsk. w Gliwicach
Herok Stanisław	Starosta pow. Katowic
Jurecki Karol	Przew. Pow. R. Nar. w Cieszynie
Jurzak Szczepan	Prezydent miasta Bielska
Mjr Ludwińska	Czł. W. K. P. Z. P. R. w Katowicach
Plk Redlich	Przew. Zw. B. z f. i n. h. w Katowicach
Stachoń Roman	Posel na Sejm R. P.
Mgr Szczypa Władysław	Prezes Okr. Zw. b. W. Pol. w Katowicach
Wizner Jan	Sekr. Zw. Zaw. Hutników w Katowicach
Walożek A.	Pow. Sekr. K. P. P. Z. P. R. w Cieszynie
Turzewicz Zygm.	Dyrektor Ubezpiecz. Społecz. w Sosnowcu
Plk Ziętek Jerzy	V-ce Wojewoda Śląsko-Dąbrowski
<i>Arka Bożek</i>	

KOMITET BUDOWY POMNIKA
W USTRONIU

ma zaszczyt zaprosić Ob.....

.....

na

UROCZYSTOŚĆ
ODSŁONIĘCIA POMNIKA
w dniu 12 czerwca 1949 r.

ku uczczeniu pamięci Polaków, którzy polegli w walce
z okupantem i zostali pomordowani w hitlerowskich obozach
koncentracyjnych w latach od 1939–1945 r. w Imię Wolności
i Niepodległości Ojczyzny

KOMITET

PROGRAM UROCZYSTOŚCI:

godz. 9,00 Zbiórka na Rynku
Wymarsz przed pomnik
Powitanie Władz, Przedstawicieli i Uczestników
Wystąpienie chórów *in Zborny*
Apel poległych
Marsz żałobny
Odsłonięcie pomnika
Hymn narodowy
Przemówienia
Chór Międzynarodówka
Defilada
Wpisywanie się do księgi pamiątkowej

1 września 1949.
Kongres Połączeniowy ZBOWiD.

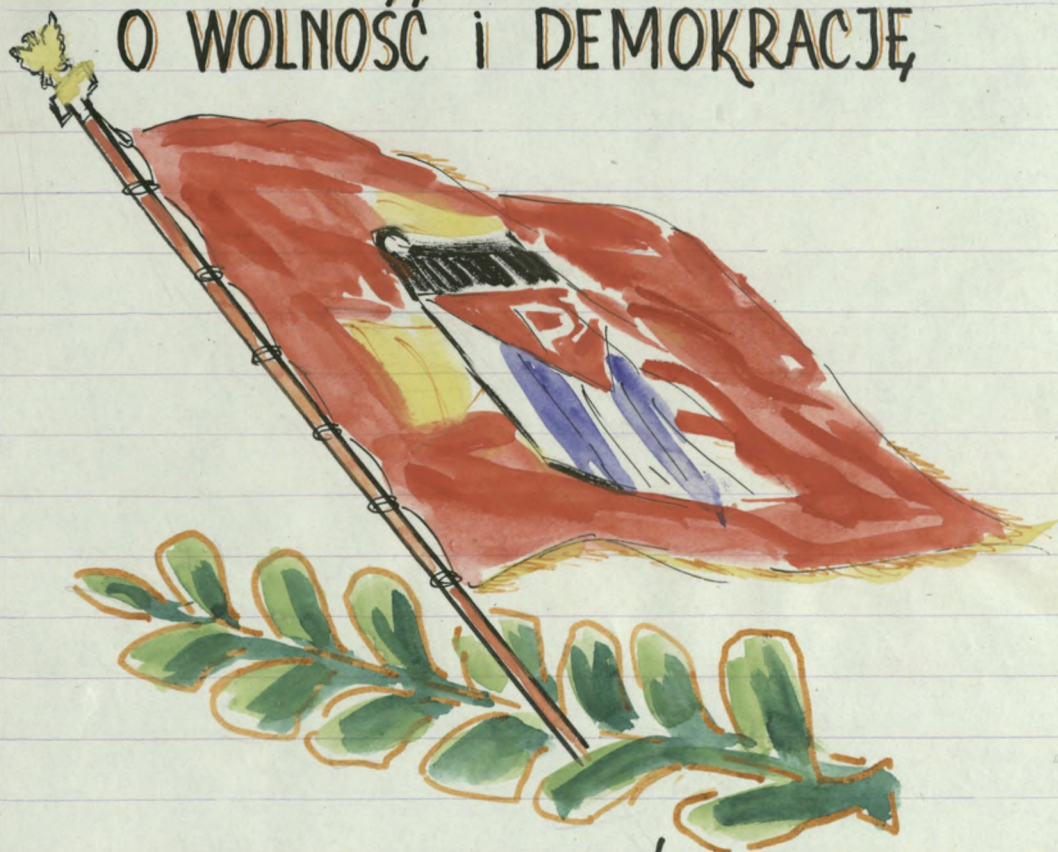
W Kongresie połączeniowym w Warszawie
w dniu 1 września 1949 w charakterze delegata
powiatu Cieszyńskiego uczestniczył członek
byłego „Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych”
kol. GOGÓŁKA Paweł

WROCZYSTOŚĆ

WRĘCZENIA SZTANDARU ZWIĄZKOWEGO

KOŁU ZWIĄZKU BOJOWNIKÓW

O WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ

PRZEZ SPOŁECZEŃSTWO

MIASTA USTRONIA

Z OKAZJI XX - LECIA

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

LIPIEC 1964

DZIŚ, PO DWUDZIESTU LATACH OD CHWILI
OGŁOSZENIA MANIFESTU LIPCOWEGO, GDY
SPOŁECZEŃSTWO POLSKIE OBCHODZI
XX-LECIE UTWORZENIA LUDOWEGO
PAŃSTWA POLSKIEGO – KOŁO NASZE
OTRZYMUJE W DARZE OD SPOŁE-
CZEŃSTWA MIASTA USTRONIA
PIĘKNY SZTANDAR ZWIĄZKOWY.
TA PAMIĄTKOWA WZMIANKA O TYM
FAKCIE NIECHAJ BĘDZIE ZE STRONY NASZE-
GO KOŁA WYRAZEM WDZIĘCZNOŚCI DLA TYCH
WSZYSTKICH, KTÓRZY PRZYCZYNIŁI SIĘ DO
UFUNDOWANIA SZTANDARU, BĘDĄCEGO ODTĄD
SYMBOLEM SZCZEGÓLNEJ WIĘZI, JAKA CZŁON-
KÓW NASZEGO KOŁA ŁĄCZY Z OFIARNYM

SPOŁECZEŃSTWEM USTRONIA.

AOTO PAMIĄTKOWE WPISY
TYCH, KTÓRZY UROCZYŚĆ NASZĄ
ZASZCZYCILI SWĄ OBECNOŚCIĄ

USTRONIE, W LIPCU 1964 R.

Lp.	Imię i nazwisko	Adres	Zł	Podpis
1.	Zakład Kuchnia Ustronia	Ustronia	500,-	[Signature]
2.	Sp. niac Pracy im. 1 Maja	Ustronia	500,-	[Signature]
3.	Nadlesieźstwo Ustronia	Ustronia, Maja 95	300,-	[Signature]
4.	Wzrostawia Golezów	Golezów	200,-	[Signature]
5.	PSS Skocisz Ustronia	Ustronia, pnielew	300	[Signature]
6.	Młodzież Młodzi Promienny	Młodziowie 51,	200,-	[Signature]
7.	Partok P. S. w Ustronia	Ustronia	300 -	[Signature]
8.	Besk. Zakł. Gastronomiczne	Ustronia	300,-	[Signature]
9.	Oddział Chorów	Chorów	100	[Signature]
10.	Oddział T. Pory	T. Pory	150	[Signature]
11.	Wspieranie Cieny	Cieny	200	[Signature]
12.	Wspieranie Lebnycowice	Lebnycowice	100	[Signature]
13.	Oddział Tychy	Tychy	100	[Signature]
14.	Oddział Pory	Pory	100	[Signature]

Lp.	Imię i nazwisko	Adres	Zł.	Podpis
15	Juz. Jan Kloda	Ustron - 9 Lutop.	100-	Juz.
16	Karl Klapsia	- " - - Jeleniec	100-	Klapsia K
17	Ludwik Podziorny	- " - - -	100-	Podziorny L
18	Km. B. Daniel	Ustron' Sierosz.	50-	Daniel
19	Kim, Uciecha' Ustron'	Ustron' - 22 Lipca 09	50-	Uciecha
20	Dr. Bjo Foku i Januk. Koto Istebna	Istebna	50-	Foku Bjo
21	- " - - - Chybie	Chybie	100-	Wojcik
22	Dr. Bwid Koto Skorow	Skorow	200	Skorow Bwid
23	- " - - - Fiza	Fiza	100-	Fiza
24	Gwa Filhelu	Zabere	50-	Gwa
25	mgr. jur. Jozefka Filhelu	Ustron - Jeleniec 3	100-	Jozefka
26	mgr. A. Ficcka	Cieszyn	50-	Ficcka
27	Felu Jachowski	Mstai	100-	Jachowski
28	mgr. jur. Tadeusz Czejki	24 Ustron	100-	Czejki
29	Zichinski Jan	Radost Cieszyn	200	Zichinski
30	mgr. Franciszek	Ustron Gajole	100-	Franciszek
31	Kotr Z. B. O. H. J. D.	Czajkows	100-	Kotr
32	Stanislaw Jarek	Hermanowce	50	Jarek
33	Katarzyna Fleutyka	Cieszyn (miasto)	100-	Fleutyka
34	Juryp Linjen	- " - - -	100-	Linjen
35	Kaszyca Zarys	Radost	50-	Kaszyca
36	Przemyslaw Kujal	Ustron'	150-	Kujal
37	Botkei Lisi	Ustron'	100	Botkei
38	Falco Bi Mieczystab	Ustron'	100	Falco
39	Chmiel Jan	Ustron'	50	Chmiel
40	Wpaweran Adolf	Ustron'	100-	Wpaweran
41	Zeperek Boleslaw	Ustron'	100,-	Zeperek
42	Karuzia Jozef	Ustron'	50,-	Karuzia
43	mgr Jozef Pawlacz	Ustron'	100-	Pawlacz

Lp.	Imię i nazwisko	Adres	Zł	Podpis
44	Lucjan k Troczek	Ustron	100-	
45	J. M. P. P. - Ustron	Ustron ^{nie przelano}	100-	
46	Skora Elzbieta Ustron	Ustron	50.-	
47	Lipowicz Marek Ustron	Ustron	50.-	
48	By. in. Jan Jozak	Ustron	100	
49	By. dok. H. H. H.	Ustron	150	
50	Prof. Oddo Poryl, Gliniec	Gliniec	100	
51	Prof. Jurandz	Ustron	100	
52	Prof. G. G. G.	Ustron	150	
53	Prof. G. G. G.	Ustron	100	
54	Prof. Poryl	Ustron	100-	
55	Prof. G. G. G.	Ustron	100	
56	Prof. G. G. G.	Ustron	100	
57	Prof. G. G. G.	Ustron	150	
58	Prof. G. G. G.	Ustron	50	
59	Prof. G. G. G.	Ustron	50	
60	Prof. G. G. G.	Ustron	40	
61	Prof. G. G. G.	Ustron	50	
62	Prof. G. G. G.	Ustron 200-	200	
63	Prof. G. G. G.	Ustron 100	100	
64	Prof. G. G. G.	Ustron 50-	50-	
65	Prof. G. G. G.	Ustron 50-	50-	
66	Prof. G. G. G.	Ustron 50	50	
67	Prof. G. G. G.	Ustron 100	100	
68	Prof. G. G. G.	Ustron 100	100	
69	Prof. G. G. G.	Ustron 100	100	
70	Prof. G. G. G.	Ustron 50	50	
71	Prof. G. G. G.	Ustron 50-	50-	
72	Prof. G. G. G.	Ustron 100-	100-	

Lp.	Imię i nazwisko	Adres	Żł	Podpis
73	Antoni Ławender	Witowisz	100	Antoni
74	Gromnica Jerzy	Ustron	50,-	Jerzy
75	Podziorski Jan	Ustron - 22 Lipca 57	100,-	Podziorski
76	ZB + D.D. - Kato Rokidnica	Rokidnica	100,-	Podziorski
77	Władysław Michałik	Ustron	2.140,- 100,-	Michałik
78	Jan Waldemar	Duda Płaska	50,-	Jan
79	Jan Władysław	Ustron	50	Jan
80	Floryjan Wanech	Ustron	100	Floryjan
81	Paweł Boczek	Ustron	100	Paweł
82	Bolesław Hiscan	Ustron	100	Bolesław
83	Andrzej Podziorski	Wista	50	Andrzej
84				
85				
86				
87				
88				
89				
90				
91				
92				
93				
94				
95				
96				
97				
98				
99				
100				
101				

1972

Od r. 1972 kronikę koła prowadzi kol. Józef Pilech. Poprzednio
mniejszą kruszka opiekowali się kronikarze: Władysław Klucik,
a po jego śmierci Łotnik Jan Cholewa.

20. III. 1972

W 30 rocznicę powstania w Cieszywie 24 patriotów polskich
odbyte się, dn. 20 marca 1972 przy pomniku „Pod Wąską” w Cie-
szywie manifestacja, na której oddano hołd ofiarom hitlerows-
kiego faszyzmu. Koło Z. B. W. i D w Katowicach wysłało delega-
cję z sztandarem w probach: Głosi Józef, Gomuła Michał i
Wautulok Paweł.

15 kwietnia 1972

Z. B. W. i D wspólnie z macierzą, Ziemią Cieszyńskiej Od. w Katowicach
organizował w dniu 15. IV. 72 z okazji 30 lecia P. P. R., 27 lecia wyz-
wolenia Katowic, dnia kombata i miesiąca Powstania Wars-
zawskiego rocznicę zebrań w domu kultury F. P. i D w Katowicach. Na
zebraniu zaproszono rodziny ofiar okupacji niemieckiej z terenów Kat-
owic. Zebranie zapisał prezes Z. B. W. i D koła Katowic kol. Henryk
Kupiec, a referat okolicznościowy wygłosił ob. Piskunek. Z kolei

Z A P R O S Z E N I E

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW O WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ
STOWARZYSZENIE WYŻSZEJ UŻYTECZNOŚCI
ZARZĄD KOŁA USTRONIU
WRAZ Z ODDZIAŁEM MACIERZY ZIEMI CIESZYŃSKIEJ W USTRONIU

Z A P R A S Z A

OBYW.

NA

UROCZYSTE ZEBRANIE OTWARTE Z OKAZJI

**30 ROCZNICY PPR
i 27 ROCZNICY WYZWOLENIA
USTRONIA**

KTÓRE ODBĘDZIE SIĘ W DNIU 15 KWIETNIA 1972 R. O GODZ. 16.00 W SALI ZAKŁADO-
WEGO DOMU KULTURY FSM W USTRONIU

NA ZEBRANIU WRĘCZONA ZOSTANIE KSIAŻKA „PRZYCZYNEK DO DZIEJÓW USTRO-
NIA W LATACH 1939 — 1945“, WYDANA NASZYM STARANIEM

ZAPROSZENIE NINIEJSZE SŁUŻY, JAKO KARTA WSTĘPU

**ZARZĄD ODDZIAŁU
MACIERZY ZIEMI CIESZYŃSKIEJ**

**ZARZĄD KOŁA ZBOWID
W USTRONIU**

prezes Zarządu Oddziału Z. B. o W. i D. w Cieszyńsku p. uł. Krasowski przemówił z okazji Dnia Kombatanta. Następnie zespół amatorski Domu Kultury odrobił wreczycie programem artystycznym. Wystąpiła Gluzianka z piosenkami kompozycji Jana Szewcuka, śpiewał zespół „Brautrojki” i deklamował jeden z utworów zespołu. Wzrost artystyczny krótki, ale dobry.

Podczas artystycznej podano herbatę, ciastka i po krótkim przemówieniu prezesa Lupiuka otrzymali przybawki podziękowań wojny książkę „Przyczynki do dziejów Ustronia z lat 1939-1945”. Z prawodniwem umieszczeniem przyjęto książkę, na stronach której znajdowały się warunki, a nawet zdjęcia swoich najbliższych. Zarząd Z. B. o W. i D. i autorzy odebrali wiele wyrazów wdzięczności za to, że po 30 latach wspomnieli o ofiarach okupacji i wojny, a przede wszystkim, że umieszczyli ich w książce. W imieniu podziękowań książkę otrzymali, równocześnie w imieniu Tytuł, który jej nie otrzymali w piszkuł powach podziękowania kol.

W 30-lecie powstania PPR

USTROŃ. Z okazji obchodów 30-lecia powstania PPR oraz 27 rocznicy wyzwolenia Ustronia zarządy tut. Koła ZBoWiD oraz Oddziału Macierzy Ziemi Cieszyńskiej zorganizowały w sobotę, dnia 15 kwietnia br., w sali Zakładowego Domu Kultury Kuźni-Ustroń uroczyste zebranie, na którym okolicznościowy referat wygłosiła mgr Anna Piśczek. O „Międzynarodowym Dniu Kombatanta” krótkie przemówienie wygłosił prezes Zarządu Powiatowego ZBoWiD w Cieszyńcu — Jan Krasowski, zaś liczni uczestnicy zebrania podzieliли się wspomnieniami z lat okupacji i ruchu oporu w Ustroniu w latach 1939 — 1945.

Z okazji tej imprezy urządzone też w Domu Kultury specjalną ekspozycję zdjęć i pamiątek dot. okresu okupacji w Ustroniu i okolicy, a na zakończenie wystąpiły z bogatą częścią artystyczną zespoły instrumentalno — wokalne Domu Kultury. Warto dodać, że wszyscy uczestnicy otrzymali książkę Józefa Pilcha: „Przyczynki do dziejów Ustronia w latach 1939 — 1945”, wydaną przez Koło ZBoWiD i Oddział Macierzy Ziemi Cieszyńskiej w Ustroniu. (2)

Notatka z Głosu Ziemi Ciesz.
nr 14 z dn. 23. IV. 1972

L. Garbusińska

Prezes Zarządu Oddz.
Z. B. o W. i D. w Cieszyńsku p. uł.
Krasowski w czasie przemówienia.

Ob. Piszczek w trakcie przemówienia
okolicznościowego

Pieśni śląskie w wykonaniu Anny
Głuskiej

Ob. Pilek, Kupiec i Guskiewicz w trakcie wydawania
książki „Przyemuch do dziejów Głuchowic”, uczestniczą
zebranie.

Występy artystyczne: kwartet „bractwożyki”, solis A. Gluzianka

Po rozdaniu książek odbył się wieczór wspomnień, w którym kol. Kozłowski podzielił się piekawcami wspomnień z okresu organizowania Muzeum Kobięszkowskiej w Z. P. R. R. i w jaki sposób przebiegał „niej ciężyłaków”, oraz kogo z nich uwolnić. Prezentował również autor „Przyrytku do dziejów Wotronia” Turpeneo wypadła dobrze. Turpeneo maamy do rozdanie w kierunku domu Kultury Janowi Adamkowi, który pięknie udekorował salę, dobrał muzykę artystyczną, zorganizował sprawne podawanie posiłków składającego się z piastka i herbaty. W przyjemnej atmosferze i pogawizkach zabrano się do godz. 19 tej. Salę zamieszkał, i w mocy artystów zabrano i B. W. i D. w Wotroniu, uczestniczyły delegacje kł. z Goleznowa, Ciernyua, Skoczowa i Bremej.

Notatki i utarczki

Do użytku wewnętrznego?

CZYTAM na publikacji Józefa Pilcha, nazwanej skromnie „Przyczynek do dziejów Ustronia z lat 1939–1945”, powtórzony potem na wewnętrznej stronie tytułowej mocniej, bo w obwódce, nadruk: „Do użytku wewnętrznego”. Książkę wydały ZBoWiD oraz oddział Macierzy Ziemi Cieszyńskiej w Ustroniu, 200 egzemplarzy bardzo solidnie i estetycznie powielono w Celmie, dodano sporo zdjęć tych postaci, o których mowa jest w publikacji, w części opisowej pomieszczono kilka ilustracji dokumentalnych. W sumie otrzymaliśmy publikację starannie wydaną, choć pozabawioną możnych mecenasów, napisaną przez samouka, jakich zawsze wielu było w naszym regionie miłośników ziemi rodzinnej, znawców jej dziejowego losu, umiejących trafić nie tylko do archiwów, zwłaszcza rodzinnych, ale i do pamięci ludzkiej.

Najważniejszą zaś część omawianej tu publikacji stanowią zyciorysy (niektóre dość obszerne) mieszkańców Ustronia, którzy zginęli z ręki okupanta hitlerowskiego. Jest tych sylwetek 126, do tego autor dołączył 75 nazwisk z danymi osobowymi ustronian pochodzenia żydowskiego, którzy również stali się ofiarami hitlerowskiego mechanizmu eksterminacyjnego. I właśnie ta zasadnicza część publikacji, w pewnym sensie pomnikowa (bo przypomina właśnie stawiane w niektórych krajach w każdej miejscowości pomniki ku czci poległych i pomordowanych, z wrytymi na tablicach nazwiskami), ta zatem pomnikowa część publikacji pozwala nam powtórzyć nasze zdziwienie: dlaczego do użytku wewnętrznego?

Czy dlatego, że publikacja nie spełnia pewnych wymogów naukowych czy pseudonaukowych (bo niektóre publikacje naukowe stają się dzisiaj nieczytelne — przez nieudolność językową lub przez przemądrzaństwo, mające ukryć rzeczywistość niewiedzę autora)? Czy może z tego powodu, że nie dopełnione tutaj zostały pewne obowiązki, jakie zwykle się spełniają przy tego rodzaju inicjatywach wydawniczych? Albo też komuś dzisiaj się nie podoba, że publikuje się — w tyle lat po wojnie i okupacji — spisy pomordowanych, rozstrzelanych, zabitych, prześladowanych, zaszczytanych na śmierć? Są bowiem ludzie, którzy i zmarłym nie przebaczą i nie pytając się o przyczyny śmierci, w danym wypadku za Ojczyznę, wolą się grzebać w faktach z życia, poprzedzającego męczeństwo i śmierć.

Ktokolwiek poradził inicjatorom tego wydawnictwa, by wydali je „do użytku wewnętrznego”, zamiast pomóc im, aby z dziełkiem swoim dotarli do szerszej publiczności, powinien, jak mi się zdaje, raz jeszcze zastanowić się nad skutkami swojej porady lub decyzji. Albowiem publikacja, która powinna znaleźć szerokie rozpowszechnienie, jakiej brak nam było w cyklu podobnych, zepchnięta została jako swego rodzaju kuriozalny biuletyn organizacyjny (kuriozalny, gdyż mówiący o śmierci a nie o normalnych faktach

z biuletynów) do teczek i skoroszytów. Stało się tak w sytuacji, w której wydaje się sporo niepotrzebnych broszur czy zgoła okazałych objętościowo książek, gdy marnuje się papier na nikomu niepotrzebne majączenia, zwane przez niektórych próbami poetyckimi, gdy bogate organizacje i przedsiębiorstwa nie żałują dobrego papieru ani poligraficznych mocy produkcyjnych na druk swoich sprawozdań. O zmarłych nie trzeba głośno ani na pięknym papierze, o zmarłych cicho-sza, o pomordowanych cicho-sza, jest to ostatecznie sprawa wewnętrzna ZBoWiD, sprawa, o właśnie: do użytku wewnętrznego.

Tymczasem wiedza o poległych i pomordowanych jest rzeczą naszej codziennej, nieustającej edukacji patriotycznej. Nie po to ich przypominamy, abyśmy hodowali w sobie idee odwetu, lecz żebyśmy zdawali sobie sprawę z jakże licznych wzajemnych powiązań — tradycji rodzinnej, regionalnej, środowiskowej. Wkrótce minie trzydzieści lat od zakończenia drugiej wojny światowej, która zabrała tyłu Polaków z szeregu żywych — tymczasem nie wszędzie udało się nawet zebrać pełną dokumentację o tych, których zabił okupant. Nie tak dawno dopiero dowiedzieliśmy się na przykład, jakie straty poniosło nauczycielstwo śląskie. Również inne środowiska dopiero teraz wystąpiły ze swoimi listami strat. Pytamy z niepokojem, czemu do tego zabieramy się tak późno; dowiadujemy się w odpowiedzi, że nie zawsze sytuacja sprzyjała tego rodzaju badaniom. No ale wreszcie sprzyja! A tutaj — praca o wybitnych wartościach dokumentacyjnych w odniesieniu do okupacji (jeśli nawet sporne są pewne sformułowania we wstępie p. Józefa Pilcha) ukazuje się nagle jako biuletyn — do wewnętrznego użytku. Nie wierzę, aby winien temu był autor lub instytucje podające się za wydawców. Na pewno wszyscy bardzo pragnęli wydać pracę tę jako normalny druk, w przekonaniu, iż posiada on wartość o wiele bardziej ogólną, że mieści się w pojęciu pomocy dla naszej patriotycznej edukacji. Kto więc im w tym przeszkodził?

Jakkolwiek się stało — postuluję, by „Przyczynek do dziejów Ustronia z lat 1939–1945” wydano raz jeszcze, nie do użytku wewnętrznego, lecz dla normalnych czytelników. Niech się znajdzie mecenas, niech się odezwie protektor! Mógłbym im poradzić, skąd dostać papier i pieniądze, ale oni też o tym doskonale wiedzą.

Wszyscy na ogół orientują się, jak szatkować kapustę, ale publikacja o tej doniosłej czynności ukazała się w dużym nakładzie i można ją było publicznie nabywać. Mało kto — poza małym skrawkiem ziemi cieszyńskiej — wiedział, kto, jak i za co zginął w Ustroniu, gdzie współżyli z sobą Polacy i Żydzi, gdzie Niemcom powodziło się bardzo dobrze, gdzie w grudniu 1939, mimo terroru okupanta, na 7.029 mieszkańców tylko 451 podał się za Niemców, a więc zaledwie 6,41 proc. Tej wiedzy nie radziłbym przeznaczać wyłącznie do użytku wewnętrznego, bo inaczej staniemy się kalekami, gdy chodzi o naszą świadomość historyczną.

Recenzja książki „Przyczynek do dziejów Ustronia z lat 1939-1945” wydanej przez Z.BoWiD i Macierz Ziemi Cieszyńskiej w Ustroniu, zamieszczona w Tygodniku Robotniczym nr 101 z dn. 29-30. IV. 1972 przez Wina (Wilhelma Krawczyka).

7 maja 1972

Dnia 7 maja 1972 r. okarzi 30-lecie P.P.R i 27-letniej powstania zrywania uad faszystowskie odbyło się w Biurowej odsłonięcie pomnika Walki i Zrywania. Wstaj piskowej i patriotycznej

56

uroczystości z koła ZBoWiD w Ostrońcu - z przedstawicielami zarządkowcy - udział wzięli: Lupinek Henryk, Jastrzab Karol, Głajc Józef, Gomuła Michał, Guzikiewicz Zbigniew, Wątrubek Paweł, Zerkowa Janina, Jastrzabowa i Pilecki Józef
22 lipca 1972

Dnia 22 lipca 1972 odbyło się spotkanie członków koła ZBoWiD w Brennej, w którym uczestniczyli członkowie koła Cierny, Skoczko, Ostroń i Brenna. W ostatniej chwili podsuniono autobus fabryczny i kol. Guzikiewicz w piątek 21 lipca starał się zawiadomić wszystkich, by każdy jeździł na własną rękę, a koszty biletów pokryje koło. Z tego powodu wyjechało do Brennej tylko 8 osób t.j.: Lipus z żoną, Szwientkowska Julia z podriem, Gomuła Michał, Jaworski, Kawa - jako ostatni dotarł Jan Heerko. Szkielet koła byłby uszczelniony reprezentowane w Brennej. Atmosfera według relacji uczestników była dobra.

23 marca 1973

Dzisiaj odbyło się w domu kultury F. S. M. w Ostrońcu Walne Zebranie wiejskiego koła. Przewodził kol. Kordou. Walne Zebranie uchwaliło powiększenie składu Zarządu z 7 do 9 osób. Do Zarządu weszli: kol. Guzikiewicz, Głajc, Januszkowa, Jastrzab Kordou, Lupinek, Lipus, Szachowicz, Kawada. Do Komisji Rewizyjnej wybrano: Gembarski, Gomuła, Garbusińska, Heerko i Kawecki.

W zebraniu uczestniczyło

Tylko 39 członków.

Otóż notatka o Walnym Zebraniu ogłoszona w Głosie Ziemi Ciernyńskiej w 15 z dnia 15 kwietnia 1973 r.

WALNE ZEBRANIE

W Ostrońcu obradowało ostatnio walne zebranie tamtejszego Koła ZBoWiD, na którym podsumowano działalność w ubiegłej kadencji oraz wytyczono plan pracy na przyszłość. Koło włączy się m. in. aktywnie do obchodów 30-lecia ludowego Wojska Polskiego w mieście.

W czasie zebrania dokonano wyboru nowych władz. Prezesem Koła został ponownie inż. H. Lupinek, jego zastępcami K. Jastrzab i P. Szachowicz, a sekretarzem Z. Guzikiewicz.

W obradach uczestniczył m. in. I sekretarz KM PZPR J. Ry-morz. (r)

10 kwietnia 1973

Na podanie Komisji Historycznej przy Zarządzie Oddziału w Leszynie, członków ustrojskiego kółka opracował, a w miejscowym Technikum wykonano mapkę miejsc strażnic i walk na terenie Ustroja. Mapkę dostarczył i ugodnił w Leszynie z przewodniczącym Komisji Historycznej Oddziału kol. Foltynem.

29 maja 1973

W dniu dzisiejszym odbyło się w sali Domu Kultury F. S. Ch w Ustroju zebranie artystów, na którym przewodniczący P. P. R. Ch w Leszynie i w. Kozub podarował kol. Szarowskiego, Cymbalowskiego i Filcha "Medalem Żywej Historii i Wolności 1945". Równocześnie z okazji 30 letniej rocznicy powstania Ludowego Wojska Polskiego wystąpił w Hali zebrania zespół świetlicowy Szkoły nr 2 w Ustroju z montażem artystycznym opracowanym przez nauczyciela tejże szkoły d. Żyłę. Była to składanka różnych wierszy poświęconych wojsku, recytowana indywidualnie i zbiorowo. Następnie wystąpił zespół artystyczny - gimnastyczny z piramidami. Poziom artystyczny i piętasty zespół bardzo dobry.

4 czerwca 1973

W Jarnowem w domu wczasowym "Jukas" odbyło się dzisiaj spotkanie członków kółka z Borków i z Karciborna z zborowcami z Ustroja. Następnie wyczeraniem na składowej estradzie zdesek wystąpiła orkiestra wojskowa, oraz dzieci z Szkoły nr 3 w Polanie wystawiły pieśń - recytacyjny program poświęcony 30 tej rocznicy powstania Ludowego Wojska Polskiego. Zapalono ogień, wystąpił gawędziarz w stroju góralskim i było przyjęcie. Z naszego kółka wzięli udział: Lupinek, Guskiewicz, Głomas, Kordou, Lipus, Garbusińska, Gomuła, Fielek, Bura, Ktuzientowa, Szachowicz.

58

14 lipca 1973

W Racibornu odbyło się dzisiaj poświęcenie pomnika Matki - Polki, wykonanego przez znanego rzeźbiarza śląskiego Jana Bopowaraka. W uroczystości poświęcenia pomnika wzięło udział tysiące mieszkańców całego województwa. Z utrońskiego Z. B. i W. Du wyjechali na festiwal samochodami Nysa kol. Lupinek, Gurkiewicz, Szachowicz, Hordou, Wankeloh, Żerkowa.

15 grudnia 1973

Włodzimierz lat ubiegłych w sali Towarzystwa Kultury F. S. M. w Katowicach odbyło się uroczyste zebranie emigrantów i podopiecznych, na którym wypracowano najbardziej potrzebującemu zapomocy pieniężnej.

Fotografia członków Z. B. W. i D. w Ostrowiu. Zdjęcie z r. 1974

Od lewej:

I rząd	II rząd	III rząd	IV rząd
1 Hezko	1 Trzyńska	1 Hauas	1 Gadowski
2 Kordou	2 Hauasowa	2 Holeksa	2 Gomuła
3 Szachowicz	3 Zakarszewska	3 Zawada	3 Głajc
4 Zawada	4 Skrzeczek	4 Gembarski	4 Jaworski
5 Lepiuek	5 Gliwkowa	5 Burg	5 Nogawczyk
6 Guxkiewicz	6 Zerkowa	6 Trosnok	6 Zawada
7 Lipus	7 Starnykowa	7 Blahut	7 Kaminierszak
8 Januszowa	8 Rakowski	8 Kawecki	8 Piukas
9 Pilek	9 Cybatowa	9 Wautulok	9 Chowaniec
	10 Wojtkowska Kostłowa	10 Gwoździk	10 Hadaszczak
	11 Gogółka	11 Mierzi	
	12 Wawraczowa	12 Duster	
	13 Gluski		
	14 Ferfecki		

Stroukowie i podpisaniu L. B. W. D. v Ustrowiu Zdj. r. 1974

Fragment z zebrania strouków L. B. W. D. v Ustrowiu. Zdj. r. 1974

9 listopada 1974

Dzisiaj miją rocznica zamordowania w dniu 9 listopada 1944 roku 34 Polaków z Głotowa. Z okazji 30 leciej rocznicy, oraz dla przypomnienia bohaterów, którym w tym dniu odebrano życie, odbyła się ~~na~~ uroczystość przed pomnikiem koło ratusza. Zebrata się ulodniczkami karcerska, która zainicjowała warty i złożyła wianochy kuratorów, oddała honor jednostka Wojska, a Zarząd Z.B.W.D z prezesem Lupinkiem na czele, złożył przed pomnikiem wieniec.

12 marca 1975

W dniu 9 marca zmarł, a w dniu dzisiejszym odbył się pogrzeb kol. Pytla. Zmarły był powstalcem śląskim i został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Uroczystości pogrzebowej wzięła udział delegacja naszego koła ze sztandarem.

13 kwietnia 1975

W dniu dzisiejszym obradowano Walne Zebranie Koła, na którym po wyłożeniu sprawozdań, dyskusji, wystąpieniu prasy ze przysięgami, dokonano wyboru nowych władz. Wybrano Zarząd w dotychczasowym składzie.

Z.B.W.D. w pochodnie pierwszomajowym 1975

1 maja 1975

Poczet strażacki Z. B. W. D. przed Trybuną pierwszomajową w Głogowie w r. 1975

Z. B. W. D. wyruszył kwartę grupą na procyście pierwszomajową. Poczet strażacki tworzyli: Gombala, Wautulok i Koleksa. W kwartej grupie przemierowali przez Głogów: przed Trybuną, ustawioną przed ratuszem uczestnicy w barwach Z. B. W. D. Kupinek, Gurbiewicz, Gombala I, Gombala II, Wautulok, Koleksa, Flanas, Zerkowa, Jastrzębowa, Szwiercowa, Lecko, Lipus, Ferfacki, Skrzeczek, Głuski, Kawade H. J., Bury, Chowaniec, Guitowski, Olszowski, Nogawczyk i Pilek.

29 września 1975

Dnia 29 września 1975 został przyznany Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, sekretarz koła Z. B. W. D. w Głogowie kol. Zbigniew Gurbiewicz.

Zdjęcie i motatka z zebrań kwartalnego Z. B. W. D. w domu Kultury w Leszynie, na którym udekorowane zastawionych działaczy, znajduje się w "Głosie Ziemi Leszyńskiej" nr 40 z dn. 7-13. X. 1975.

14 lutego 1976

W dniu 12 lutego 1976 zmarł a 14 lutego został pochowany na cmentarzu ewangelickim w Ostrowie, członek ustrońskiego Z BoWiD Jan Szarewski. W okresie międzywojennym był kierownikiem szkoły w Dzięgielowie, a w czasie okupacji więzieniem poboju koncentracyjnego. W urzędowości pogrzebowej wziął udział delegacja Z BoWiD ze sztandarem.

16 lutego 1976

W dniu 14 lutego 1976 zmarł były członek naszego koła, więzieni poboju koncentracyjnego Antoni Małeki. Pogrzeb odbył się dn. 16 lutego w Ostrowie, a zwłoki pochowano na cmentarzu w Łatowicach.

SŁUŻYŁ LUDOWEJ OJCZYŹNIE

CAŁE SWOJE ŻYCIE poświęcił pracy i walce. Urodzony w 1898 w Rudzie Śląskiej, wzrastał w atmosferze polskości, której symbolem rodzinnym był ojciec — uczestnik powstania styczniowego.

W warunkach pruskiego ucisku na Górnym Śląsku KAROL SZRAJBER nie miał innych możliwości, jak zostać kopalnianym pracownikiem fizycznym. Ale wzrastające w nim poczucie krzywdy społecznej i narodowej sprawiło że od najmłodszych lat zaczął się przysposabiać do walki o Polskę wolną i sprawiedliwą. Jeszcze w czasie trwającej I wojny światowej uciekł z armii pruskiej i związał się z Polską Organizacją Wojskową, ażeby w ten sposób uczestniczyć w działaniach zmierzających do przyłączenia ziemi górnośląskiej do Macierzy.

Nie zabrakło więc KAROLA SZRAJBERA w oddziałach trzech powstań śląskich, w których z powodzeniem wykorzystał zdobyte w zaborczej armii doświadczenie bojowe i dowódcze. W tym czasie poznał także smak więziennego chleba.

W okresie międzywojnia, pracując w różnych kopalniach i instytucjach, wiele czasu poświęcał działalności w Związku Powstańców Śląskich. Urzędując pięcioletnim Beskidów, przed 1933 rokiem zamieszkał w Ustroniu, oddając temu miastu i mikroregionowi wszystko, co miał w sobie najlepszego.

Ponownym sprawdzianem charakteru stała się dla niego okupacja. Minęło zaledwie parę miesięcy od pamiętnego września, a KAROL SZRAJBER pod pseudonimem „Jastrzębia” wraz z takimi ludźmi jak Józef Głajc, Klemens Starzyk, Michał Gomola, Emil Banach, Henryk Pilch utworzył pierwszą ustroniąską partyzancką grupę, która przez pięć lat z powodzeniem prowadziła akcje bojowe, przeciwko faszystowskiemu wrogowi.

Przemierzał Beskidy wzdłuż i wszerz, organizował sabotaże, wspólnie ze swoimi ludźmi staczał krwa we potyczki z patrolami niemieckimi, nawiązywał

kontakty z innymi jednostkami partyzanckimi, m. in. Franciszka Zawady.

Trudy leśnego życia i rany odniesione w walce nie były w stanie osłabić jego energii i chęci działania. Od sierpnia 1944 roku grupa „Jastrzębia” operowała wspólnie z radziecką jednostką desantową, zrzuconą w okolicach góry Orłowej. Dnia 1 maja 1945 roku do Ustronia zawitała wolność. Trzeba było zabezpieczyć

mięsie społeczne i organizować nowe życie. W tych trudnych dniach wśród najbardziej aktywnych był także i KAROL JASTRZĄB (takie odtąd nosił nazwisko). Partyzant, żołnierz Gwardii i Armii Ludowej, członek PPR, a następnie PZPR oddał wszystkie swoje umiejętności sprawie demokratycznej ojczyzny.

Po przejściu na emeryturę nadal działał jako aktywista ZBoWiD-u, Partii, Frontu Jedności Narodu.

Za ofiarność w pracy i walce KAROL JASTRZĄB odznaczony był Sztandarem Pracy II klasy, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Virtuti Militari, Krzyżem Partyzanckim oraz wieloma innymi wyróżnieniami bojowymi.

Nad ustroniąską mogiłą żegnali go towarzysze broni, działacze społeczno-polityczni, koledzy, przyjaciele i znajomi. Nie zabrakło także młodzieży, dla której już za życia stał się osobowym wzorem do naśladowania, jak należało — w zależności od potrzeb — służyć swemu krajowi i narodowi.

26 kwietnia 1976

W dniu 22 kwietnia zmarł a 26 kwietnia został pochowany na cmentarzu katolickim, członek Komitetu koła Z BoWiD w Ostrowie kol. Karol Szrajber, który od 1945 roku przyjął nazwisko pseudonimu okupacyjnego Jastrząb.

Zwłoki wyprowadzono z sali Domu Kultury F. P. III w Ostrowie. W pochodzie pogrzebowym uczestniczył gromadnie Z BoWiD, wszystkie organizacje społeczno-polityczne Ostrowia z sztandarami, młodzież z sztandarami biało-czerwonymi i czerwonymi, oraz liczni mieszkańcy Ostrowia.

64

Nad grobem niegwałtownie zmarłego przedstawiciel Komitetu Miejskiego PZPR, przedstawiciel Organizacji Kombatanckiej z Bystrzycy (LSPR), oraz przedstawiciel Powstańców Śląskich. Trumny do grobu wpuszczano przy dźwiękach Młodych Narodów.

1 Maj 1976

W pochodnie pierwszo-majowym uczestniczyło (bez sztandaru) 19 następujących osób: Gliwkowa, Szwarcmanowa, Żebkowska, Bura, Hecko, Lepinek, Stępański, Wójcik, Filch, Kozdół, Guskiewicz, Hałas, Skrzeczek, Głuski, Kawecki, Mierzi, Bogawczyk, Chowaniec i Olszowski.

30 kwietnia 1977

ob. Józef Filch

**KOMITET ORGANIZACYJNY UPAMIĘTNIENIA MIEJSC WALKI
I MĘCZEŃSTWA LAT 1939-1945 POD PATRONATEM
KOMITETU MIEJSKIEGO PZPR W USTRONIU**

ZAPRASZA NA

**UROCZYSTE ODSŁONIĘCIE KAMIENIA PAMIĄTKOWEGO
W USTRONIU
„POLEGLYM PARTYZANTOM 1939-1945”**

KTÓRE ODBĘDZIE SIĘ DNIA 30 KWIETNIA 1977 R. O GODZ. 13.00
W USTRONIU PRZY UL. PARTYZANTÓW

RKS Z. P. 918-77 918 400

W oparciu o decyzję z dn. 15 marca 1977 Egzekutywy K. M. PZPR w Ustroniu, upamiętniono ruch partyzancki w latach 1939-1945^{Termin} w Ustroniu, przez zbudowanie kamienia pamiątkowego przy ul. Partyzantów, w miejscu gdzie zginęli w walce z wojskiem niemieckim Rudolf Hubert i Jan Lichy.

Kamień - pomnik w kształcie byłej nagrobkowej, został wykonany według projektu artysty plastyka mgr-a Karola Kubali z kamienia

65
brennieńskiego o wymiarach 100 x 60 x 40 cm z godłem państwowym
w części górnej, oraz napisem „Poległym Partyzantom 1939-1945”. (nr. 69)

z uroczystości odsłonięcia kamienia - pomnika „Poległym Partyzantom
1939-1945” w dniu 30 kwietnia 1977 r. w Ostrowie.

Kamień - pomnik „Poległym Partyzantom
1939-1945” w Ostrowie.

Delegacja z wieńcem ze Spółdzielni Pracy im. 1 Maja w Katowiu

Przemowa kol. Blackura w imieniu Zarządu Wojewódzkiego
Z. B. o W. P. w Bielsku-Białej

Partyzantowie 1939-1945" w dniu 30 kwietnia 1977 w Ustowie

67

T Sekretarz K. d. l.
P. z. P. R. w Ustowie
Jan Rywora w Frak-
cie przemówienia
okolicznościowego

Dozet
sztafardarowcy

Stawiana
Drużyna
kolarskiej

68

Z uroczystości odsłonięcia kamienia - pomnika "Poległym

Przemawia prezes Zarządu Hoteł & Bo W: D w Wstowie
col. inż. Henryk Lupinek

Do odsłonięcia kamienia - pomnika. Stoją od lewej:
ob. ob. Reymon, Błachura, Godkowski, Żerkowa.

Partyzantom 1939-1945" w dniu 30 kwietnia 1977 w Głowniu

Koncert w trakcie składania kwiatów.

Całość bryły - pomnika spoczywa na płescie stalowej (kamiennym) symbolizującej Hermy Partyzantki. Opracowanie projektu, oraz wykonanie Godła państwowego przez Spółdzielnię Pracy 1 Maja w Głowniu, wykonano w pracy społecznej. Kamień - pomnik został ustawiony przy ul. Partyzantów w pobliżu potoka Bładnica.

Odstoienie pomnika - kamienia dokonano w sobotę 30 kwietnia 1977. Wroczyście poprzedziły: rozprawy o godz. 11:30 bieg patrolowy szlakami partyzantów z metą kodo kamienia, a o godz. 12 tej koncertem orkiestry F S i L Zakładu nr 3 w Głowniu. Po razgu miejscu przez honorowych gości na trybunie, rozprawy wroczyście odegraniem hymnu państwowego. Zagaid przez wieżowego kółka z Bo W; D iur. Henryk Lupinek, który w przednich słowach przywitał licznie zebranych mieszkańców Głownia, przybyłych gości, utodniex, oraz partyzantów z Bremnej i Istebnej, oraz delegacje z przednich kół z Bo W; Du.

Prezentacja przez Zarząd Hotelu Ł. B. W. i W. w Ostrowiu
ucz. Henryk Lupinek

Referat poświęcony wygłosił I sekretarz H. M. P. Z. P. Z. w Ostrowiu Jan Rymer, który rozpoczął słowami „W trzydziestą drugą rocznicę wyzwolenia Ostrowia odsłaniamy kamień poświęcony poległym partyzantom 1939-1945. Kamień ten traktujemy jako symbol naszej wdzięczności za ofiarę poświęconą w najtrudniejszych dla Polski latach”. W referacie przedstawiono sytuację Polski w latach pierwszego okupacyjnego i sytuację Polaków na tutejszym terenie. Wyraził ją w następujących słowach „... każdy kto przeżył start się z śmiercią, pierwał się z nią niemal podziemnie. Dla nas zostało okaleczonych fizycznie i psychicznie, ileż po dzień dzisiejszy pozostało bolesnych śladów tych lat. Lata okupacji hitlerowskiej były trudną i bolesną próbą dla mieszkańców Ostrowia. Doznali oni wielkiego nieszczyt. Ostrow jako miasto na rzece piśrzyńskiej włożył proporcjonalnie największą dającą krux...”

Winniem miejscowych partyzantów przewoźna kuriera -
 na p. ruchu partyzanckim Janina Żerkowa z Istnowia - Góji.
 Opóźnienia kamienia dokonał maceklik miasta Ist-
 nowia Włodzimierz Godkowski, pochem delegacje zakładów
 pracy i ulodzieży złożyły oboh niego kwiaty.

Ogodz 15-tej odbyło się spotkanie partyzantów z ulodzie-
 zą szkolną, a wieczorem o godz. 19-tej spotkanie Egzeku-
 tywy Komitetu dlejskiego PZPR z partyzantami w domu
 Własowycze "Przodownik".

Kamień - powiik będzie również budzić zainteresowanie
 wlasowiczów, przechodniów i mieszkalców Istnowia ruchem
 partyzanckim na tutejszym terenie.

1 Maja 1977

W tegorocznej uroczystości pierwszo - majowej, zwarta gru-
 pa kół Z. B. W. i D w Istnowiu, która maszerowała na
 czele pochodu (za składem członków dlejskiej Rady Naro-
 dowej i Egzekutywy Komitetu dlejskiego PZPR). Masze-
 rowali z Gurbiewicz, Lupinek, Głaje, Kanas, Fabryńska

Z B. W. i D w pochodzie pierwszomajowym 1977

72

Szwiercwiowa, Żerkowa, Sliwkowa, Szecko, Lipus,
 Klapsia, Gluski, Blahót, Bury, Kawecki, Wautulok,
 dr. Walczak, Chowaniec, Nogowczyk, Hoźwider, Zawada j.
 Suiłowski, Olszowski, Musiał.

Z B o W i D w pochodzie pierwszomajowym 1977

Z B o W i D w pochodzie pierwszomajowym 1977

28 maja 1977

W dniu przysiężnym obradowało Walne Zebranie ZBoWiD koła w Głogowie, któremu przewodniczył kol. Józef Pilek. Wybrało zarząd koła w następującym składzie: Zbigniew Gurskiewicz, Henryk Lupinek, Jan Lipus, Józefa Jabrzyńska, Jan Kozko, Józef Głajc, Mariusz Sęfalski, Mieczysław Walczak, Franciszek Zawada.

16 sierpnia 1977

W dniu 14 sierpnia zmarł, a dzisiaj odbył się pogrzeb, długoletniego członka naszego koła, uczestnika kampanii wrześniowej, jeńca Stalagu kol. Antoniego Kawy. Zmarły pełnił funkcję członka Komisji Rewizyjnej koła. W uroczystości pogrzebowej uczestniczyło liczne społeczeństwo Głogowa: ZBoWiD ze sztandarem.

16 października 1977

Liczna grupa członków naszego koła, wyjechała wyjazdowo z F.S. do autobusem na uroczystości wzniesienia sztandaru Zarządu Województwa z obywateli ZBoWiD z Bielsku-Białej, z urzędniczego ZBoWiD z uroczystości wzięli udział: Gurskiewicz, Lupinek, Bukowski, Pilek, Zawada (pen), Zakarkewski, Zerkow, Pliśko-wa, Głuski, Wautuloh, Głajc, Ganas, Bury, Gomola z Równe,

ZAPROSZENIE

K O M I T E T H O N O R O W Y
UROCZYSTOŚCI WRĘCZENIA SZTANDARU
ZARZĄDOWI WOJEWÓDZKIEMU ZBoWiD W BIELSKU-BIAŁEJ
w dniu 16 października 1977 r.

1. JÓZEF BUZIŃSKI	— I Sekretarz KWPZPR w Bielsku-Białej, Poseł Ziemi Bielskiej
2. JÓZEF ŁABUDEK	— Wojewoda Bielski
3. JÓZEF URBANOWICZ	— Wicemin. Obrony Narodowej. Poseł Ziemi Bielskiej
4. MIECZYŚLAW GRUDZIEN	— Minister Urzędu d/s Kombatantów
5. STANISŁAW WRÓŃSKI	— Prezes Zarządu Głównego ZBoWiD
6. STANISŁAW KUJDA	— Sekretarz Generalny Zarządu Głównego ZBoWiD
7. RYSZARD DZIOPAK	— Poseł Ziemi Bielskiej. Dyr. FSM w Bielsku-Białej
8. FRANCISZEK HERNAS	— Wiceminister Przemysłu Lekkiego
9. STANISŁAW JÓRDECZKA	— Przewodniczący Wojewódzkiego Komitetu Frontu Jedności Narodu
10. ANTONI KOBIELA	— Prezes Zarządu Wojewódzkiego ZBoWiD, Prezydent Miasta Bielsko-Biała
11. FRANCISZEK KASPER	— Przewodniczący Wojewódzkiego Komitetu SD
12. RYSZARD LENK	— Pełnomocnik Wojew. Ministra d/s Kombatantów
13. FERDYNAND ŁUKASZEK	— Przewodniczący Wojewódzkiego Komitetu ZSL, Poseł Ziemi Bielskiej
14. ELŻBIETA MROCZEK	— I Sekretarz Komitetu Miejskiego PZPR
15. STANISŁAW MICHAŁEWICZ	— Powstaniec Śląski (senior)
16. EDWARD PAWLUS	— Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Zw. Zaw.
17. KAZIMIERZ SMOLEŃ	— Dyr. Państwowego Muzeum w Oświęcimiu
18. ANTONI URBANOWICZ	— Prezes Zarządu Wojew. LOK, Wicewojewoda Bielski
19. ZYGMUNT WNUK	— Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego
20. RYSZARD WITEK	— Komendant Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Bielsku-Białej

WOJEWÓDZKI KOMITET FRONTU JEDNOŚCI NARODU
W BIELSKU-BIAŁEJ

uprzejmie zaprasza

Ob. Pilch Józef

NA UROCZYŚĆ

wręczenia Sztandaru Zarządowi Wojewódzkiemu
Związku Bojowników o Wolność i Demokrację
w Bielsku-Białej

która odbędzie się w niedzielę, dnia 16 października 1977 r. o godzinie 11.00
na Placu Żwirki i Wigury w Bielsku-Białej.

U W A G A:

W razie niepogody uroczystość odbędzie się w świetlicy ZPW „BEWELANA”
przy ul. Nad Brzegiem 9 — dzielnica Mikuszowice

Chowaniec, Leukiewicz, Walerak, Jastrzębowa, Szwert -
uowa, Stępański, Klapsa, Wójcik, Korol, Lada, Woi, Osad -
wik i Kamiński.

Grudzień 1977

Przed piątą uroczystością t.j. w pierwszym dniu mojej b.r. Za -
mład wiejskiego koła z B o W i D, wyjechał do dwutygodnika (obecnie
Tygodnika) „Ka Wolności i Lud” notatkę na temat wykorzystania
odsłonięcia kamienia - pomnika w dniu 30 kwietnia 1977 w Ustroniu;
której nie opublikowano. Do korespondencji załączono fotografie z
wspomnianej uroczystości, do ewentualnego wykorzystania.

Niewydrukowanie notatki, a nawet nie udzielenie odpowiedzi
na temat przychylenia do sprawy w poinformowaniu społeczeństwa o fak -
cie wyznaczenia wydzorzenia w Ustroniu - wywarło wśród pracowników grube nie -
sadowienie; tym bardziej, że pod koniec lat nie było żadnej wiadom -
ości na temat „naszego” Tygodnika „Ka Wolności i Lud” o Ustroniu.

Osta kopia przekazanej przez Zarząd Koła z B o W i D w Ustroniu
notatki.

Odsłonięcie kamienia - pomnika w Ustroniu.

Decyzja o upamiętnieniu ruchu partyzanckiego w latach 1939-1945 na te -
renie Ustronia, zapadła na posiedzeniu Egzekutywy KM PZPR w dn. 15 marca
br. Postanowiono zbudować kamień pamiątkowy przy ul. Partyzantów,
gdzie zginęli w walce z wojskiem niemieckim partyzanci Rudolf Szubert
i Jan Cichy. W partyzantce, z którą mocno współpracowało społeczeństwo
ustroniańskie zginęli: Emil Banach, Jan Bujok, Klemens Starzyk, Tadeusz
Mach, Rudolf Gil, Bolesław Kostuch, Alojzy Badura, Jan Polok, Jan
Pytel, Paweł Śliż i wielu innych złapanych w zaskoczeniu jak np. łącz -
nik Jan Holeksa, który został powieszony.

Kamień pomnik w kształcie bryły nagrobkowej został wykonany według
projektu artysty plastyka mgr-a Karola Kubali. Został wykonany z ka -
mienia brennieńskiego o wymiarze 100 x 60 x 40 cm z godłem państwowym
w części górnej, oraz napisem "Poległym partyzantom 1939-1945". Całość
bryły spoczywa na elemencie betonowym oprawionym tarasem symbolizującym

Krzyż Partyzancki.

Na uroczystość odsłonięcia kamienia-pomnika, jaka się odbyła w słoneczną sobotę dnia 30 kwietnia - w ramach uroczystości pierwszo-majowych i w przeddzień 32 rocznicy wyzwolenia Ustronia- zjechali się z pocztami sztandarowymi kombatanci z Brennej, Istebnej, Cieszyna i Skoczowa. Przybyli masowo mieszkańcy Ustronia; młodzież, delegacje wielu organizacji i zakładów pracy. Zebrali się wszyscy w pobliżu kamienia. Wiele wzruszających spotkań dawnych towarzyszy niedoli i towarzyszy broni. Uroczystość poprzedził koncert orkiestry F S M zakładu nr 3 w Ustroniu. Po zajęciu miejsca na trybunie rozpoczęto uroczystość odegraniem hymnu państwowego. Zagaił inż Henryk Lupiński - przewodniczący miejscowego koła Z.B.o W i D. Mówca powitał I sekr.KM PZPR w Ustroniu Jana Rymorza, naczelnika miasta Włodzimierza Gołkowskiego, przedstawicieli Zarządu Wojewódzkiego Z.P.o W i D w Bielsku-Białej płk.Łapkowskiego i Blachurę. Referat okolicznościowy wygłosił I sekr.KM Jan Rymorz, w którym ./.

powiedział, że " ...Kamień ten traktujemy jako symbol naszej wdzięczności za ofiarę poniesioną w najtrudniejszych dla Polski latach."

W przemówieniu przedstawiono sytuację Polski w latach reżimu okupacyjnego i sytuację Polaków na tutejszym terenie, którą zakończył słowami "... Ustroń jako miasto na ziemi cieszyńskiej złożyło proporcjonalnie największą daninę krwi." Następnie przemówił przedstawiciel Zarządu Wojewódzkiego Z.B.o W i D kol. Blachura, a w imieniu miejscowych partyzantów Janina Żertkowa. Odsłonięcia Kamienia-Pomnika dokonali kol Blachura i naczelnik miasta Gołkowski, po czym delegacje organizacji i zakładów pracy złożyły obok niego kwiaty. O godz.15 tej odbyło się spotkanie partyzantów z młodzieżą. Uroczystość zakończono spotkaniem Egzekutywy KM PZPR z partyzantami w Domu Wczasowym "Przodownik".

Luty 1978

Staraniem Zarządu Koła Z BoWiD w Ostrowiu, została wydana drukiem książka Józefa Pilcha p.t. „Ostrowi 1939-1945” z podtytułem „Przykrynek do dziejów ludności miasta w okresie wojny i okupacji”. Okładkę zaprojektował grafik mgr Karol Kubała z Ostrowia. Książeczkę wykonała bardzo starannie Cieszyńska Drukarnia Wydawnicza. Ponieważ pułk nie zarządzał honorarium za opracowanie, a dyrekcja Fabryki Samochodów Małolitrażowych zapłaciła rachunek za koszty druku, wydanie książeczki przyniosło jeszcze zysk dla miejskiego koła, bo pewna ilość egzemplarzy została sprzedana. Wydanie wspomnianej książeczki było pożyteczną pomocą dla mieszkańców Ostrowia, a nawet regionu.

1 maja 1978

W pochodzie pierwszo-majowym uczestniczyło z pocztą sztandarową około 40 strzelców Z BoWiD.

Czerwiec 1978

W ramach czynu społecznego 13 strzelców Z BoWiD pracowało przez kilka dni przy budowie ścieżnicy w Ostrowiu.

1 lipiec 1978.

Zarząd Koła zorganizował z okazji 33-letniej rocznicy powstania Wojsk Ochrony Pogranicza, kawody strzeleckie dla rękodźców pracy i instytucji miasta Ostrowia, o puchar Zarządu diejskiego Z BoWiD. W zawodach uczestniczyło 80 osób i 12 gości. Puchar zdobyła drużyna Zakładu T. S. i. w Ostrowiu, II miejsce „Spolem”, Zakład W. N. G. w Ostrowiu.

24 września 1978

Z okazji 34 rocznicy powstania Polski Ludowej odbyły się w dniu dzisiejszym w Ostrowiu I Wojewódzkie Zawody Strzeleckie kół Z BoWiD województwa bielskiego, o puchar przechodni prezesa Zarządu Wojewódzkiego Z BoWiD w Bielsku Białym. W zawodach wzięło udział 16 kół z Łącznej liczbą 50 uczestników, oraz wielu gości. Puchar zdobyła drużyna koła Z BoWiD w Bielsko-Zachód, a drugie miejsce uzyskało koło Z BoWiD w Ostrowiu. W wyścigach strzelania indywidualnego, reprezentant Ostrowia kol. Henryk Lupinek uzyskał II miejsce.

W-wa 23 ÷ 26. VII. 78

Myriophka Zborid
Marsstrasse

24 ÷ 26. 07. 88r.

Przed Politechnikom

Dimy

Wyjeżdżka do W-wy zorganizowana przez
Luzki Woj. Zambid dla pracowników i skarbowników. 23-26. VII. 78.

W-wa 23-26. VII. 1978

November 23 - 26. 07. 78

Boat - B.B. Skiver

Food prices

Albuquerque - Rojas

Mr. R. Rojas

the boat

Winnipeg
Winnipeg

Winnipeg
Winnipeg

Winnipeg
Winnipeg

Winnipeg
Winnipeg

Winnipeg
Winnipeg

Winnipeg
Winnipeg

November 23 - 26. 07. 78
Boat - B.B. Skiver
Food prices

Albuquerque - Rojas

Mr. R. Rojas

the boat

Winnipeg
Winnipeg

Winnipeg
Winnipeg

Winnipeg
Winnipeg

Winnipeg
Winnipeg

Winnipeg
Winnipeg

Winnipeg
Winnipeg

Winnipeg
Winnipeg

FRANCIS PERROTTI BARBERO
TODAY'S DATE
NOV 26 1978
00 - 478
06 - 80

26. UPCA 1978

Plakietka wydawana z okazji
z okazji I Wojewódzkich Zawodów
Strzeleckich w dniu 24. IX. 1978
w Ustroniu.

Przebieg i wyniki strzelania

Odprawa uczestników I Wojewódzkich Zawodów Strzeleckich ZBoWiD
w dniu 24. IX. 1978 w Ustroniu

18 kwietnia 1979

Dzisiaj odbył się pogrzeb zasłużonego działacza społecznego, członka byłego Zarządu Powiatowego ZBoWiD w Łemnie, lekarza Jana Zielińskiego. Zasługi zmarłego uwydatniły się przede wszystkim w społecznej pracy i pomocy, jakiej udzielał kombatanom powiatu łemnińskiego. W pogrzebie wzięła udział delegacja koła ZBoWiD z Ostrowia.

Porok standardowy na pogrzebie lekarza Jana Zielińskiego

9 maja 1979

W 34-tą rocznicę zakończenia wojny wiejskiej Zarząd koła ZBoWiD zorganizował w sali Zakładowego Domu Kultury F. S. M. z Ostrowia, "Bohaterów z okolicy Dnia Zwycięstwa", na który zaproszono wszystkich członków koła, oraz uczniów z wyższych klas Szkół Podstawowych i Technikum Mechaniczno-Zurawniczego. Prelekcje na temat germanizacji Polaków w okresie okupacji niemieckiej, oraz walki o odzyskanie wolności wygłosiła kol. Józefa Jaborzyńska. Następnie podzielicili się swoimi wspomnieniami z lat wojny i okupacji: kol. Stanisław Gowarcki z walk o utwale nie Stadrzy Ludowej i kol. Alojzy Chowaniec z kampanii wrześniowej

i bitwy o Varvik. Kol. Chowaniec nie potrafił w sądzie wygłosić swojego
opracowania, ponieważ wzruszenia jakie wywołały w nim wspomnienia służy-
sity za gardło. Ten właśnie moment zrobił najwzruszające wrażenie na reb-
naukach.

Niedziela 17 czerwca 1979

14 czerwca zmarł w 78 roku życia, w dniu 17 odbył się pogrzeb kol. prawni-
ka Ottona Landsbergera ze Skoczowa. Zmarły od młodości wierzący był
z Łódzkiem. Chciał po drugiej wojnie światowej przenieść się na stałe do Sko-
ckowic, jednak mając w Łódzku kolegów, przyjaciół z przerwą międzywo-
jenną i z przerwą wojny, był członkiem koła ZBoWiD w Łódzku. W pogrzebie
uczestniczyły koła ZBoWiD w Łódzku i Skoczowie, oraz Stowarzyszenie
Demokratyczne ze studentami. Nad grobem przemówiali przedstawiciel
gminy żydowskiej, przedstawiciel adwokatury, Stowarzyszenia Demok-
ratycznego z ramienia ZBoWiD, prezes koła w Łódzku kol. kłigiewicz Gurkie-
wicz, który przedstawił udział zmarłego w walkach z praprzeciwem nie-
mieckim w szeregu Armii Polskiej powstałej na terenie ZSRR, oraz
o pracy społecznej w Polsce Ludowej. Został pochowany na cmentar-
zu komunalnym w Łódzku na Gojach.

**Ofiary zbrodni
hitlerowskich**

Józef Pilch: Ustroń 1939-1945 (Przy-
czynnik do dziejów ludności miasta w
okresie wojny i okupacji - Ustroń 1978,
ZBoWiD, cena 35 zł).

„Praca ta stanowi rozszerzoną i uzupeł-
nioną wersję broszury z r. 1970. Duże
zainteresowanie tą pozycją władz i
mieszkańców Ustronia oraz wypowiedzi
prasy zdecydowały o wznowieniu jej
drukiem” - czytamy we wstępie. Jest
to pierwsza praca zaznajamiająca czy-
telnika z życiem i uciskiem Polaków na
terenie Ustronia i najbliższej okolicy
w okresie ostatniej wojny. Ukazuje spo-
soby i metody, jakimi okupant starał
się zastraszyć i zmusić Polaków do
przyjmowania volkslist, w przeciwnym
razie stosując terror aż do wysyłki do
obozów koncentracyjnych czy zbioro-
wych egzekucji na miejscu włącznie.
Nic dziwnego, boć Ustroń był ośrod-
kiem polszczyzny w tym rejonie podgó-
rskim (93% Polaków).

Znany działacz ruchu robotniczego i
pamiętnikarz Józef Pilch opracował

wykaz - w sumie 203 - ofiar zbrodni
hitlerowskich na terenie miasta Ustro-
nia i najbliższej okolicy, uzupełniając
ich biogramami i fotografiami. 34 oso-
by rozstrzelano w jednym tylko dniu
9 listopada 1944. Jest też wykaz 80
więźniów politycznych, którzy przeżyli
okupację i doczekali Polski Ludowej
oraz 10 osób, które po przeżyciach obo-
zowych osiedliły się w Ustroniu.

Z uwag końcowych książki dowiaduje-
my się, że do jej opracowania zachę-
cił autora przed 30 laty dr Józef Ma-
zurek, zaolziański zbieracz pamiątek
martyrologii polskiej. Poruszone są też
w treści książki kontakty ustroniaków
z R. Kornutą z Trzyńca, K. Kubicą
z Karwiny, H. Hrabcem ze Stonawy
i Ireną Pawluk z Orłowej.

Książkę uzupełnia mapka 24 miejsc
stracen Polaków na terenie osady.

Ta wartościowa pozycja powinna zna-
leźć się w rękę tych wszystkich, którzy
opracowują dzieje swych miejscowości
w okresie ostatniej wojny. Znajdą w
niej bowiem wzór rzeczowej, sumiennej
i rzetelnej pracy. (boj)

[67]

Powyższa recenzja książki „Ustroń 1939-1945” wydanej przez miejscowe

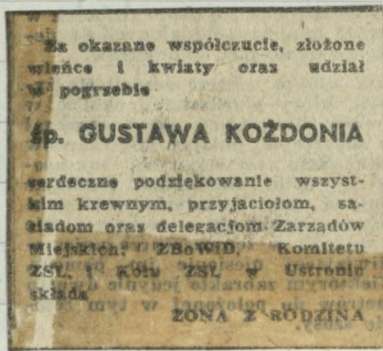
koło Z Bo W. D. została zamieszczona w miesięczniku „Zwrot” wydawanym przez Polski Związek Kulturowo Osiedlowy w Czechosłowacji, w nrze 355 z czerwca 1979 roku.

1 lipca 1979

Rozporządze w r. 1978 Wojewódzkie Zawody Strzeleckie o puchar przechodni Komandy Wojewódzkiego w Bielsku-Białej, weszły na stałe do kalendarza imprez szportowych. W roku bieżącym odbyły się one - jako II-gie Zawody Strzeleckie w dniu 1 lipca na strzelnicy w Ustomiu. Wygrał w nich udział 16 osób, a puchar zdobyła po raz drugi drużyna koła Bielsko-Zachód. To samo koło uzyskało I miejsce w strzelaniu indywidualnym.

W dniach od 16 do 20 lipca Komanda Wojewódzki Z Bo W. D. w Bielsku-Białej zorganizowała dla najaktywniejszych strzelców wycieczkę do Warszawy. Z koła w Ustomiu, uczestniczył w niej prezes Zbigniew Gurkiewicz.

Podziękowanie za udział w pogrzebie, zamówione w Dzienniku Zachodnim nr 177 z dn. 9. VIII. 1979

1 września 1979

W rocznicę 40 lecia wybuchu drugiej wojny światowej, oraz z okazji urodzin Węgierskiej Górze, Krynia Gruwaldu, odbyła się w tej miejscowości manifestacja ludności, w której uczestniczyło 15 osób z koła ZBoWiD w Ustronie.

3 września 1979

W dniu przeyjnym dokonano odsłonięcia Tablicy pamiątkowej na budynku obok wejścia do koszar w Cierzywie, w której uczestniczyło delegacja z koła ZBoWiD w Ustronie. Tablicę poświęcono poległym żołnierzom 4 Pułku Strzelców Podhalańskich w Cierzywie, w kampanii wrześniowej.

8 września 1979

Staraniem miejscowego ZBoWiDu i Kll. PZPR odbyła się obok kamienia - pomnika "Poległym Partyzantom", manifestacja patriotyczna poświęcona 35 letniej rocznicy wybuchu II giej wojny światowej. Zebrała się przy kamieniu młodzież wyższych klas wszystkich szkół ustroniskich, władze miejskie i partyjne, członkowie ZBoWiDu, kwatermistrz ze sztandarami, Kll P i rodzice miejscowych obywateli. To rozdanie dyplomów i nagród książkowych, za najlepsze wyniki w sprawności fizycznej wśród pomniejszych szkół, storiom przy okazji werbli przed kamieniem wieńce od Kom. Miejsk. PZPR, od Urzędu Miejskiego i miejscowego koła ZBoWiD. Przy tym storiom kilkadziesiąt wianeczek kwiatów od pomniejszych raktadów

W piątek dnia 31 lipca zmarł w 79 roku życia, a w dniu 2 sierpnia 1979 miał pogrzeb, były członek Zarządu koła ZBoWiD w Ustronie kol. Gustaw Kozdon. Zmarły walował w Armii Polskiej powstałej na terenie ZSLR. W pogrzebie uczestniczył ZBoWiD ze sztandarem, a nad grobem pojechał Zmarłego przez Zarządu kol. Zbigniew Gurskiewicz.

82 pracy, od szkół i organizacji młodzieżowych. Licznie zebrana młodzież złożyła ślubowanie wierności Ojczyźnie. Przewodniczącym uroczystości wygłosił prezes Zarządu ZBŚW: Duł. Zbigniew Gurkiewicz, w którym opisał losy Wojska Polskiego w 1939, mocno podkreślał obecność aktywności o utrzymanie pokoju.

Przedstawiciele aktywności społecznej i młodzieży w czasie uroczystości

Składanie kwiatów przez dziecięcy szkolny

Składanie kwiatów na kamieniu-pomniku „Poległym Partyzantom”
10 listopada 1979

Karząd miejscowego Koła ZBoWiD, wspólnie z K.M. PZPR z Urzędem zorganizował z okazji 35-letniej rocznicy rozstrzelania 34 Polaków, sta-
łych mieszkańców Urzędzia, popularną serię naukową, która się od-
była w dniu dzisiejszym w sali Zakładowego Domu Kultury F. S. M.
Serję przewodniczył prezes ZBoWiD kol. Ludwik Gembarski, a
prelekcje wygłosili:

- 1) Dr. Antoni Kojac z Lierzywa, który opowiedział o działalności okupanta
na sądzie Śląsku Cieszyńskim - z pominięciem Urzędzia.
- 2) kol. Józef Pilecki z Urzędzia, opowiedział o niemieckiej akcji terrorystycz-
nej, i eksterminacyjnej na terenie Urzędzia, zatrzymując się szczegóło-
wo na zbrodni w dniu 9 listopada 1944 r., w którym to dniu rozstrze-
lano w godzinach rannych 34 urzędziaków. W trakcie podrytywania
warunków - bez wezwania referencyjnego, czy też przewodniczącego sympor-
jum - wszyscy powstańcy i więźni, co spowodowało, że seria nabrała cha-
rakteru uroczystości.

Kol. Janina Żelkowska podzieliła się wspomnieniami z dnia kiedy aresz-
towano jej brata, następnie męża, a następnie z zbrodni w dniu 9

listopada, 1944, w którym w domu konstruktora przy ogrodzeniu jej domu przeżył Franciszka Kryszta. Wobremu wspomnieniu przedstawiła atmosferę tego strasznego dnia w Chłotowie, oraz podzieliła się wspomnieniami z współpracy z partyzantami, którzy często przebywali w jej stodole, czy też w bukarze wykonanym przez nich pod stodolą.

Wspomnieniami z tragicznego dnia 9 listopada 1944 podzielił się z tym konstruktorem w tym dniu Wincenty Steca, Paweł Stec. Nie tylko przedstawił wbarwnie zdarzenia z powodu nagłej utraty ojca, ale przedstawił tragedię jaką przeżyła matka, oraz atmosferę, nastój jaki w tym dniu zapanał w miejscowej fabryce, w której wówczas pracował.

Z kolei zabrał głos kol. Bolesław Suchta, który ^{razem} polemizował z niektórymi stwierdzeniami prelegenta dr. Antoniego Kajęca, oraz z niektórymi wyrażeniami w książeczce wydanej przez miejscowy ZBoWiD p. t. „Chłotów 1939-1945” opracowanej przez kol. Józefa Piłcha. Dotyczyły one umiejscowienia takich wyrazów: że w jednym biografii podano imię Leon, a jego zdaniem winno być Leonard; że śmierć w obozie koncentracyjnym, nie powinna być podyktowana „zwyczajem”, a jego zdaniem - wszystkie zgony w obozach winne być określone wyrażeniem „zginął”. Zakwestionował nazwy obozów koncentracyjnych, które winne być wymieniane tylko w jednym języku - j. niemieckim, o ilości prób konstruktorskich w dniu 9 listopada 1944 roku, itp. Ponieważ należało, w której odbywała się sesja - ze względu na drugą imprezę, należało opisać o godz. 14 tej, przewodniczący dał dyskusji - touri do zromuniczenia, ażeby się skracał, a tym samym kol. Suchta nie wykorzystał w całości przygotowanego materiału.

Do zakończenia sesji, zebrani przeszli do sali wystawowej, w której zapoznali się z wystawą poświęconą martyrologii Polaków w latach 1939-1945 na Śląsku Cieszyńskim. Oprócz dokumentów zebranych z terenu Chłotowa, zostały wykorzystane dokumenty wyprzebrane z Muzeum w Cieszynie. Wystawę zorganizował kol.

PAMIĘĆ I OSKARŻENIE

Wr. 1943, zgodnie z oficjalną niemiecką statystyką, Ustroń liczył niewiele ponad 6 tys. mieszkańców. Co trzydziesty spośród nich padł ofiarą hitlerowskiego terroru. 127 Polaków zamordowanych zostało w więzieniach i w obozach koncentracyjnych, 46 rozstrzelano lub poległo w walce na terenie rodzinnej miejscowości, 30 zginęło na różnych frontach II wojny światowej. Ponadto 80 ustrońniaków przeżyło gehennę więzień i obozów, było torturowanych.

Straszliwe zaiste żniwo śmierci...

Tylko jednego dnia, 9 listopada 1944 r., kule faszystowskich zbirów wydarły życie 34 mieszkańcom położonego u stóp Czantorii miasteczka. Odziani w gestapowskie i policyjne mundury hitlerowcy przystąpili do krwawego dzieła już przed świtem. Jako że ranek był pochmurny i chłodny, urządzili przed rozpoczęciem pracy zakrapianą stypę. Fundował restaurator, zdeklarowany polakożerca Herman Kudzia.

O czwartej nad ranem Niemcy obtarli zaślinione brody, poprawili kabury i udali się na polowanie. Alkohol dodał im co prawda animuszu, ale nie pozbawił wrodzonej systematyczności. Postępując ściśle według z góry ustalonego planu, wyciągali ludzi wprost z łóżek, dopadali przy kubku porannej kawy, w drodze do pracy. O szóstej rano operacja była gotowa – w kilkudziesięciu domach obsychały zalane krwią podłogi, a nad stygnącymi ciałami pochylały się zrozpaczone postacie najbliższych.

Już po zakończeniu działań wojennych udało się odnaleźć listę, którą posługiwali się hitlerowcy, wybierając ofiary, ustalono też, kto był jej autorem. Okazało się, że spośród 35 figurujących na niej osób ocalała tylko jedna – Stanisław Iwanek, który na kilka minut przed najściem jego domu przez gestapowców wsiadł na rower i pojechał do pracy w trzynieckiej hucie.

O dziwo jednak, w prowadzonej przez niemiecki urząd stanu cywilnego w Ustroniu księdze zgonów daremnie by szukać pod datą 9 listopada śladu tej okrutnej zbrodni. Owszem, nazwiska wszystkich ofiar odnotowano, ale 17 listopada, a jako przyczynę śmierci podano ... zawał serca (*plotzlicher Herztod*). Dlaczego okupanci uciekli się do tego kamuflażu? Przed kim chcieli zataić masakrę? Tego się już niestety nie dowiemy.

Wiemy natomiast, że Ustroń pamięta. Przypomina śmierć 34 niewinnych Polaków nazwa jednej z ulic miasta – 9 Listopada, przypomina w sposób dalece pełniejszy kompetentna praca Józefa Pilcha poświęcona martyrologii ludności Ustronia w okresie wojny i okupacji.

Oryginalna i wysoce wartościowa to praca. W dniu 2 września 1939 r., w godzinach porannych – konstatuje beznamytnie autor – został Ustroń zajęty przez armię niemiecką i znalazł się pod władzą okupanta. I w sposób równie rzeczowy, z dystansu dziesięcioleci, które minęły, relacjonuje dni, miesiące i lata pod panowaniem hitlerowców. Szczegółowo przedstawia zatem wyniki „palcówek”, fale aresztowań, akcje niesienia pomocy rodzinom ofiar.

Szczególnie wiele miejsca poświęcił Pilch, i jest to całkowicie zrozumiałe, początkom, rozwojowi i rezultatom ruchu oporu w Ustroniu, w którym słusznie opatruje niezbitego dowodu patriotyzmu mieszkańców.

Jego narodziny przypadają na przełom lat 1939–1940. Nieliczne początkowo szeregi partyzanckie rozrosły się z czasem do kilkudziesięciu osób. Mimo różnej orientacji politycznej, mimo współpracy zarówno z AK, jak z PPS, organizacją „Sierp i Młot”, a od sierpnia 1944 r. także z PPR, ustrońscy partyzanci prowadzili wspólną, skoordynowaną działalność. Fakt ten dowodzi – pisze słusznie J. Pilch – że ruch oporu zorganizowany w Gwardii Ludowej był ruchem jak najbardziej jednolitofrontowym.

Na wzrost aktywności partyzantów wybitny wpływ wywarli radzieccy zwiadowcy, których desant w rejonie Równicy miał miejsce nocą z 23 na 24 sierpnia 1944 r. Dowódcy radzieckiej grupy spadochronowej majorowi Stiepanowiczowi podporządkowała się większość oddziałów partyzanckich Ustronia i Brennej, wskutek czego doszło do reorientacji politycznej całego ruchu oporu tego rejonu w kierunku wyraźnie lewicowym.

Skromna objętościowo, ale niezwykle cenna, drobiazgowo szczegółowa i bogato udokumentowana praca Józefa Pilcha, która ukazała się w okresie przed 40. rocznicą Września, stanowi rodzaj pomnika wzniesionego przez tego, który przeżył, tym, którzy oddali życie za Polskość.

Każda z ofiar – stwierdza Pilch i trudno mu odmówić racji – bez względu na pochodzenie, rasę, przekonania polityczne przeszła swoją własną ciernistą drogę. Niektórzy z nich nie znali się osobiście. Wszystkich łączyła jednak jedna idea – to jest miłość i nienawiść. Miłość do ujarzmionej Ojczyzny, do ludu polskiego; nienawiść do hitleryzmu, do faszyzmu. Spora część z nich obrała ciężką drogę walki rewolucyjnej z faszyzmem już w okresie międzywo-

jennego dwudziestolecia, a potem walkę na śmierć i życie z niemieckim okupantem. Tym ideałom poświęcili swe siły i pozostali im wierni do ostatniego tchnienia, przerwanej ręką hitlerowskiego kata.

Pilch zamieszcza w książce szczegółowe biogramy 127 ofiar hitleryzmu, wykaz ofiar obywateli polskich pochodzenia żydowskiego, jak również listę więźniów politycznych z lat 1939–1945. Cennym uzupełnieniem pracy są 154 zdjęcia poległych, rozstrzelanych i zamęczonych w hitlerowskich obozach śmierci, jak również wykaz wykorzystanych źródeł, wśród których przeważają, co naturalne, wspomnienia i relacje ustne.

ROBERT DANIEL

Józef Pilch, USTRONŃ 1939–1945. PRZYCZYNEK DO DZIEJÓW LUDNOŚCI MIASTA W OKRESIE WOJNY I OKUPACJI. ZBoWiD, Koło w Ustroniu: Wyd. II, Ustroń 1978. Opracowanie graficzne Karol Kubala. Druk: Cieszyńska Drukarnia Wydawnicza. Ss. 109 + 3 nb, mapka.

Recenzja książki „Ustroń 1939-1945” wydanej przez ZBoWiD, Koło w Ustroniu, zamieszczona w periodyku „Podbeskidzie” wydawanym w grudniu 1979 przez Zarząd Główny Beskidzkiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego w Białymstoku - Białej.

W dniu 4 kwietnia 1980 zmarł w 67 roku życia członek Koła Miejsowego, uczestnik kampanii wrześniowej, więzień obozu koncentracyjnego Józef Holeksa z Ustronia. W pogrzebie uczestniczyła liczna grupa członków ZBOWiD.

30 kwietnia 1980.

W dniu 30 kwietnia 1980 dokonano odsłonięcia tablicy pamiątkowej ofiar wojny, umieszczonej w kamiennym gładzie na skwerze Tartaku Państwowego w Ustroniu. Na odłamek z brązu tablicy zostały wypisane nazwiska 2 pracowników Tartaku rozstrzelanych w czasie masowego mordu w dniu 9 listopada 1944. w Ustroniu.

Jedn nazwiska: Szarzec Rudolf ur. 22.10.1914 r.

Kowalik Wilhelm " 11.4.1912 r.

W uroczystości oprócz Kleronmictwa, organizacji społecznych i załogi Tartaku wziął udział Zarząd Miejsowego Koła ZBOWiD. Uroczystość zorganizował dyrektor zakładu a odsłonięcia tablicy żona śp. Szarce i córka Kowalika.

Przemówienie okolicznościowe wygłosił przez Koło ZBOWiD w Ustroniu pptk. Gębarzewski Ludwik.

Do upamiętnienia ofiar z dnia 9 listopada 1944 z Tartaku w Ustroniu najwięcej przyczyniła się dyrekcja i załoga zakładu.

Z uroczystości odsłonięcia tablicy pamiątkowej w dniu 30.4.1980 na Tartaku Państwowym w Ustroniu.

Przemówienie okolicznościowe wygłasza przez ZBOWiD pptk. Gębarzewski Ludwik.

Złożenie wieńca
przed tablicą
przez delegację
ŁBOWID w Ustroniu.

21. maja 1980

W dniu dzisiejszym odbyło się Zebranie Sprawozdawcze - Wyborcze na którym wybrano Zarząd w nast. składzie :

- Prezes - kol. Ludwik Gembarkewski
- I. z-ca - " Kazimierz Stefański
- II z-ca - " Bogusław Suchta
- Sekretarz - " Stanisław Głowacki
- Skarbnik - " Jan Lipus
- członkowie :
 - " Zbigniew Czubkiewicz
 - " Stanisław Homas
 - " Józefa Jabczyńska
 - " Alojzy Kłapsia
 - " Henryk Lupinek
 - " Jan Tydych
 - " Mieczysław Walczyk
 - " Franciszek Zawada

Komisja Rewizyjna : Witam Bura, Antoni Bulcenisz, Jan Heczko, Władysław Kosiński.
Za ofiarne prace społeczne, w okresie sprawozdawczym wyróżnieni zostali upominkami koleżeńskimi nast. członkowie : Fr. Zawada, J. Jabczyńska, H. Walczyk, A. Kłapsia, J. Piłch, J. Lipus, H. Lupinek, H. Czubkiewicz, K. Stefański, W. Bura i J. Heczko.

10. czerwiec 1980.

Miejscone koto ZBOWiD od szeregu lat utrzymuje bliskie kontakty z Placówką Obrony Wojsk Pogranicza w Ustroniu. Poza kontaktami jak: uczestnictwo przedstawicieli WOP w różnorodnych wydarzeniach naszego kola jak również spotkań ZBOWiD w uroczystościach organizowanych przez wojsko - miejscowa placówka WOP współpracuje z naszym kółem przy organizowaniu odbywających się corocznie w Ustroniu zawodów strzeleckich ZBOWiD.

Na skutek tej dobrej współpracy Zarząd Kola przyznał z okazji 35-letniej rocznicy utworzenia Wojsk Obrony Pogranicza dyplomy uznania ZBOWiD dla mjr. Stanisława Molendy i chor. Romana Sineca

W uroczystości rocznicowej na której wręczono dyplomy udział wzięli kol. Gembarszewski Ludwik, Stefański Kazimierz i Lipus Jan.

22 lipca 1980.

W przeddzień Świąt Odrodzenia, delegacja naszego Kola złożyła wizerunek kwiatów pod Pomnikiem Ofiar Walki i Męczeństwa z lat okupacji 1939-45 w Ustroniu.

Skład delegacji: stoją od lewej Haneś Stanisław, Guzikiewicz Zbigniew, Głowacki Stanisław, Lipus Jan, Gembarszewski Ludwik, Lipiński Henryk.

27 lipiec 1980.

W dniu dzisiejszym odbył się pogrzeb zamartwy 25. lipca członka naszego Koła kol. Jęza Kozoka, uczestnika kampanii wrześniowej i żołnierza ruchu oporu.

31. sierpień 1980.

Komisja historyczna tut. Koła nawiązała kontakt z Okręgową Komisją Badania Zbrodni Hitlerowskich w Katowicach. Pierwszą sprawą jest wyjaśnienie okoliczności zbrodni Anny Korzeniowskiej i jej brata Jęza Panliko.

1. wrzesień 1980

W pominięciu rocznicę września 1939 r. delegacja Koła słała wieńiec pod pomnikiem Ofiar Walki i Męczeństwa z najbliższymi hitlerowskiim w latach 1939-1945.

5. wrzesień 1980.

Impreza, która na stałe weszła do kalendarza imprez ustroniebiańskich są coroczne Wojenódzkie Łanody strzeleckie Kół ZBWiD.

Do sprawnego przeprowadzenia zawodów, spotęgowania posilku przyczynili się:

kol. kol. Głowacki Stefania, Lipus Jan, Lupinek Henryk, Jabrzyńska Józefa
Żelkowska Janina, Szwedzińska Julia.

Prezentacja
i odprawa
drużyn przed
rozpoczęciem
zanodów
Szwedzińskich

14. października 1980.

Dzisiejsze zebranie członków Kół, zamieniło się w uroczystość poświęconą 37- rocznicy Powstania Ludowego Wojska Polskiego. Po przemówieniu okolicznościowym prezesa Ludwika Gombarzewskiego dwaj aktorzy teatru im. St. Wyspiańskiego w Katowicach, którzy są również kombatautami drugiej wojny światowej t.j. Józef Leśniak wraz z swoją żoną upiękoryli i urozmaicili wieczór poezją, prozą i wspomnieniami. Był to program patriotyczny o wysobim poziomie artystycznym, który zebrani przyjęli z dużym aplauzem. Godnym zauważenia jest, że w czasie występów artystycznych Leśniak, który daleki się wspomnieniami z okresu okupacji, dwaj członkowie naszego kół, uczestnicy kampanii wrześniowej kol. Pilot Andrzej i Lipus Jan rozpoznali kol. Leśniaka, który wspólnie z nim pracowali okupację w tym samym „Oflagu”. Niespodziewane spotkanie się osób które przez 35 lat nie wie wiedziało sobie było nie tylko niespodzianką, ale spotkaniem trójki żołdaków wojennych, ale przyjemnością dla wszystkich uczestników zebrania.

7. listopad 1980

Dużą aktywnością wykazała się w 1980 roku Komisja do Współpracy z Młodzieżą. Jej członkowie uczestniczyli w 12 spotkaniach z młodzieżą miejscowych szkół oraz z młodzieżą przebywającą w Ustroniu na obozach i koloniach letnich. W pracy z młodzieżą wyróżnili się kol.: Alojzy Kłapsia, Józefa Gabryńska i Henryk Lupinek.

10. listopad 1980.

Z inicjatywy prezesa miejscowego kółka ZBoWiD oraz pracowników tut. zakładu F.S.M. została wykonana tablica pamiątkowa rozstrzelanych pracowników zakładu F.S.M. w czasie masowego mordu Polaków w dniu 9 listopada 1944 w Ustroniu.

Odstonienia metalowej tablicy na której zostały umieszczone nazwiska rozstrzelanych w dniu 9.XI.1944, dokonano w dniu 10. listopada 1980.

W uroczystości wzięło udział kierownictwo zakładu, przedstawiciele organizacji społecznych i część załogi.

Odstonienia tablicy dokonała delegacja robotników zakładu. Piekarniowiec okolicznościowo wygłosił przez miejscowego kółka ZBoWiD ppłk. Ludwik Gombarewski, które zakończył następująco: „Dziś w dniu poświęconym Waszej pamięci, w dniu kiedy oddajemy Wam hołd za Waszą nieustanną postawę, myżem Was do apelu, Was robotników kłutni Ustron, bojowników o polskość tej ziemi. Polegli w dniu 9 listopada 1944 roku, stojący dziś do apelu, żyć będą wiecznie w naszej pamięci”

rymarz	-	Józef Błaszczak
kowal	-	Jakub Cembala
kowal	-	Fraciszek Krysta
ślusarz	-	Józef Krysta
kowal	-	Rudolf Krysta
ślusarz	-	Nadystan Mac
kowal	-	Anton Mider
modelarz	-	Alojzy Miech
ślusarz	-	Pawel Myrmus
tokarz	-	Rudolf Nowak

elektryk - Tomasz Szubert
 kowal - Wincenty Stec
 ślusarz - Jan Satriestniak
 ślusarz - Jan Tomiczak

- zgłosili za polskość tej ziemi. Zgłosili jak żołnierze w wielkim
 tronie walki z ludobójczym faszyzmem, zgłosili abyśmy my mogli żyć.
 Cześć ich pamięci!"

W dniu 5 grudnia 1980 zmarł Dominik Białut, członek miejscowego
 Kółka ZBOWiD, więzień obozu koncentracyjnego. W pogrzebie uczestniczyła
 liczna grupa członków naszego kółka.

8. marca 1981

Zarząd miejscowego kółka z dużą pomocą Przew. Kom. Rewizyjnej Władz Burzy
 zorganizował w domu wczasowym „Ziemowit” w Ustroniu - spotkanie z okazji
 Międzynarodowego Dnia Kobiet. W spotkaniu które upłynęło w miłej i koleżeńskie
 atmosferze wzięło udział ok. 80% naszych członkiń i podopiecznych.

30. kwietnia 1981.

Zarząd miejscowego kółka ZBOWiD corocznie przed świątami narodowymi
 1 Maja, 22 Lipca, oraz dniem tragedii Ustroniskiej 9 listopada, oddaje
 hołd ofiarom wojny, przez składanie wianek kwiatów lub wieńców przed
 pomnikiem Męczenników przy Ratuszu i pomnikiem - płytą pamiątkową
 poległych partyzantów
 Należy zaznaczyć, że tutaj, Kółko ZBOWiD w coraz większym stopniu przejmuje
 troskę o miejsca pamięci narodowej i zachowanie tradycyjnych uroczystości
 patriotycznych.

22 lipca 1981.

W dniu najbliższym odbyły się dwa spotkania członków ZBOWiD z młodzieżą.
 W pierwszym spotkaniu z młodzieżą z Czeszochowy przebywającą na kolonii
 letniej w Ustroniu uczestniczyli kol. kol. Ludwik Gembarszewski, Alojzy Kłapski,

Władysław Kojma i Zbigniew Guzikiewicz. Spotkanie odbyło się w miłej, wspomnieniowej atmosferze interesującej młodzieży - uczestniczyło 101 osób. Kierownictwo kolonii stało się przedtemiewielem ZBORID szerokie podziękowanie za spotkanie, które jak powiedział kierownik - przyczyni się do patriotycznego kształtowania poster młodzieży.

W drugim spotkaniu z młodzieżą przebiegającym na kolonistach w Mstrowiu w ilości 136 osób z ramienia ZBORID kol. Stanisław Głowacki podzielił się wspomnieniami z walk w Ludowym Wojsku Polekim z kol. Wilim Bura wspomnieniami z walki harcerstwa z okupantem na naszym Śląsku.

23. lipca 1981.

Grupa członków Zarządu Koła w skłóce: Ludwik Gombartowski, Władysław Kojma, Ewa Satriertwa, Zbigniew Guzikiewicz, spotkała się z Hufcem Harcerstwa Polskiego z Rodziną przebywającym na obozie wakacyjnym w Lipowcu. W spotkaniu uczestniczyło 186 harcerzy. Relacje i wspomnienia uczestników walk z okupantem przesyła w gazetę harcerską, w której czynny udział wzięli wszyscy zebrani.

14 września 1981

Grupa środowiskowa żołnierzy uczestników wojny obronnej 1939 roku zorganizowała wieczerznicę, która nabrała uroczystego charakteru. Uczestniczyli w niej również członkowie Zarządu i naradnik miasta Mstrowia.

stoją od lewej I rząd:

H. Lupinek, Z. Guzikiewicz,
W. Gotkowski, K. Stefański,
St. Hanas, J. Lipus,
A. Korol, St. Głowacki.

II rząd: L. Gombartowski,
P. Stec, W. Bura, J. Głajc,
P. Grogotka,
T. Dąstora, J. Goryczka,
J. Ziarko i M. Walczyk.

- Otwarcia dokonat przez kota pptk. Ludwik Gembarszewski a wspomnieniemi z walk podzieliłi się: kol. Józef Kral z 202 p.z. Obrony Narodowej w Trzyńcu, Jan Lipus sem. dywizjon 24 bat. ast. przeciwlotniczej 24 d.p., Jan Zartok z 7 p.p., Teofil Duster z 4 p.sp. i Kazimierz Stefański z walk obronnych w rejonie Modlina i w szeregach ŻNZ, i AK i Ludowym Wojsku Polskim.

27 września 1981

Tradycyjne zawody strzeleckie ZBOWiD w Ustroniu otrzymały w tym roku nazwę: „Czwarte Ogólnopowiatkowe Zawody Strzeleckie ZBOWiD o Puchar Przechodni Prezesa Zarządu Powiatowego w Bielsku-Białej, dnia 27 września 1981 roku na Strzelnicy Miejskiej w Ustroniu dla uczczenia 37 rocznicy P.R.L. i upamiętnienia 42 rocznicy napadci Niemiec hitlerowskich na Polskę.

W konkurencji strzeleckiej zawodów przyjęto: strzelanie z kbks bez przyrządów optycznych z odległości 50 m do tarczy olimpijskiej średnicy 16 cm z postawy leżącej z podpórką. Ilość naboji 3 próbne 10 ocenianych. Czas na oddanie strzałów ocenianych 10 minut. Zawody odbywają się w klasyfikacji indywidualnej i zespołowej. Honorowy patronat nad zawodami powierzono naczelnikowi miasta Wł. Gotkowskiemu. Kierownictwo zawodów, sprawy gospodarcze i zapotrzebowane powierzono zastępcy kota miejscowemu w Ustroniu. Zastępcy powołane specjalne grupy w skład których weszli: kol. Ludwik Gembarszewski, Kazimierz Stefański, Stanisław Gtowski, Stanisław Hanas, Mieczysław Walczyk, Jan Lipus, Zbigniew Guzikiewicz, Jan Pydych, Kazimierz Hordyński, Paweł Gogółka, W. Madzia i Jerzy Zertka.

Jury Zawodów: kol. A. Łapkowski - Zarząd Woj. Bielsko-Biała
 „ M. Opaliński - Koto Bielsko-Biała Zachód
 „ R. Siwiec - Jednostka WOP Ustron
 „ L. Gembarszewski - Koto Ustron
 „ S. Hanas - Koto Ustron

W wyniku przeprowadzonego strzelania w którym brato udział 30 osób z miest. kót: Bielsko-Biała, Cieszyn, Czeszowice, Skoczów i Ustron najlepsze miejsca wyskali:

indywidualnie: 1. kol. Czesław Oleszkiewicz - Bielsko-Biała pkt. 77 pkt.
 2. „ Alfred Szczuko - Bielsko-Biała średnicowe 67 pkt.
 3. „ Ludwik Gembarszewski - Ustron
 4. „ Jan Zartok - Ustron
 5. „ Kazimierz Stefański - Ustron

zesponsoro:	I. miejsce	192 punktów	Ustron
	II	158	Bielsko-Biała południe
	III	156	Bielsko-Biała Śródmieście

Puchar przechodni zdobyto jako ZBOWiD Ustron a drużyny B-B Południe i B.-B Śródmieście uzyskały dyplomy.

Organizacja zawodów sprawna.

9 listopada 1981.

Delegacje Kosa i organizacji politycznych i społecznych złożyły kwiaty pod tablicami pomnikowymi w miejscach uszkieconych krwią pomordowanych przez hitlerowców w dniu 9. XI. 1944 r.

13 grudnia 1981.

Na terenie całego kraju został wprowadzony „stan wojenny” w związku z czym działalność wszystkich organizacji społecznych uległa zawieszeniu.

3 marzec 1982

Po ustabilizowaniu się sytuacji wytworzonej w związku z wprowadzeniem stanu wojennego, ZBOWiD jako jedna z pierwszych organizacji mogła naznowić i dalej kontynuować swoją normalną działalność społeczną.

Na zebraniu Zarządu w dniu 31.12.81 postanowiono zwołać ogólne zebranie członków Kosa na dzień 8 marca br.

8 marca 1982.

Ogólne zebranie członków i podopiecznych Kosa. Po zaparciu, prezes Kosa ppłk. Ludwik Gembarski stałt wszystkim obecnym na zebraniu kobietom życzenia z okazji międzynarodowego „Dnia Kobiet”

Po odczyceniu sprawozdania z działalności Kosa za 1981 rok, prezes scharakteryzował sytuację polityczną i omówił ostatnie wydarzenia w naszym kraju, które zmusiły Rząd do wprowadzenia stanu wojennego. Prezes kończył swoje przemówienie przekonaniem, że członkowie ZBOWiD w tej ciężkiej dla kraju chwili zachowają się godnie. Przemówienie prezesa zostało przyjęte burzą oklasków.

96

W roku 1981 Krzyżami Kawalerskimi Orderu Odrodzenia Polski uhonorowani zostali kol. Władysław Kołmider i kol. Alojzy Chowaniec.

1 maj 1982

W pochodzie 1-majowym, który przeszedł ulicami Ustronia od FSM do Amfiteatru wzięło udział ok 60 członków naszego Kółka z poczetem sztandarowym na czele.

Poczet sztandarowy w przemarszu ulicami miasta Ustronia

Kolumna ZPNiD w drodze do Parku Kuracyjnego na okoliczności 1 Maja.

Grupa
 członków
 ZBoWiD
 przy wejściu
 do Parku
 Kuracyjnego.

Poczet
 Sztandarony
 ZBoWiD
 na podium
 Amfiteatru
 w Parku
 Kuracyjnym.

Na uroczystości 1-Majowej 1982 poczet odznaczony Kruzem Partyzanckim
 kol. Kazimierz Stefański

90

10 czerwiec 1982

Zarząd miejscowego kosa, wraz z przedstawicielami Zarządu Wojewódzkiego ZBOWiD uczestniczył w obchodzie rocznicy utworzenia W.O.P. jaki odbył się w dniu dzisiejszym w miejscowej Placówce. Świątka Wojsk Obrony Pogranicza w Placówce Ustroniskiej rozpoczyna się uroczystym apelem zastogi Placówki, byłych żołnierzy WOP, członków Ustroniskiego kosa ZBOWiD i zaproszonych gości.

Udokumentowaniem dobrej współpracy naszego kosa z wojskiem jest przyznanie przez Zarząd Główny w Warszawie „Odznaki za zasługi dla ZBOWiD” dla miejscowej placówki WOP.

Akt wręczenia odznaki dla W.O.P. przez przedstawiciela Zarządu Wojewódzkiego ZBOWiD w Bielsku-Białej ppłk. Sadulskiego. Z ramienia W.O.P. odbiera donoszą Placówki mjr. Stanisław Molenda.

Prezes Kol. Gembarski w trakcie przemówienia o trwającej od wielu lat współpracy kosa ZBOWiD i placówki W.O.P. w Ustroniu.

Na uroczystości smięta W.O.P. zostali odznaczeni nast. członkowie naszego kół:
Stanisław Gtonacki, Stanisław Gtuski, Antoni Korol, Stanisław Suroniec

Aktu dekoracji
dokonuje Naczelnik
Miasta, Benedykt Biekiertka
w asyście prezesa Kół
ppłk. Ludwika Gembarskiego

Grupa przedstawicieli
Kół Z.Bowid w Ustroniu
i byłych żołnierzy W.O.P.

Uczestnicy smięta W.O.P.

Stoją od lewej: płk. Mirkowski,
ppłk. Łapkowski, kol. Gtuski,
ż. Sędowski, st. Suroniec,
w. Stefański, M. Kaminski,
J. Gembarski, St. Huras,
płk. Sądulski, płk. Mierozak,
st. Gtonacki, Br. Paszul,
A. Korol, Fr. Stotwinski,
st. Zięba.

21 lipiec 1982.

Delegacja naszego Kola uczciła pamięć poległych i zamordowanych w II wojnie światowej. Z okazji Święta Odrodzenia złożono wianki kwiatów pod pomnikiem Ofiar II wojny światowej w Ustroniu.

Uchwałą Rady Państwa odznaczony został medalom „Za udział w wojnie obronnej 1939 r.” most. kolearzy naszego Kola: Franciszek Banas, Józef Bukowczan, Wiktor Ceglarski, Józef Gadozarczyk, Antoni Kawecki, Władysław Kojma, Jan Kozak, Jan Lipus, Kazimierz Morawski, Franciszek Perzat, Kęstasiusz Remez, Kazimierz Stefański i Bogumił Torbus.

Dekoracji dokonał prezes Zarządu naszego Kola kol. pptk. Ludwik Gembarski na uroczystej sesji Miejskiej Rady Narodowej w Ustroniu w dniu 21. lipca 1982 r.

10 sierpień 1982

Dzięki staraniom Zarządu naszego Kola, zostały przyznane renty specjalne dla: kol. Bronisława Paszula i kol. Bronisława Osadnika.

1. wrzesień 1982

Decyzją Rady Państwa odznaczony został „Za udział w wojnie obronnej 1939 r.” kol. Antoni Bulceniak. Dekoracji dokonał prezes Kola pptk. Ludwik Gembarski na zebraniu Zarządu w dniu najbliższym.

O godz. 12-tej Zarząd Kola w osobach: kol. kol. L. Gembarski, K. Stefański, st. Hanas, J. Jabczyńska, st. Gtonacki, J. Pydyk, i L. Guskienicz, - złożył wianki kwiatów pod pomnikiem Ofiar II wojny światowej.

16. październik 1982

Zebrańie sprawozdawcze - wyborcze naszego Kola ZBOWID rozpoczęto się zbiórką wszystkich członków i podopiecznych oraz zaproszonych gości na rynku w Ustroniu i oddaniem hołdu ofiarom okupacji niemieckiej, przez złożenie kwiatów pod pomnikiem ofiar drugiej wojny światowej. Następnie przenieśliśmy wszystkich uczestników do Jaszowca, gdzie w domu kultury odbyły się obrady.

Oprócz członków naszego Kola uczestniczyli:

Sekretarz Zarz. Głównego z N-ny kol. ptk. Chłopecki
 Prezes Zarz. Wojewódzkiego z Bielska-Białej ptk. Siedulski
 Dyrektor Zespołu Szkół w Ustroniu st. Balcer
 Naczelnik miasta Ustronia ob. Siekierka
 Przedstawiciel K.M. P.Z.P.R ob. Gorka

Do prezydium oprócz w/wym gości powołano najstarszych stażem członków Kola w osobach: kol. kol. Kośmider Władysław, Szniertwiła Julia, Głajc Józef i Piłak Józef. Na przewodniczącego zebrania wybrany został kol. Łarkok Jan zaś na sekretarza kol. Musiał Małgorzata i Gogółka Danut.

Składanie kwiatów
 pod pomnikiem
 „ofiar i męczeństwa
 drugiej wojny światowej”
 w Ustroniu

Po sprawozdaniach wywiązała się dyskusja z której wynikała troska o prawidłową działalność naszej organizacji, krystalizację postaw ideowych o porozumienie narodowe i rozwój Polski Ludowej.

Prezes Kola w czasie składania sprawozdania z działalności z minionej kadencji.

Po przeprowadzonych wyborach Zarząd ukonstytuował się w następującym składzie:

Prezes - kol. ppłk Gembarszewski Ludwik

I-za prezesa - kol. Stefański Kazimierz

II-za - " - kol. Cjogótko Paweł

honorowy 2-za prezesa - kol. Zenonka Franciszek (senior)

sekretarz - kol. Cjtonacki Stanisław

skarbnik - " Lipus Jan

członkowie zarządu: kol. kol. Cholewa Stefan, Musiał Matgorzata, Czekierka Adam, Hancs Stanisław, Gomola Michał, Pydyk Jan, Sadowski Zenon, Szozopaniak Bolesław, Walczyk Hieronim, Wojski Antoni, Bura Wiliam i Zortok Jan.
Komisja Rewizyjna: kol. Bura Wiliam, Hutaj Kazimierz.

Wspólne zdjęcie uczestników obrad Walnego Zebrańia.

Prezes ppłk. Gembarszewski w czasie przerwy w obradach - w rozmowie z gośćmi, uczestnikami Walnego Zebrańia.
od lewej:

ppłk Sądulski Lotz. Wój. Brdsko-B.

ppłk. Cjtopecki Lotz. Cjt. Warszawa

9. listopad 1982.

W przeddzień 38-rocznicy rozstrzelania 33 Polaków w Ustroniu, Zarząd Kota miejscowego złożył wieńiec pod pomnikiem ofiar i męczeństwa II-giej wojny.

W uroczystym złożeniu wieńca udział wzięli: kol. L. Gembarski, K. Stefański, P. Gogółka, St. Cholewa, W. Nadzia, St. Haus, W. Kojma, Z. Sadowski

Kwiaty złożyli również: Naczelnik Miasta Ustronia, Sodr. P.Z.P.R., dyr. Zespołu Szkół oraz delegacje młodzieży szkolnej ze szkoły Nr. 1, 2, 3, 5, 6

12 grudnia 1982.

Na ogólnym zebraniu członkowskim którego głównym tematem była działalność Kota za 1982 rok, odznaczeniu zostali nast członkowie:

kol. Adam Cębkiewicz - Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski

Medalem „za udział w kampanii wrześniowej” kol. kol. A. Chowaniec, Fr. Gajny, J. Greń, P. Kluz, J. Kral, St. Krysta, J. Macura, J. Olszowski, A. Pinkas, St. Szlauer, R. Szpin, J. Zaryński i J. Zartok.

Srebrną odznaką za upamiętnianie miejsc Pamięci Narodowej kol. J. Gabczyńska

Na pierwszym zebraniu plenarnym nowego Zarządu wybrano przewodniczących poszczególnych komisji problemowych. Przewodniczącym Komisji Historycznej wybrano kol. Gogółkę Panta, który na członków tej komisji zaproponował kol. Piteha Józefa i Zartoka Jana, co Zarząd zaakceptował.

14 stycznia 1983.

Odbyło się spotkanie Kom. Historycznej z prezesami Kota kol. L. Gembarskim i kol. K. Stefańskim. Prezes Ludwik Gembarski i 2-cy Kazimierz Stefański omówili dotychczasową pracę Kom. Historycznej, oraz czego należałoby się spodziewać od nowo wybranej Komisji. Prezes wręczył przewodniczącemu Kom. Historycznej dwie księgi kronik celem kontynuowania dalszych zapisów, życząc owocnej pracy całej Komisji.

20 grudnia 1982 zmarł członek Kota kol. Jan Furkowski, żołnierz Ludowego Wojska Polskiego. W pogrzebie uczestniczył porucznik saraudarski oraz liczni członkowie ZBOWiD. Nad mogiłą zmarłego pojeździł, będący w Ustroniu członek Zar. Cłownego w W-nie.

29 stycznia 1983

Na uroczystości „Dnia Handlowca” zorganizowanej przez tut. Powiatową Spółdzielnię Spożyców, odbyło się wręczenie przyznanej przez Zarząd Główny ZBOWiD w Warszawie odznaki „Za Zasługi dla ZBOWiD” dla Mistrzowskiej Spółdzielni P.S.S. Należy zaznaczyć, że miejscowa Spółdzielnia Spożyców niejednokrotnie udzielała pomocy moralnej i finansowej przy wydawnictwach ZBOWiD. Odznakę wręczał prezes Kółka kol. Ludwik Gembarszewski z ciotkami Zarządu kol. Gogółką i Głoneckim.

Prezes Kółka ZBOWiD w Ustroniu kol. Ludwik Gembarszewski wręcza odznakę „Za Zasługi dla ZBOWiD” prezesowi P.S.S. mgr. Stanisławowi Ernestowi.

Delegacja ZBOWiD ze statem przydziałnym, przewodnicząca

prezes kol. L. Gembarszewski.

Notatka zamieszczona w naszym tygodniku związanym „Za Wolność i Lud”
Nr. 2. z dnia 8 stycznia 1983 r. Notatkę napisał członek naszego Koła ZBoWiD
kol. Bogusław Suchta.

Za Wolność i Lud. Nr. 2. 8. I. 83.

Od Czytelników

USTROŃ NIE ZAPOMNIAŁA

Ustroń koło Cieszyna od wielu już lat obchodzi 9 listopada rocznicę tragicznego dnia, kiedy to na kilka miesięcy przed zakończeniem wojny hitlerowcy zamordowali 35 obywateli tego miasta. Miał to być odwet za pobicie miejscowego urzędnika Niemca.

W 1982 roku z inicjatywy miejscowego Koła ZBoWiD, opierając się na relacjach świadków i na posiadanych zapiskach, odtworzono ten fragment walki o polskość na Śląsku i podczas uroczystych apeli młodzieży w pięciu szkołach Ustronia odczytano następujące wspomnienia.*)

„Był piąty rok wojny. Pięć lat trwała walka ludności Ustronia o zachowanie polskości tej ziemi, o godność ludzką. Polska ludność Ustronia zdecydowanie sprzeciwiła się ponurym i zbrodniczym porządkom, jakie chciały wprowadzić hitlerowskie Niemcy.

W pierwszych miesiącach okupacji, jesienią 1939 roku, Niemcy aresztowali ustronńskich działaczy społecznych i osadzili ich w obozach koncentracyjnych, skąd przeważnie nie wracano.

W maju 1940 r. policja niemiecka przeprowadziła aresztowania i zesłania do obozów koncentracyjnych polskiej inteligencji Ustronia — nauczycieli, urzędników, pracowników umysłowych. Następną zbrodnią hitlerowców było wymordowanie ludności żydowskiej, której było w Ustroniu kilkadziesiąt osób.

I tak etapami trwało łamanie oporu miejscowej ludności, niszczenie wszystkiego co polskie. (...)

Każdy Polak, który w najmniejszym stopniu sprzeciwił się rozkazom niemieckim, był skrzętnie notowany i przeważnie wpisywany na listę skazanych — czy to na obóz koncentracyjny, czy na rozstrzelanie. Każdy z trwających w biernym oporze Polaków wiedział, że zachowanie patriotycznej postawy, nawet bez wyraźnych przeciwko Niemcom działań, grozi w każdej chwili utratą życia. (...)

Jesienią 1944 roku Trzecia Rzesza Niemiecka walila się w gruzy, ostateczne załamanie się i kapitulacja Niemców były już tylko kwestią miesięcy. Ale przed swym upadkiem Niemcy w sposób barbarzyński rozprawiali się z Polakami, a w pierwszym rzędzie z tymi, którzy przez pięć lat nie dali się złamać.

Cios spadł zniechęca. W ciemną noc z 8 na 9 listopada 1944 roku hitlerowcy ścignęli do Ustronia swoich siepaczy z pobliskich miejscowości. U schyłku nocy, między godziną 4 a 6, dnia 9 listopada 1944. roku, rozstrzelano w Ustroniu 32 Polaków i jednego Ukraińca. Z tej samej listy i tej samej nocy rozstrzelano jeszcze dwu ustronniaków na Zaolziu, tam gdzie byli zatrudnieni.

Szary ranek 9 listopada 1944 roku rozpoczynał dzień rozpacz i smutku. Taki jest faszyzm...

Grobów ofiar nocy 9 listopada nie ma na terenie Ustronia; ich ciała wywieziono prawdopodobnie do hitlerowskiego obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu i tam spalono w piecach krematoryjnych. Zbrodniarze chcieli zatrzeć ślady swych czynów i sfalszowali nawet akty zgonu; rozgłaszali też różne uzasadnienia swego przestępstwa. Większość zbrodniarzy nie osiadł żaden trybunał, ale pamięć ludzka jest sędzią najwyższym i trwać będzie wiecznie.

Cześć pamięci bohaterów cichej walki z hitlerowskim najeźdźcą — rozstrzelanych 9 listopada 1944 roku”.

Opracował Bogusław Suchta
Ustroń

*) Redakcja drukuje je z niewielkimi skrótami.

5. luty 1983.

W celu ułatwienia członkom w/kota załatwienia spraw związanych z przeliczeniem rent i emerytur, sporządzono na dzisiejszym zebraniu ogólnym, imienny wykaz członków, w którym naniesione zostały dane potrzebne dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Poniższa lista zostanie dostarczona przez ZBoWiD do Z.U.S. w Bielsku - Białej.

Dla utrzymania stałego kontaktu z członkami i podopiecznymi, w każdy poniedziałek i piątek w lokalu kółka petnione są dyżury w godzinach od 17⁰⁰ do 18⁰⁰. Dyżury pełnią zgodnie z ustalonym planem kwartalnym członkowie Zarządu Kółka. W dniu dyżurów w lokalu kółka zbiera się zawsze kilku członków zarządu i oprócz załatwiania zgłaszających się interesantów omawiane i załatwiane są bieżące sprawy kółka.

18 marzec 1983

W dniu dzisiejszym odbył się pogrzeb na cmentarzu komunalnym w Ustroniu zmarłego 15.3. br. członka naszego kółka, uczestnika kampanii wrześniowej kol. Józefa Gaudenczyka. W pogrzebie uczestniczyła delegacja kółka.

31. marzec 1983.

Naczelnik miasta Ustronia powołał Miejski Obywatelski Komitet Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa, do którego z ramienia ZBOWiD został powołany kol. Gogótkas Janek. W dniu dzisiejszym odbyło się pierwsze posiedzenie komitetu u naczelnika miasta, na którym przedstawiciel ZBOWiD podjął się opracowania projektu uzupełnienia pomnika i upiększenia jego otoczenia.

20 kwietnia 1983.

W dniu dzisiejszym odbył się pogrzeb zastuszonego ustroniaka Franciszka Gaudenczyka, który ofiarował i przygotował bezinteresownie płyt kamienną na pomnik Walki i Męczeństwa ustawiony w parku k/raturza w Ustroniu.

21 kwietnia 1983.

Zorganizowano wyjazd zbiorony autobusem na manifestację antywojenną z okazji 40-tej rocznicy wybuchu powstania w Głecie Warszawskim - która odbyła się na terenie byłego obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu.

Oprócz liczonej delegacji miejscowego kółka ZBOWiD uczestniczyły również delegacje Komitetu Miejskiego P.Z.P.R., Z.S.M.P. oraz miejscowych szpót.

30 kwietnia 1983.

W przeddzień 38 Rocznicy Wyzwolenia Ustronia oraz Świąta Pracy delegacja kółka złożyła wznawki kwiatów pod pomnikiem ofiar faszyzmu oraz pomnikiem partyzantów lat 1939 - 1945.

1 maj 1983

W pochodzie 1-majowym, który przeszedł trasą od Fabryki Samochodów Matolitrażonych do amfiteatru wzięło udział ok. 80-ciu członków ZBOWiD ze sztandarem na czele. Był to najliczniejszy udział członków kół w pochodach 1-majowych w Polsce Ludowej

Poczet sztandarowy ZBOWiD w pochodzie 1-majowym.

Pochód 1-majowy poczty sztandarowej ZBOWiD na czele pochodu.

Catonkowie ZboriD
w pochodzie 1-majowym

Początki sztandarowe
na podium w amfi-
teatrze w Ustroniu.

8 maja 1983

Z okazji Dnia Zwycięstwa odbyły się zawody strzeleckie o Puchar Naczelnika
miasta Ustronia w których uczestniczyło 9 drużyn. Nasza drużyna
uzyskała 4-miejsce.

9 maja 1983.

O godz. 12⁰⁰ Syrena z ratusza uczczono pamięć zakończenia drugiej wojny światowej. Bezpośrednio po syrenie delegacje ZBOWiD, Urzędu Miejskiego, Komitetu Miejskiego P.Z.P.R., ZSNP, Harcerzy, Powołanej Spółdzielni Spożywców „Budołtu”, oraz delegacje szkół Ustroniskich złożyły wieńce i kwiatów pod pomnikiem Ofiar Fascyzmu.

9 lipiec 1983.

W dniu dzisiejszym odbyły się V. Ogólnojęńskie Zawody Strzeleckie o puchar przechodni Prezesa Zarz. Wojewódzkiego ZBOWiD Bielesko-Biała, przeprowadzone na strzelnicy miejskiej w Ustroniu dla uczczenia 39 rocznicy PRL oraz upamiętnieniu 44-rocznicy napadci hitlerowskiej na Polskę i 40 rocznicy powstania Ludowego Wojska Polskiego.

Organizatorem zawodów było Koto Miejskie ZBOWiD w Ustroniu na zlecenie Zarządu Wojewódzkiego ZBOWiD w Bielesku-Białej.

Kierownictwo zawodów: Gembarski Ludwik, Stefański Kazimierz, Lipus Jan, Głowacki Stanisław, Hanaś Stanisław, Pydych Jan, Cęchiewicz Adam, Kartok Jan i Gogółka Paweł.

Honorowy patronat nad zawodami sprawowali: Naczelnik Miasta Ustronia mgr. inż. Siebiórka Benedykt i Prezes PSS „Spodem” w Ustroniu mgr. Ernst Stanisław.

- Jury Zawodów: Łapkowski Antoni - W. prezes Zarz. Woj. ZBOWiD w B.-B
- Gembarski Ludwik - Prezes Koto ZBOWiD w Ustroniu
- Sinić Roman - Placówka WOP Ustron
- Hanaś Stanisław - Koto ZBOWiD Ustron
- Pydych Jan - " " " " " "

Strzelanie z kbks bez przyrządów optycznych z podstawy leżąc z podpórką. Łość naboju 3 próbne i 10 ocenianych. Zawody w klasyfikacji indywidualnej i zespołowej (z osobnej)

W zawodach uczestniczyło 12 drużyn - 36 zawodników.

- Drużyny: Ustron I, Ustron II, Cieszyn, B-B śródmieście I, B-B śródm. II, B-B południe, B-B zachód I, B-B zachód II, Buczkowice, Strzyszów, Wista i Golezów.

110

Nyniki w klasyfikacji indywidualnej:

1. Korzeniowski Gozaf - B-B Zachód II. - 79 pkt.
2. Oranski Ferdynand - " - I. - 78 "
3. Kaspera Tadeusz - B-B Środm I. - 72 "
4. Rapacz Marian - B-B Zachód II. - 70 "
5. Marszatek Lechostan - B-B Środm. II. - 67 "

W klasyfikacji zespołowej:

1. Koto ZBOWiD Bielsko-Biała Zachód II. - 227 pkt.
2. " " " " Środm. II. - 173 "
3. " " " " Południe - 159 "
4. " " " " Ustroń I. - 145 "
5. " " " " Bielsko-Biała Zachód I. - 141 "

Puchar przewodni zdobyto Koto ZBOWiD Bielsko-Biała Zachód II. wraz z odznakami obraz i dyplom, zaś drużyny za II-gie i III-cie miejsce zdobyły po obrazie i dyplomie.

Nagrody wręczył zwycięzcom W-prezes Zar. Woj. ZBOWiD Bielsko-Biała ptk. Antoni Łepkowski.

Organizacja zawodów spianna.

Drużyna Koto ZBOWiD Ustroń w czasie strzelania

15 lipiec 1983

111

W Bielsku-Białej odbyła się „uroczystość Żołnierska” zorganizowana w 40-lecie przysięgi żołnierzy 1 D.P. w Sielcach nad Oką. W uroczystości uczestniczył prezes naszego kółka kol. pptk. Ludwik Gembarzewski.

Zarząd Wojewódzki ZBoWiD
w Bielsku-Białej
Klub Środowiska byłych żołnierzy
„Kościuszkowców”

ZAPROSZENIE

21. lipiec 1983.

W przeddzień Święta Odrodzenia Polski odbyła się w Urzędzie Wojewódzkim dekoracja i wręczenia dorocznych nagród wojewódzkich przez wojewodę, szczególnie zasłużonym w działalności społeczno-gospodarczej oraz ideowo-wychowawczej. Wśród wyróżnionych znalazł się członek naszego kółka i członek Komisji Historycznej kol. Józef Pilch.

22 lipiec 1983.

W dniu Święta Odrodzenia Polski został ogłoszony stan wojenny w całym kraju, co zostało przyjęte w naszym środowisku kombatkowskim z dużym zadowoleniem.

PORZĄDEK:

Otwarcie

Przemówienia okolicznościowe

Dekoracja odznaczeniami

Przyjęcie defilady

Wspólny obiad

Zwiedzenie izby pamięci

ZARZĄD KLUBU ŚRODOWISKA BYŁYCH ŻOŁNIERZY 1 DYWIZJI
PIECHOTY IMIENIA TADEUSZA KOŚCIUSZKI
PRZY ZARZĄDZIE WOJEWÓDZKIM ZBoWiD W BIELSKU-BIAŁEJ

ZAPRASZA

OB. ppłk rez. GEMBARZEWSKI LUDWIK NA

UROCZYSTOŚĆ ŻOŁNIERSKĄ

ORGANIZOWANĄ W 40. ROCZNICĘ PRZYSIĘGI
ŻOŁNIERZY 1 D. P. W SIELCACH NAD OKĄ

KTÓRA ODBĘDZIE SIĘ W DNIU 15 LIPCA 1983 R. O GODZ. 10.00
PRZY ULICY BARDOWSKIEGO 1 W BIELSKU-BIAŁEJ

31 lipiec 1983.

Z dniem 31.7.83 lokal naszego koto przeniesiony został z dotychczasowego pomieszczenia w Klubie Prasy Książki „Ruch” przy ul. 22-Lipca do pomieszczeń Sp-ni Mieszkaniovej „Lacirze” przy ul. Cieszyńskiej. W nowym pomieszczeniu koto ma do dyspozycji pokoik na biuro oraz salkę na zebrania ogólne w wyznaczonych dniach.

Poprzednio zajmowany lokal przez nasze koto kierownictwo „Ruchu” udostępniło nam bezpłatnie.

1 września 1983

W dniu 1 września w rocznicę wybuchu drugiej wojny światowej o godz. 12⁰⁰ delegacje ZBOWiD, Urzędu Miejskiego, Komitetu Miejskiego P.Z.P.R. i szkoła, złożyli wieńciki kwiatów pod pomnikiem ofiar II wojny światowej.

W delegacji ZBOWiD uczestniczyli: kol. Gemberzewski Ludwik, Stefanicki Kazimierz, Cjogółka Paweł, Hałas Stanisław i Pydyś Jan.

Jak co roku, tak i w tym sezonie letnim nasza Komisja Młodzieżowa odbyła szereg spotkań z młodzieżą przebywającą na wakacjach i obozach letnich w Ustroniu. Spotkań takich było 15 w których uczestniczyło prawie 450 dzieci i 8 prelegentów z ramienia ZBOWiD.

Z przyjemnością należy podkreślić, że młodzież ta wykazała się dobrą znajomością historii Ustronia, okresem okupacji oraz walką tub. mieszkanców z okupantem hitlerowskim. Jedną z najciekawszych była grupa 110 dzieci kopalni „Harczemiej” przebywająca w szkole Nr. 2 (kopalnia jest współfundatorem tej szkoły). W dniu 29.7.83. samorząd kolonijny zorganizował spotkanie z kombatautami i konkurs z nagrodami o martyrologii Ustronia z okresem okupacji. Z ramienia Zarządu ZBOWiD uczestniczył v-prezes kol. Stefanicki Kazimierz.

6 września 1983.

Tutejsze Koto ZBOWiD zorganizowało w dniu dzisiejszym spotkanie uczestników wojny obronnej 1939 r. w którym uczestniczyło 46 osób. Zebranych przywitaj prezes koto, kol. ppta. Gemberzewski Ludwik

przedstawiając główne fragmenty działań 4-pułku strzelców Podhalańskich z Cierzyńca w których uczestniczyła większość obecnych na spotkaniu. Następnie niektórzy uczestnicy spotkania podzielili się osobistymi wspomnieniami z tego okresu.

7 października 1983.

W uroczystości wręczenia sztandaru kolu ZBOWiD im. gen. dyr. Fr. Józwiaka Witolda przy KW MO Bielsko-Biala wziął udział przez przez naszego kolu, pptk. Ludwik Cymbarszewski.

ZAPROSZENIE

12. października 1983.

Na uroczystym apelu zorganizowanym przez dyr. Szkoły Podstawowej nr. 2 im. Jerzego Michejdy w Ustroniu w dniu 12 października br. zaproszony przez miejscowego kolu ZBOWiD, pptk. Cymbarszewski Ludwik, podzielił się wspomnieniami z walk frontowych ostatniej wojny. Uroczysty apel z dobraną, aktualnie częścią artystyczną poświęconą 40-jej rocznicy Ludowego Wojska Polskiego, wptynął zapewne dodatnio na wychowanie patriotyczne licznie zebranej młodzieży.

PROGRAM:

1. Wystąpienia okolicznościowe
2. Wręczenie sztandaru
3. Wręczenie odznaczeń
4. Składanie wiązanek kwiatów pod pomnikiem „PAMIĘCI POLEGŁYCH
O UTRWALENIE WŁADZY LUDOWEJ”

Komitet Organizacyjny uprzednio informuje, że tow. ma imienny gwóźdź do wbicia w tablicę pamiątkową, która będzie znajdowała się w miejscu odbywającej się uroczystości. W związku z tym prosimy o wcześniejsze przybycie, aby dokonać wbicia gwoździa przed rozpoczęciem się części oficjalnej .

KOMITET HONOROWY PRZY KWMO W BIELSKU-BIAŁEJ

zaprasza

Ob. *Kolo Miejskie ZBOWiD w Ustroniu* na

UROCZYSTOŚĆ WRĘCZENIA SZTANDARU

KOLU ZBOWiD im. gen. dyw. Fr. JÓŹWIAKA „WITOLDA”

przy KWMO BIELSKO-BIAŁA

ufundowanego przez

funkcjonariuszy MO i SB oraz emerytów i rencistów garnizonu bielskiego,

która odbędzie się w dniu 7.10. 1983 r. godz. 15.00 w parku przy Urzędzie Miejskim w Bielsku-Białej, obok POMNIKA PAMIĘCI POLEGŁYCH O UTRWA-
LENIE WŁADZY LUDOWEJ.

ZA KOMITET HONOROWY
I SEKRETARZ KW PZPR W BIELSKU-BIAŁEJ

Andrzej GDULA

9 listopad 1983.

Dla upamiętnienia 39-tej rocznicy tragedii ustrońskiej w dniu 9 listopada 1944r. Zarząd miejscowego kółka ZBOWID zorganizował w dniu daliejszym "Sztafetę ZBOWIDu" w której uczestniczyli Zarząd i członkowie kółka, przedstawiciele K.M. P.Z.P.R., Urzędu Miejskiego, MO, Wojska, Z.S.M.P, zakładów pracy, Z.H.P. i młodzież tut. szkół. Sztafetę rozpoczęto spotkaniem przy tablicy pamiątkowej na terenie tartaku, skąd cała grupa przeszła do tablicy pamiątkowej w zakładzie "Kuznia" w Ustroniu. W uroczystościach tych uczestniczyły grupy pracowników tych zakładów. Następnie wymarszerowano przed pomnik Ofiar Wojny i okupacji do parku kółka Urzędu Miejskiego a zakończono przy pomniku poległych partyzantów.

Przy uroczystości w/wym. miejscach przemówienie wygłosił prezes kółka ZBOWID pptk. Ludwik Gembarski a delegacje złożyły wieńcuki kwiatów. W kulminacyjnym punkcie "sztafety" jaki miał miejsce przy pomniku w parku kółka ratusza, liczne delegacje, młodzież i wyjątkowo licznie zebrana publiczność Ustronia zapętliły cały park wokół pomnika.

W tym samym dniu o godz. 15³⁰ Z.H.P. III "Szczep Czautoria" przy Szkole Podstawowej nr. 3 im. M. Nowotki w Ustroniu Połanie zorganizował z okazji 39-rocznicy tragicznych wydarzeń w Ustroniu w dniu 9.11.1944r. spotkanie z kombataami w którym uczestniczyli z ramienia miejscowego kółka ZBOWID kol. kol. prezes pptk. Ludwik Gembarski, A. Wtapsia, Stefania Cholewa, Józefa Jabczyńska, Helena Gaetrzek, J. Głajc, Br. Osadnik. Spotkanie z przemówieniem prezesa ZBOWID kol. pptk. L. Gembarskiego i częścią artystyczną wykonaną przez harcerzy były na wysobim poziomie.

Z okazji 40-lecia Ludowego Wojska Polskiego udekorowanych zostało Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski dwóch członków naszego kółka;

1. kol. Głowacki Stanisław - sekretarz kółka
2. "Bulewicz Antoni

19. listopad 1983.

21.X.1978—19.XI.1983

II Wojewódzki Zjazd
Delegatów
ZBoWiD
w Bielsku-Białej

W II Wojewódzkim Zjeździe
Delegatów ZBoWiD
który odbył się w dniu
19 listopada 1983 r.
w Bielsku-Białej
uczestniczył delegat
prezes naszego koła
pptk. Ludwik Gembarczyński.

16. grudnia 1983.

Odbyło się zebranie ogólne członków na którym m.in. prezes koła pptk. Ludwik Gembarczyński wygłosił referat z okazji 40-lecia Ludowego Wojska Polskiego oraz referat poświęcony uczestnictwu członków ZBoWiD w wyborach do Rad Narodowych w Ulstronie.

Zgodnie z wytycznymi Zarządu Koła, wzniesione zostały w IV. kw. br. spotkania grup środowiskowych. Spotkania odbywają się w każdy wtorek w świetlicy ZBoWiD wg. następującej kolejności:

pierwszy wtorek miesiąca - Ruch Oporu - przewodn. grupy kol. Szospaniak
drugi " " " - { Ulstr. Władzy Lud. - " - kol. Steć
- { Lotnicze " " kol. Zartok

PORZĄDEK OBRAD

1. Otwarcie Zjazdu i powołanie Prezydium
2. Przyjęcie porządku i regulaminu obrad
3. Wybór Komisji:
 - a) Komisji Matki
 - b) Komisji Wniosków i Uchwał
 - c) Komisji Mandatowej
 - d) Komisji Skrutacyjnej
4. Sprawozdanie Prezesa Zarządu Woj. ZBoWiD w Bielsku-Białej
5. Sprawozdanie Przew. Komisji Rewizyjnej ZW ZBoWiD
6. Sprawozdanie Przew. Sądu Koleżeńskiego ZBoWiD
7. Dyskusja
8. Udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi Wojewódzkiemu
9. Sprawozdanie Komisji Mandatowej
10. Wybory
 - a) Zarząd Wojewódzki
 - b) Wojew. Komisja Rewizyjna
 - c) Sądu Koleżeńskiego
11. Sprawozdanie Komisji Wnioskowej i podjęcie uchwały
12. Zakończenie Zjazdu

Celem Związku jest:

pogłębianie wśród członków uczuć socjalistycznego patriotyzmu, wierności Ludowej Ojczyźnie oraz wychowanie ich w duchu międzynarodowej solidarności z ludźmi innych narodów, walczącymi o pokój, demokrację oraz narodowe i społeczne wyzwolenie.

(§ 7 pkt 1 Statutu ZBoWiD)

Zarząd Wojewódzki
Związku Bojowników o Wolność i Demokrację
w Bielsku-Białej

z a p r a s z a

Kol. Gembarzewskiego

Ludwika

na

**II Wojewódzki
Zjazd Delegatów ZBoWiD
W BIELSKU-BIAŁEJ**

który odbędzie się w sobotę dnia 19.XI.1983 r.

o godz. 10.00 w sali WOKI KW PZPR

Bielsko-Biała, ul. Słowackiego 15

Z A R Z Ą D

trzeci wtorek miesiąca - Władzowie Obozów Koncentr. - przewodn. Lupinck Henryk
 czwarty - - - - - Podopieczni - - - - - kol. Musiał Elżbieta

W spotkaniach w/wym. grup uczestniczą każdorazowo członkowie Zarządu.
 Zebrania są prowadzone w koleżeńckiej i miłej atmosferze.

W spotkaniu U.W.L. i żołnierzy kol. dr. A. Cębkiewicz wygłosił pogadankę
 na temat chorób wieku starczego i sposobie ich leczenia o kol. Gofny
 o uprzedzeniach przystępujących kombatautom.

10 styczeń 1984

O odbyło się zebranie Zarządu na którym m.in. prezes ppłk. Gembarski
 zapoznał obecnych z zasadniczymi punktami orygnacji wyborczej do
 Rad Narodowych. W Miejskiej Komisji Wyborczej reprezentuje ZBWiD kol. Jan
 Łartok. Postanowiono czynić starania aby na listę kandydatów do Rady
 Miejskiej weszło conajmniej dwóch członków ZBWiD.

2. marzec 1984.

Na zebraniu ogólnym członków w dniu 2 marca 1984 odznaczeni zostali
 następujący członkowie naszego kosa:

kol. Balcenicz Antoni - Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski
 Krzyżem Partyzanckim kol: Hutuj Kazimierz, Osednik Bronisław,
 Pilch Józef i Szczepanik Bolesław.

Medalem za udział

w wojnie obronnej 1939r. :

Biel Stanisław, Cębkiewicz Lucyna,
 Dąstor Teofil, Kłisiata Stanisław,
 Konieczny Jan, Ligocki Jan,
 Łabomy Jan, Nadolny Stanisław
 Paszcza Edward, Stec Paweł
 Watach Józef, Wadwka Karol,
 Ganiczarczyk Fr. (pośmiertnie) i Żab Józef

6. marzec 1984.

Nr. 9. 2-3. III. 84.

ZAPISKI

**KULTU
RAI
NE**

Głos Ziemi Cieszyńskiej

DRUGA. NAGRODA

Koło Miejskie ZBoWiD w Ustroniu uzyskało II nagrodę w wojewódzkim konkursie na kronikę koła, który ogłosił Zarząd Woj. ZBoWiD w Bielsku-Białej. Prowadzeniem kroniki zajmuje się Komisja Historyczna ustroniskiego Koła, której przewodniczy Paweł GOGÓŁKA. (n)

Notatka z „Głosu Ziemi Cieszyńskiej” nr. 9. z dnia 2-3 marca 1984 o uzyskaniu przez nasze koło II-go miejsca w konkursie o najlepszą kronikę ZBoWiD w województwie Bielskim.

8. marzec 1984.

Z okazji „Święta Kobiet” zorganizowano w świetlicy międzyorganizacyjnej przy ul. Cieszyńskiej spotkanie członkin i podopiecznych n/koła ZBoWiD oraz działaczek ze Spółdzielni Mieszaniowej „Łacisz”. Przemówienia okolicznościowe wygłosili: prezes ZBoWiD pphk. Ludwik Gembarski, a z ramienia Spółdzielni ob. Yelesniański. Najstarszym kobietom wręczono kwiaty. Spotkanie urozmacono muzyką magnetofonową i występami gawędziarza ob. Ślinki z Jarzowca. Komisja Historyczna, przyznana jej nagrodę uzyskaną za prowadzenie kroniki, przekazała w całości na pokrycie kosztów wydanej posyłki.

20. marzec 1984.

W dniu najbliższym przeniesione zostało biuro ZBoWiD do większego pomieszczenia jakie uzyskano od Sp. ni Mieszaniowej „Łacisz” w tym samym budynku przy ul. Cieszyńskiej.

27. kwietnia 1984.

W miejscowym Domu Kultury odbyła się akademicka 1-majowa w której uczestniczyła spora część członkin naszego koła. Na uroczystości tej między innymi odanaczeni zostali nast. członkinie naszego koła: Kobi. Maciejczyk Paweł, Musiał Hetgorzata,

118

Szczeroniuk Bolesław, Torbus Jerzy i Wawak Stefania - odznaczeni
został: Medalem Zwycięstwa i Wolności 1945 r.

Dekoracja
członków ZBOWID
Medalem Zwycięstwa
i Wolności 1945 r.
w dniu 27.4.1984 r.

30 kwietnia 1984.

W przeddzień Święta Pracy i 39- rocznicy wyzwolenia Ulstronia, przemarszerovat
ulicami Ulstronia capstrzyk a delegacja n/kota złożyła kwiaty
pod pomnikiem ofiar faszyzmu i pomnikiem przy ul. Partyzantów.

1. maja 1984.

ZBOWID w pochodzie
1-majowym.
W poczie sztauda-
ronym kol:
Kazimierz Stefański,
Stanisław Cytowski,
Piotr Szachonias.

Okolo 70 osobow ZBOWID wzlyto udzial w pochodzie 1-majowym i uroczystosci w amfiteatrze.

Fragment pochodu pierwszomajowego - pierwszy z prawej uczestnik Powstania Slaskich Panet Wautnlok.

9. maj 1984.

W dniu dzisiejszym w obok pomnika ofiar II-giej wojny swiatowej zgrupowali sie mieszkancy Ustrowia. O godz. 12:00 syreny z ratusza miejskiego przypomniały 39-rocznicę zakonczenia drugiej wojny swiatowej. Po syrenie i odegraniu hymnu przez orkiestre, przemowienie obywatelskie wyglosil prezes ZBOWID pptk. Gembarsenki Ludwik, a delegacje ZBOWID, Uniech Mieskiego, Kom. Miejskiego PZPR, ZSMP, Harcerzy, mlodzi szkolni Ustrowisk, oraz licznych zakladow pracy, stajacy kmiecy pod pomnikiem.

Przemawia prezes ZBOWID pptk. Ludwik Gembarsenki

25. maj 1984.

Artykuł Wilhelma

Szenarzyka w Nr. 123

„Dziennik Zachodni

z dnia 25. maja

o sprawie o patriot-

tyzmie Ustronia

i wydawnictwach

ustrońskich

ZBoWiD w Ustroniu.

w głównej mierze osobistą obecnego mieszkańca Ustronia, generała Jerzego Ziętkę, jest Jaszowiec, który zбочa górskie okalające Ustron ustron w architekturę nowoczesną i cywilizacyjnie wzbogacającą harmonię krajobrazu.

Kiedy kładziemy akcent na słowie Jaszowiec, co jest zrozumiałe także w jubileuszowym okresie 40-lecia Polski Ludowej, nie możemy, ba, nie mamy prawa zapominać o historii. Ale jeśli gdzie indziej — tak jest po części w Katowicach czy Jastrzębiu — prymitywny propagandzista pragnąłby bezdusznie, betonowe, koczownicze kolonie wysokościowców przeciwstawić historii tych miast, w Ustroniu udało się zjednoczyć te fascynacje w równomiernie na pokolenie rozkładaną dumę. Jestem zresztą zdania, że wyliczając zasługi Polski Ludowej w równej mierze powinniśmy wysoko sobie cenić zarówno jej osiągnięcia w budownictwie nowych miast i rozbudowie starych, jak i jej dbałość o ich substancję historyczną. Najlepiej można to udowodnić na przykładzie Warszawy, czy też historycznych centrów wielu innych miast, w tym i na ziemiach zachodnich.

W wypadku Jaszowca zresztą przyczyniła się do tego również kultura, bo czy ludźmi kultury nie byli planiści i architekci, którzy bez uszczerbku dla uroków otoczenia włączyli to satelitarne osiedle wypoczynkowe do historycznego obrazu podgórskiego miasteczka? W wypadku Jaszowca i już nieco mniej pięknych niektórych zespołów miesz-

cząc Jerzego Lazara. Przeciwników tego zamysłu nazwać by należało ludźmi pozbawionymi wszelkich kompetencji w zakresie wiedzy o regionie i jego ludziach. Ma więc wspomniana publikacja także swoją dydaktyczną wartość wobec tych wszystkich, którzy kształtują i kształtować będą oblicze tego urodziwego górskiego miasteczka.

Taką rolę zawsze spełnia i spełniać będzie piarstwo historyczne dotyczące regionu. W gaju historycznym nie mogą się poruszać ignoranci, czy też ludzie z kompleksami, skądkolwiek by pochodzili. I sięgnąłem od razu po wsześniejsze „Ustronianum”, po pracę Józefa Pilcha „Ustron 1939-1945”. Autor nazwał ją skromnie przyczynkiem do dziejów ludności miasta w okresie wojny i okupacji. Tymczasem ta wydana w roku 1978 (już po raz drugi, w formie poprawionej i rozszerzonej) przez ustronki ZBoWiD książeczka jest więcej niż przyczynkiem historycznym — to na przykładach osobowych ukazany wykład o wielkim i głębokim patriotyzmie ustroniaków, którzy zginęli z ręki wroga. Ten piękny i zarazem tragiczny patriotyzm posiada swoje wzorce w tradycji Ustronia, utrwalone w pracy ludzi kultury, ruchów społecznych i zawodowych a także religijnych.

Józef Pilch jako badacz i działacz jest motorem wielu tych akcji uświadamiających w sensie historycznym. Pisał o nim Alojzy Targ, że jest godnym następcą Jana Wantuły. Również i ja jestem o tym głęboko przekonany. W gaju historycznym Ustron posiada już swoje ścieżki i oby inni szli jego tropami.

30. czerwiec 1984.

W wyborach samorządowych w dniu 27 czerwca, wybrany został do Miejskiej Rady Narodowej w Ustroniu kandydat z ramienia n/kota kol. Paweł Gogółka.

20. lipiec 1984.

Z okazji święta PKWN odbyła się uroczysta sesja Miejskiej Rady Narodowej w sali Domu Kultury w Ustroniu, na której odznaczeni zostali następujący członkowie naszego koda:

- kol. Gontare Jan - krzyż partyzancki
- " Gomuła Michał - dyplom Miejskiej Rady Narodowej.
- " Nawak Stefania - medal „Zrywania i Wolności” 1945r.

składanie kwiatów przy pomniku z okazji święta 22-lipca. W drugim rzędzie przedstawiciele ZBoWiD.

4 sierpień 1984.

W konkursie ogłoszonym przez
Rejonową Komisję Historii Ruchu
Młodzieżowego i Redakcję „Głosu Ziemi
Cieszyńskiej”, na wspomnienia z dzia-
łalności organizacji młodzieżowych
w Cieszyńskiem, uzyskali nagrody
trzej członkowie naszego kółka: kol. Pilch Józef - I. nagroda

„ Gogółka Panet - III. nagroda

„ Głowacki Stanisław - wyróżnienie

10 sierpień 1984.

W dniu 6 sierpnia zmarł, a dzisiaj odbył się pogrzeb członka kółka, uczestnika
kampanii wrześniowej kol. Jana Macury. W uroczystości pogrzebowej udział
wzięli członkowie kółka oraz delegacja z nielicznym w osobach kol: Ludwik
Cymbarkowski, Kazimierz Stefański i Panet Gogółka.

1 września 1984.

W 45-tą rocznicę wybuchu drugiej wojny światowej zorganizowano
o godz. 12-tej przed pomnikiem ofiar famyjamu uroczystość w której
udział wzięli: władze samorządowe, polityczne, ZBoWiD, delegacje szkół
przez młodzież miejscowych szkół, harcerze i sporo mieszkańców
Ustronia. Punktualnie o godz. 12⁰⁰ rozległa się syrena, po której przemówi-
obowiązkowe wy-
głosił V-ce prezes
ZBoWiD kol. Stefański.
Po przemówieniu wszy-
stkie delegacje stanęły
mieście i brnity pod
pomnikiem.

Delegacja ZBoWiD
przed składaniem
kwiatów.

Głos Ziemi
Cieszyńskiej **J. PILCH LAUREATEM** Nr. 32
10-16.8.84

Podsumowano wyniki konkursu historycznego na wspom-
nienia z działalności organizacji młodzieżowych w Cieszyń-
skiem, zorganizowanego przez Rej. Komisję Historii Ruchu
Młodzieżowego oraz naszą Redakcję.

Jury przyznało jednomyślnie I nagrodę Józefowi Pilchowi
z Ustronia-Gojów (godło „Klon”), Dwie II nagrody przy-
padły Karolowi Kajzerowi z Cieszyna („Granit”) i Pawłowi
Podzórskiemu z Cieszyna („Amator Wszedobyłski”), a dwie
III - Pawłowi Gogółce z Ustronia („Ustroń”) i Wincentemu
Faranie z Cieszyna („Czyn”). Ponadto wyróżniono prace
wspomnieniowe Stanisława Głowackiego z Ustronia („Wo-
piska”), Władysława Handzla z Rudnika („Harok”) i Euge-
niusza Miencielia z Cieszyna („Rower”).
(kar)

Pojęcie gaju historycznego pochodzi z początków polskiego ludoznawstwa, kiedy zaczęto się rozkoszować różnorodnością nie odkrytych jeszcze tematów ludowych, obfitością doświadczeń historycznych w małych regionach, z dala od wielkich miast, bogactwem przekazów ustnych i odkrywanych pomalą zasobów archiwalnych. Czuło się w tym powiew romantyzmu, aczkolwiek co wnikliwsi ludoznawcy, z pasją badaczy historycznych, świadomi byli istniejących także konfliktów społecznych. Ludoznawcy wywodzący się z ludu, a więc z tej samej warstwy społecznej, której się bacznie, także wskutek własnych doświadczeń, przyglądali — pierwsi to w pisarstwie swoim ujawniali.

Tak było właśnie z Janem Wantulą, piśmiotwem beskidzkim, jak o nim zaraz po ostatniej wojnie napisał Zdzisław Hierowski. Robotnik hutniczy w Ustroniu i Trzyńcu, po przejściu na emeryturę w roku 1925 już tylko — poza uprawianiem własnej roli i sadu — pisarz i gawędziarz historyczny, poruszał się w tym gaju z wprawą uczonego badacza. Pojawiły się tutaj również niezwykle cenne odkrycia, by przypomnieć choćby tylko powsta-

kalnych mamy też do czynienia z problemem imigracji, z przemieszaniem się ludności Ustronia. W średniowieczu bywało często, że imigranci czy „najeźdźcy” narzucali rodzimej populacji własną obyczajowość i kulturę. Zależało to od ich siły cywilizacyjnej lub po prostu od przemocy. Nasze powojenne imigracje, mimo zdarzających się nacisków administracyjnych a także z braku jednolitego wzorca kulturowego przybyszów z roku na rok (a powinno tak być z pokolenia na pokolenie) walczyły się w tok historii danego miasta czy regionu.

Żeby jednak tę historię poznać, żeby móc przyjąć jej bogactwo i zyskać prawo do zadomowienia się w jej pięknej tradycji, potrzebna jest i własna wola i zachęta regionalnych miłośników historii. Zdumiewające, że najłatwiej dokonało się to na odzyskanych ziemiach zachodnich. Jest to jeden z największych atutów historycznych naszego czterdziestolecia. Z większym trudem proces ten przebiegał w naszym śląskim regionie, może dlatego, że wraz z ekstensywnym rozwojem przemysłu ruchu imigracyjne do dziś nie mają swojego kresu. Nie może sobie poradzić z tym ani admini-

WILHELM SZEWCZYK

Z MOJEGO RAPTULARZA

W gaju historycznym Ustronia

chiopskiego bibliofila z początków XIX wieku, Jury Gajdzicy, z Cisownicy, autora po raz pierwszy przez Jana Wantulę ukazanego pamiętnika — diariusza, co od razu początki pisarstwa ludowego na Śląsku przesunęło w głąb czasu i co dla wielu stało się prawdziwą rewelacją.

O Janie Wantule, zmarłym w roku 1953, można zatem powiedzieć, że stał się także odkrywcą Ustronia, miejscowości mu najbliższej. I chyba dobrze się stało, że będąc według bliźniego pokrewieństwa „ujcem” wybitnego współczesnego polskiego uczonego Jana Szczepańskiego pośrednio zachęcał go do własnych wspomnień ustronińskich z okresu dzieciństwa. Te piękne impresje literackie autora „Spraw ludzkich”, zamówione przez katowickie „Poglądy”, ukażą się wkrótce nakładem Wydawnictwa „Śląsk”.

Ustronń choć przytulony do Wisły posiadał zawsze własną osobowość, o czym świadczy nie tylko dawniejsza historia, ale i współczesność. Zasięgą w głównej mierze osobistą obecnego mieszkańca Ustronia, generała Jerzego Ziętki, jest Jaszowiec, który zbocza górskie okalające Ustronń ustroił w architekturę nowoczesną i cywilizacyjnie wzbogacającą harmonię krajobrazu.

Kiedy kładziemy akcent na słowie Jaszowiec, co jest zrozumiałe także w jubileuszowym okresie 40-lecia Polski Ludowej, nie możemy, ba, nie mamy prawa zapominać o historii. Ale jeśli gdzie indziej — tak jest po części w Katowicach czy Jastrzębiu — prymitywny propagandzista pragnąłby bezdusznie, betonowe, koczarsze kolonie wysokościowców przeciwstawić historii tych miast, w Ustroniu udało się zjednoczyć te fascynacje w równomiernie na pokolenie rozkładaną dumę. Jestem zresztą zdania, że wyliczając zasługi Polski Ludowej w równej mierze powinniśmy wysoko sobie cenić zarówno jej osiągnięcia w budownictwie nowych miast i rozbudowie starych, jak i jej dbałość o ich substancję historyczną. Najlepiej można to udowodnić na przykładzie Warszawy, czy też historycznych centrów wielu innych miast, w tym i na ziemiach zachodnich.

W wypadku Jaszowca zresztą przyczyniła się do tego również kultura, bo czyż ludźmi kultury nie byli pianiści i architekci, którzy bez uszczerbku dla uroków otoczenia włączyli to satelitarne osiedle wypoczynkowe do historycznego obrazu podgórnego miasteczka? W wypadku Jaszowca i już nieco mniej pięknych niektórych zespołów mies-

stracja, w tym i przemysłowa, ani dość bezradna wobec tego problemu nauka.

Wróćmy do Ustronia. Otrzymałem stamtąd niedawno skromną publikację Towarzystwa Miłośników Ustronia „Zasłużeni ludzie Ustronia”. Zawiera ona opracowane według naukowych wymogów biograficznych 24 życiorysy wybitnych ustroniaków, co nie znaczy, iż tylko ludzie urodzonych w Ustroniu, posiadających szczególne zasługi dla gospodarczego, kulturalnego i społecznego rozwoju Ustronia w wiekach XIX i XX. Dobrze, że znalazł się tutaj założyciel przemysłu hutniczego w Ustroniu, Kazimierz August Albrecht, królówic polski, książę sasko-cieszyński. I dobrze, że obok Jana Wantuli, hutnika i historyka, znajduje się w tej publikacji życiorys innego hutnika i działacza, Jerzego Lazara, zasłużonego szczególnie w dziedzinie spółdzielczości. Niektórzy ustroniacy dziś jeszcze przypominają sobie walkę z administracją o nazwanie jednej z ulic na cześć Jerzego Lazara. Przeciwników tego zamysłu nazwać by należało ludźmi pozbawionymi wszelkich kompetencji w zakresie wiedzy o regionie i jego ludziach. Ma więc wspomniana publikacja także swoją dydaktyczną wartość wobec tych wszystkich, którzy kształtują i kształtować będą oblicze tego urodziwego górskiego miasteczka.

Taką rolę zawsze spełnia i spełniać będzie piarstwo historyczne dotyczące regionu. W gaju historycznym nie mogą się poruszać ignoranci, czy też ludzie z kompleksami, skądkolwiek by pochodzili. I sięgnąłem od razu po wspanialsze „Ustronianum”, po pracę Józefa Pilcha „Ustronń 1939—1945”. Autor nazwał ją skromnie przyczynkiem do dziejów ludności miasta w okresie wojny i okupacji. Tymczasem ta wydana w roku 1978 (już po raz drugi, w formie poprawionej i rozszerzonej) przez ustronński ZBoWiD książeczka jest więcej niż przyczynkiem historycznym — to na przykładach osobowych ukazany wykład o wielkim i głębokim patriotyzmie ustroniaków, którzy zginęli z ręki wroga. Ten piękny i zarazem tragiczny patriotyzm posiada swoje wzorce w tradycji Ustronia, utrwalone w pracy ludzi kultury, ruchów społecznych i zawodowych a także religijnych.

Józef Pilch jako badacz i działacz jest motorem wielu tych akcji uświadamiających w sensie historycznym. Pisał o nim Alojzy Targ, że jest godnym następcą Jana Wantuli. Również i ja jestem o tym głęboko przekonany. W gaju historycznym Ustronń posiada już swoje ścieżki i oby inni szli jego tropami.

6. październik 1984.

W spotkaniu pokoleń uczestniczyli byli członkowie ruchu młodzieżowego będący obecnie członkami LBOWID kol.: Stanisław Głonacki, Paweł Gogółka, Józef Pilch i Henryk Lupinek.

Wyżej wymienieni udostępnili również wiele dokumentów i pamiątek na wystawę do Izby Pamięci Narodowej Zespołu Szkół Zawodowych w Ustroniu

Gł. z. Cieszyń. z dnia 26.10.84

WYSTAWA
DOKUMENTÓW

W Izbie Pamięci Narodowej Zespołu Szkół Zawodowych w Ustroniu czynna była wystawa dokumentów i pamiątek z działalności ZWM, OM TUR, „Wieś” i ZMP. Zorganizował ją Sylwina JACKOWSKI wspólnie z Józefem PILCHEM, mgr Lidia NOSAL, Paweł GOGÓLKA i Edwardem DURCZOKIEM. (r)

SPOTKANIE
POKOLEŃ

Dnia 6 bm. odbyło się w Ustroniu „Spotkanie pokoleń” z okazji 40-lecia PRL. Wzięli udział b. działacze ruchu młodzieżowego, członkowie Rej. Komisji Historii Ruchu Młodzieżowego, aktyw młodzieżowy miasta.

Z działalnością organizacji młodzieżowych w powojennym okresie zapoznał dr Alojzy Waszek. B. działacze podzielili się wspomnieniami.

W części artystycznej wystąpili uczniowie miejscowych szkół. Uczestnicy zwiedzili okolicznościową wystawę przygotowaną przez Sylwinę Jackowskiego.

Harczerze złożyli zobowiązanie, że zachowają tradycje ruchu młodzieżowego w pamięci i będą się starać je pomnażać. (zs)

Gł. z. Cieszyński Nr. 41
z dnia 12.10.1984.

8. październik 1984.

W miejscowym kole trwa od dłuższego czasu nieprzyjemna atmosfera spowodowana z jednej strony ambicjami pewnej grupy członków Ruchu Oporu i Ultra. Władzy Ludowej, a z drugiej strony różnicami w taktycznym postępowaniu niektórych członków Zarządu. Spory te toczyły się w ramach posiedzeń Zarządu, lecz dalszej znalazły one niesmaczny epilog na ogólnym zebraniu członkowskim. Obecny na zebraniu przedstawiciel Woj. Zarządu LBOWID z Bielska - Białej - kol. Białek oświadczył, że w najbliższym czasie Zarząd Wojewódzki zajmie stanowisko w tej sprawie.

41 rocznica L.W.P. w jednostce WOP Cieszyń
Gł. z. Cieszyński z dnia 19.10.1984.

Wojewoda Stanisław Łuczkiwicz dekoruje odznakami Za Zasługi dla Woj. Bielskiego. ● Fot.: Paweł Czupryna

12. październik 1984.

Z okazji 41-rocznicy L.W.P. w jednostce W.O.P. w Cieszyńcu udekorowani zostali nast. członkowie naszego kota:

Brazowym Medalem za Zasługi dla Obr. Kraju:
kol. Stanisław Głonacki i Stanisław Hannas.

Odsznaką Za Zasługi dla Woj. Bielskiego:
kol. Kazimierz Stefański i Stanisław Biel.

Najbliższym momentem dekoracji kol. Stefańskiego.

10 listopada 1924
DIAMENTOWE GODY

Jubileusz 60-lecia pożycia małżeńskiego obchodzi Ewa i Paweł Wantulokowie z Ustronia. Ur. w 1900 r. Paweł był długoletnim pracownikiem Kuźni „Ustron”.

Państwo Wantulokowie wychowali 3 synów i 1 córkę oraz doczekali się 4 wnuków, 3 wnuczek, 3 prawnuczek i 1 prawnuka. (r)

Kol. Paweł Wantulok jest długoletnim członkiem kół, i zawsze uczestniczył w uroczystościach narodowych występując w mundurze Powstańca Śląskiego. Pomimo sędzimego wieku uczestniczy w działalności n/kół.

27 października 1984.

O godz. 10⁰⁰ rozpoczęły się kolejne VI Ogólnopowiatowe Zawody Strzeleckie o puchar przechodni Prezesa Zarz. Woj. ZBoWiD Bielsko-Biala, przeprowadzone na strzelnicy miejskiej w Ustroniu.

W zawodach uczestniczyło 9 drużyn - 27 zawodników.

Strzelanie z k.b.k.s. bez przyrządów optycznych z postawy leżącej z podpierściami. Łość strzałów 3 próbne i 10 ocenianych. Zawody w klasyfikacji zespołowej i indywidualnej.

Wyniki zespołowe - I miejsce i puchar przechodni - Bielsko-Biala kolo im. gen. Berlinga ^{252 pkt.}

- II. miejsce - kolo Ustron I.
- III. -1- - Ustron II.
- IV. -1- - Wista
- V. -0- - Bielsko-Biala im. gen. Kastrowicza
- VI. -4- - Golezów
- VII. -4- - Bielsko-Biala im. gen. Kastrowicza
- VIII. -4- - Cieszyn
- IX. -4- - Bielsko-Biala im. gen. Kastrowicza

Są miejscowości, które mają swoje tragiczne rocznice, o których zapomnieć nie wolno. Taką rocznicą jest dla Ustronia dzień 9 listopada 1944 r. Żyją jeszcze niektórzy członkowie rodzin, których ta tragedia dotknęła i starsi mieszkańcy, którzy ten okrutny dzień pamiętają.

Ustroń jest jedną z tych miejscowości Śląska Cieszyńskiego, której mieszkańcy wystawili sobie w czasie okupacji piękne świadectwo patriotyzmu. Wg urzędowego spisu ludności, sporządzonego przez okupanta w 1939 r., na 7029 mieszkańców Ustronia, Hermanic i Lipowca, podlegających spisowi, 1543 osoby, tj. 21,96 proc. podało wyraźnie narodowość polską, a 5015 maskowało się przez podanie narodowości śląskiej, czyli łącznie 93,31 proc. ludności opowiedziało się po stronie polskiej, a tylko 451 osób, tj. 6,41 proc. podało narodowość niemiecką.

Właśnie patriotyzm ustroniaków, wykazywany w różnych formach w następnym latach spowodował, że miejscowość poniosła dotkliwie straty. W więzieniach i obozach koncentracyjnych osadzono łącznie z ustroniakami pochodzenia żydowskiego 208 osób, spośród których powróciło do domów tylko 31. Natomiast ogółem zginęło w obozach koncentracyjnych, w ruchu oporu i jako żołnierze polscy na wszystkich frontach II wojny światowej 203 ustroniaków, w tym 4 osoby zmarły na skutek zrujnowanego w obozie zdrowia w pierwszych latach Polski Ludowej.

W jeden tylko pochmurny czwartek 9 listopada 1944 r., a więc przed 40 laty, zginęło z rąk faszystowskiej policji, gestapo,

34 Polaków, w tym 2 kobiety i 1 Ukraińiec. Wywlekano ich z mieszkań i z zakładów pracy, lub zabierano z drogi, gdy wracali z pracy do domów. Tragiczny los dotknął mężów, ojców, synów, rodzeństwo.

Oto co wspomina JANI-NA ZERTKOWA: „Wcześniej rano łomot do drzwi wejściowych. Otwieram i widzę wojsko, policję, a może gestapo. Rozpytuja o dom Ferdeckiego, gdzie mieszka Franciszek Krysta. Myślę: chyba żonę jakąś fala aresztowań. Po kwadransie słyszę za domem strzały. Nie mogłam wyjść z domu, koło którego kręciło się wojsko. Myślałam, że Niemcy wy-

8 dowiedzieliśmy się w sklepie rzeźniczym, że ojciec został rozstrzelany przy mostku w pobliżu budynku szewca Świeżego. Zrozpaczeni pobiegliśmy ze łzami w oczach na to miejsce, ale już go tam nie było”.

Jeszcze urywek wspomnień JÓZEFA STECA, który w tym dniu również stracił ojca. „Ojciec pracował na III zmianie, a o godz. 6.25 wracał do domu. Ponieważ wychodziłem do pracy na godz. 7 zawsze znalazła się chwila na wymianę zdań i nowe wieści, na które czekaliśmy z niecierpliwością. Zastanawiamy się, dlaczego dzisiaj nie wrócił w tym czasie. Po drodze

ny przez policję. Druga grupa Niemców zabrała sąsiada Jana Tomiczka. Obydwoh rozstrzelano przy płocie gospodarstwa Danysia. Jaką rozpacz wywołało to morderstwo, może zrozumieć tylko ten, kto je przeżył”.

Podpisany odwiedzał po wojnie Marię Bujok spod tzw. „Królowa” pod Czantorią, której jedyny syn zginął jako partyzant w walce na górze Czantorii, a męża rozstrzelano w dniu 9 listopada. Samotna, bez bliższych krewnych, ze sparaliżowanymi nogami siedziała całymi dniami na fotelu. Na pytanie o przeżycia z czasów okupacji odpowiedziała tylko płaczem. Patrzyłem na tę twarz. Widziałem ją we wszystkich odmianach rozpacz i cierpienia.

Nieraz staliśmy koło pomnika ofiar wojny i okupacji, postawionym przy ratuszu w Ustroniu i składali tam wiązanki kwiatów. O czym wtedy myśleliśmy? O wielkiej boleści matek, żon, ojców, sierot, rodzeństwa, którzy stracili w tym dniu tak wiele. Myśleliśmy o straszonym obliczu faszyzmu i w skupieniu życzyliśmy sobie: nigdy więcej wojny! „Zczęstnij przekleństwa i zgiń z pamięci ludzkości, ostatnia zbrodnia świata, ostatnia wojna” — jak już po I wojnie światowej wołał Andrzej Strug.

Próbujemy nieraz mówić o swoich zasługach i ofiarach, jakie ponieśliśmy w czasie ostatniej wojny. Ale jakąż jest zasługa nasza, tj. ludzi, którzy w 40 rocznicę ustronińskich wydarzeń mogą się jeszcze cieszyć życiem i wspominać ten straszny dzień, w porównaniu z ofiarą tych, co oddali wówczas wszystko, bo życie?

TRAGICZNA ROZCZYNICA

JÓZEF PILCH

puścili na postrach serię z automatu. Ojciec wyszedł do ogrodu, a ja za nim z wiadrami po wodę. Zobaczyliśmy za płotem kałużę krwi. Wrażenie było tak okropne, że ledwie do-wlekliśmy się do domu. W czasie dnia, gdy się już trochę uspokoiłam, poszłam do centrum Ustronia, aby się czegoś dowiedzieć. Prawie nikogo nie zastałam — ludzie siedzieli w domach, bali się pokazać na ulicy. Zrozpaczona matka Franciszka Krysty wydrapywała pokrzywionymi od pracy palcami z ziemią grudki krwi, ażebym je zanieść na miejscowy cmentarz”.

A teraz fragment wspomnień BOLESŁAWA MIDRA, który stracił w tym dniu 66-letniego ojca. Krytycznego dnia Bolesław pracował na III zmianie. „Kiedy o godz. 6.30 wróciłem z pracy, nie zastałem ojca w domu. Siostra wyjaśniła, że była policja czy gestapo i zabrali go z domu. Czekaliśmy w nadziei, że niedługo wróci. Po godz.

wpadłem jeszcze do kol. Molina, który wrócił już z pracy. Słyszał o rozstrzelaniu Polaków, ale pocieszył mnie, że widział jeszcze rano ojca w pracy. Gdy zjawilem się w warsztacie i zeszli się wystraszeni koleździ z Poniwca, Zawodzia i Lipowca, dowiedziałem się o tej strasznej prawdzie, bo niektórzy przechodzili koło rozstrzelanych i kilku rozpoznali. Wg opisu kol. Cholewy pod fabryką, przy drodze na Zawodzie Dolne, leżał zastrzelony mój ojciec. W tym dniu nie podjąłem pracy, a gdy wróciłem do domu, zastałem lamentującą matkę i płaczących dwóch braci. I mnie polały się łzy. Matki nie można było uspokoić”.

Na koniec fragment opowiadania EWY SZTWIER-TNIANKI z Hermanic, która straciła jedynego brata. „Gdy wychodził po godz. 6 do pracy, został już w drzwiach wejściowych zatrzymany i zabra-

28 listopad 1984.

Ostatnio w krótkim odstępie czasu zmarło 4-cł członków i podopiecznych naszego kółka a to: 17.10.84 Anna Kubica - podopieczna, która była żoną Józefa Kubicy aresztowanego w kwietniu 1940 r. Telegram o jego śmierci był pierwszym telegramem jaki nadzedł z obozów koncentracyjnych do Ustronia.

18. 11. 84. Zmarła Anna Nosita - podopieczna.

22. 11. 84 Zmarł, a 26.11.84 odbył się pogrzeb dwugodletniego członka Zarządu ZBONiD kol. Franciszka Lanady. Był on jednym z głównych organizatorów ruchu oporu na tutejszym terenie, oraz pierwszym burmistrzem powstania w Ustroniu. Złotki wyprawiono z sali posiedzeń M.R.N. na miejscowy cmentarz katolicki. W uroczystości pogrzebowej udział wzięły liczne delegacje miejscowych organizacji społecznych i zakładów pracy, które złożyły na grobie wieńce i kwiaty. Przemówienie poświęcone działalności zmarłego wygłosił przedstawiciel Urzędu ds. Wyznań z Urzędu Wojewódzkiego, a w imieniu kółka miejscowego ZBONiD pożegnał zmarłego kolega, prezes ppłk. Ludwik Gembarski.

25.11.84. zmarł Teofil Dąstor - członek m/kółka, żołnierz wojny obr. 1939 r., więzień obozu krac. , jeden z założycieli Stronnictwa Ludowego w Ustroniu. W czasie okupacji aginsto trzech z jego rodzeństwa.

Pogrzeb kol. Dąstora Teofila. Na adopcjiu poczet szlendarony S.L. i ZBONiD-u.

6 grudnia 1984.

Dotrzo do nadzwyczajnego Walnego Zebrania członków z powodu nieprzyjemnego konfliktu jaki zaistniał między grupą partyzantów i Urz. Wzrosty Ludowej, a niektórymi członkami Zarządu (zapis z dnia 8.10.84.). W trakcie dyskusji spór został złagodzony, a wnioski dot. Kom. Rewolucyjnej kol. Hołujki aby pozostawić Zarząd w dotychczasowym składzie, przeszedł w trakcie głosowania z jednym głosem sprzeciwu. W zebraniu uczestniczyli: przedstawiciele Zarz. Wej. ZBoniD B-Biata, Kom. Miejskiego P.Z.P.W. i Urz. Mijskiego w Ustroniu. Frekwencja ok. 90% członków.

10. grudnia 1984.

10. grudnia 1984.

W dniu dzisiejszym przekazano z Zarz. Wej. ZBoniD artykuły syntezowane, odzieżowe i obuwie - dary z krajów zachodnich, a przeznaczono dla więźniów obozów koncentracyjnych i podopiecznych. Zarząd sporządził listę uprawnionych i ilościowy rozdział poszczególnych darów. Lista z podziękowaniem odbiorcą znajduje się w aktach koto.

8. marzec 1985.

8. marzec 1985.

Tegoroczny "Dzień Kobiet" Zarząd urządził w D.W. "Ziemonit" na Zawodzie. W spotkaniu udział wzięły prawie wszystkie panie n/kota oraz delegacja Zarządu. Przemówienie okolicznościowe z życzeniami wygłosił prezes koto, pptk. Ludwik Gombarski. Spotkanie uświetniono herbata, zabawką, która dodatkowo zorganizował kol. Bura Wiliam - kierownik n/wym. Domu Wzrostowego. Spotkanie upłynęło w wyjątkowo przyjemnej atmosferze.

30. marzec 1985.

30 marzec 1985. Zarząd n/kota był współorganizatorem zbiorowego wyjazdu

Wielka manifestacja antywojenna w Oświęcimiu w 40 rocznicę wyzwolenia niemieckich obozów zagłady

Nigdy nie zapomnimy!

(P) OŚWIĘCIM (PAP). W sobotę, na terenach byłego hitlerowskiego obozu śmierci Auschwitz - Birkenau odbyła się wielotysięczna manifestacja antywojenna, zorganizowana przez Związek Bojowników o Wolność i Demokrację wspólnie z Międzynarodowym Komitetem Oświęcimskim i Radą Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa. Manifestacja stała się głównym punktem obchodów 40 rocznicy wyzwolenia więźniów wszystkich b. niemieckich obozów koncentracyjnych i obozów masowej zagłady; zainaugurowała również obchody Miesiąca Pamięci Narodowej.

Dr. Łachodni 1.4.85.

miasteczku w Ustroniu na pow. manifestację. Uczestniczyli oprócz Zarządu liczni członkowie

marcego koto ZBoniD w Ustroniu.

30. marzec 1985.

Manifestacja antywojenna w Oświęcimiu.
Na zlecenie kompanii „Podhaleńczyków”

30 marzec 1985.

Manifestacja antyrosjenu w Osiwiecimiu.

Na zdjęciu część grupy LBOWID i Młodzież z Ustronia

29. kwiecień 1985.

W przededniu VII Kongresu ŻBOWiD, odbyła się w W-wie dekoracja Kragiami Kan. OOP - 25 b. więźniów hitl. obozów koncentracyjnych. Z naszego kółka odznaczony został v-ce prezes kol. Panet Grogotka. Dekoracji dokonał prezes Zarz. Gł. ŻBOWiD gen. broni Józef Kamiński.

30. kwiecień 1985.

W przeddzień świąt 1-maja oraz 40 rocznicy Wywołania Ustrowia, odbyła się uroczysta akademicka i capstrzyka ulicami Ustrowia pod pomnikami Ofiar Fascyzmu i Partyzantów, gdzie delegacja ŻBOWiD złożyła wieżanki kwiatów.

1. maja 1985.

W tegorocznym pochodzie 1-majowym z uwagi na wyjątkowo złą pogodę,

deszcz i śnieg, uczestniczyło ok. 35 członków n/kol. ŻBOWiD.

Pochód przemierzował od zakładu „Luźni” do rynku, gdzie uczestnicy wysłuchali radiowego przemówienia gen. Wojciecha Jaruzelskiego. W godzinach popołudniowych odbyła się zabawa mieszkańców Ustrowia w parku - amfiteatrze.

9 maja 1985.

O godz. 12⁰⁰ syrena z Urz. Miejskiego uczono pamięć 40-rocznicy zakończenia drugiej wojny światowej. Przemówienie okolicznościowe wygłosił vice prezes kol. Stefanowski Kazimierz. Po przemówieniu delegacje ZBOWiD, Urz. Miejskiego, Rady Narodowej, Komitetu Miejskiego PZPR, ZMS, Harcerzy, deleg. ustrouwickich szkół oraz prawnie uczęszczające instytucje i zakłady pracy złożyły wizażanki kwiatów pod pomnikiem Ofiar Taryzmu.

15. maja 1985.

W sali Domu Kultury odbyło się zebranie ogólne członków ZBOWiD. Zebranie zajął i omówił obywatelność Zarządu od poprzedniego spotkania, prezes ppłk. L. Gembarczyński, a wyczerpującą informację o przebiegu VIII Zjazdu ZBOWiD w Warszawie omówił uczestnik i delegat Zarządu Wojewódzkiego kol. dr. Dyna. Przyznawanymi odznaczeniami udzieleno następujących członków

1. kol. Hadeszczak Henryk - Krzyż Kawalerski O. O. P
2. " Szczepaniuk Bolesław - " -
3. " Biel Stanisław - Krzyż Partyzancki
4. " Chotuj Kazimierz - Medal Zwycięstwa i Wolności
5. " Szkaradnik Józef - " - za udział w Wojnie Obronnej 1939
6. " Guxkiewicz Zbigniew - " - za udział w Walkach w Obronie Władzy Lud.
7. " Hanas Stanisław - " -
8. " Olszowski Jan - " -
9. " Pydych Jan - " -
10. " Sadowski Zenon - " -
11. " Wojcik Antoni - " -
12. " Zarzyński Józef - " -

W zebraniu uczestniczyło ok. 90% członków i podopiecznych.

18. maja 1985.

Sekretarz naszego kosa, kol. Gtonacki Stanisław odznaczony został medalem 40-lecia P.R.L. w Komitecie Wojenodakim P.Z.P.R. w Bielsku - Białej.

23. maja 1985

Sztafeta W.O.P. przejeżdżając wzdłuż granic Polski w dniu dzisiejszym przejeżdżała przez Ustron i złożyła kwiaty pod pomnikiem ofiar faszyzmu k/ratusza. Sztafetę przywitali przedstawiciele miasta, Żbowa i mieszkańcy Ustronia. Po złożeniu kwiatów i okolicznościowych przemówieniach sztafeta W.O.P. odjechała w dalszą drogę.

(...) Ona mi pierwsza pokazała księżyc,
i pierwszy śnieg na świerkach
i pierwszy deszcz.
Byłem wtedy mały jak muszelka,
a czarna suknia Matki szumiła
jak Morze Czarne(...)

K. I. Gaczyński

POMNIK-SZPITAL CENTRUM ZDROWIA MATKI-POLKI

Wolne
od opłaty pocztowej

.....
Związek Pojawników o Wolność i.....

Demokrację Koło Miejskie
.....

43-450 Ustron

szerebiec 1985.

W pierwszym półroczu br. zmarło 3-ich członków n/kota:

15. 2. 85. zmarł kol. Stanisław Kisiata - żołnierz wojny obronnej 1939r.

4. 4. 85. zmarł kol. Bronisław Paszula - II. armii Ludowego Wojska Polskiego.

29. 5. 85. zmarła kol. Ewa Szewcówna - Żuch Oporn, cała rodzina nie przyjęła
wojskisty i współpracowała z Ruchem Oporn, brat jej został rozstrzelany
w dniu 9-11 listopada 1944r.

Pogrzeb kol.
Bronisława Paszula.
Poczet sztandarowy
ŻBOWiD.

19 lipiec 1985.

Odbyta się w sali kinowej uroczysta sesja Miejskiej Rady Narodowej z okazji Święta
Odrodzenia Polski. Uczestniczyli del. zakładów pracy, org. polityczne i społeczne
oraz miejscowa ludność. Zasłużonym obywatelom wręczono odznaczenia państwo-
we. Po akademię zebrani przeszli do nowego przystanku kolejowego „Ustrów-Zdrój”,
gdzie władze PKP dokonały jego oficjalnego uruchomienia.

1 wrzesień 1985.

W tragiczną rocznicę wybuchu drugiej wojny światowej, zebrali się wokół
pomnika delegacje ŻBOWiD, kom. Miejskiego PZPR, Urzędu Miejskiego, zakłady
pracy, młodzież i liczna miejscowa ludność. O godz 12⁰⁰ przy dźwięku syreny
delegacje złożyły wianki kwiatów pod pomnikiem ofiar II. wojny światowej.

22 lipiec 1985.

Delegacja n/kota z poczetem sztabarczym uczestniczyła w uroczystościach wręczenia sztandaru ufundowanego dla kota ZBOWiD w Istebnej. Nasze koto reprezentowali: kol. prezes L. Gembarski, K. Stefański, St. Hanaś,

J. Olszowski,

Ł. Steć

i P. Szachowicz, który uczestniczył w pocacie sztabarczym Łn. Bytych Żołnierzy Łanodowych przy jednostce WOP w Cieszynie.

KOMITET
ORGANIZACYJNY
FUNDACJI
SZTANDARU

ZAPROSZENIE

22 październik 1985.

Środowisko Ultrn. Władzy Ludowej wraz z Zarządem kota z okazji 41 rocznicy powstania SB i MO. zorganizowało uroczyste spotkanie, w którym uczestniczyli: sekr. KH PZPR J. Brandyś, prawn. PRON F. Sibora, kier. Komisariatu MO. chorągwy J. Hauzel oraz 27 członków ZBOWiD. Zebranych powitał i okolicznościowe przemówienie wygłosił prezes kota ppte. L. Gembarski. Wielu uczestników przypomniało zebranym swój udział w walkach o utrzymanie władzy w okresie powojennym. Spotkanie upłynęło w miłej i serdecznej atmosferze.

8. listopad 1985.

Szczep harcerski przy szkole Nr. 3 w Ulstroniu - Polanie zaprosił Zarząd kota ZBOWiD na zorganizowane spotkanie harcerzy z kombatautami. Harcerze przypomnieli tragiczny dzień 9-listopada w Ulstroniu oraz uczcili śpiewami i deklamacjami patriotycznymi a v-ce prezes kol.

Stefański Kazimierz opowiedział niektóre przeżycia z okresu okupacji i wojny wyzwolitej. ZBOWiD reprezentowali: kol. K. Stefański, P. Gogółka, A. Kłapsa i Z. Steć.

9. listopad 1985.

Dla upamiętnienia tragicznej 42-rocznicy zamordowania 34 Polaków w Ustroniu zorganizowano „Sztafetę ZBOWiD” wspólnie z przedstawicielami władz politycznych i administracyjnych, zakładów pracy, harcerzy, młodzieży szkolnej. Początek sztafety od tablicy poległych pracowników Tartaku w Ustroniu - Książu Ustroni - pomnik przy ul. Partyzantów - i zakończono przy pomniku ofiar faszystów w parku k/ratuzza, gdzie zebrało się licznie społeczeństwo Ustronia, delegacje władz, zakłady pracy, związków społecznych i młodzieży. W w/wym. miejscach złożono wianki kwiatów.

5. grudnia 1985.

Dyrekcja szkoły Nr 3 w Ustroniu - Polanie wraz ze szczeblem harcerskim zaprosiła nasz Zarząd Kłosa ZBOWiD na uroczystość z okazji nadania tamt. szczeblowi harcerskiemu „Czantoria” imienia gen. K. Świerczewskiego „Waltera”. Obecnie były zaproszone delegacje oraz Zar. Woj., Z. H. P. Podczas imprezy przez kłosa pptk. L. Gombarski wygłosił okolicznościowe przemówienie. Udekorował krzyżem Kawalerskim O. O. P. 85-letniego członka n/kłosa - Powstańca Śląskiego kol. Panta Wautuloka.

Program uroczystości wykonany przez szczebel harcerski wypadł bardzo okazale i spotkanie upłynęło w przyjemnej atmosferze.

grudzień 1985. Zarząd Kłosa uchwalił aby od roku bieżącego zapoczątkowano odliczanie przez szt. Zarządu, z listą imion i upominkiem członków n/kłosa z okazji ich 80, 85, 90...-ej rocznicy urodzin.

W roku bieżącym solenizantami byli: kol. Haderczak Henryk - 90 lat i kol. Lipus Jan 80 lat.

Komitet Honorowy uroczystości Fundacji i Przekazania Sztandaru dla
Koła Gminnego ZBoWiD w Istebnej

1. Mgr Stanisław Łuczkiwicz — Wojewoda Bielski
2. Dr Jerzy Kopel — Sekretarz KW PZPR Bielsko-Biała
3. Plk. Juliusz Sadulski — Prezes ZW ZBoWiD
4. Gen. Bryg. Bolesław Bonczar — Dowódca Górnośląskiej Bryg. WOP
5. Bolesław Cader — Jednostka WOP Ziemi Cieszyńskiej
6. Mgr Antoni Kobiela — Prezes ZW OSP
7. Plk. Dypl. Czesław Mieszczak — Szef WSZW Bielsko-Biała

KOMITET ORGANIZACYJNY
FUNDACJI SZTANDARU W GMINIE ISTEbNA

uprzejmie zaprasza

Ob. Prezes Koła ZBoWiD U s t r o ń na
wraz z pocztem sztandarowym

UROCZYSTOŚĆ WRĘCZENIA SZTANDARU

która odbędzie się w dniu 22. lipca 1985 roku o godzinie 9.30 przed Urzędem
Gminy w Istebnej

Przewodniczący
Komitetu Organizacyjnego

inż. Stanisław Probosz
naczelnik gminy

PROGRAM UROCZYSTOŚCI:

1. Godzina 9.30 zbiórka na placu przed Urzędem Gminy
2. Otwarcie uroczystości
3. Przemówienie okolicznościowe
4. Wręczenie sztandaru
5. Wystąpienie Prezesa miejscowego Koła
6. Złożenie kwiatów pod pomnikiem
7. Występy Zespołu Regionalnego

W trakcie trwania uroczystości począwszy od godziny 9.00 można dokonywać wpisu do Kroniki Koła.

8 marzec 1986.

Tradycyjny „Dzień Kobiet” dla członkini n/kota w roku bieżącym Zarząd urządził w kaw. „Oaza” w Ustroniu. Spotkanie odbyło się przy kawie i ciastku a przemówienie okolicznościowe i życzenia wygłosił kol. prezes pptk. L. Gombarski. W spotkaniu uczestniczyło 26 osób.

19 kwietnia 1986.

Komisja Historyczna Ł.W. ZBONiD w Bielsku-Białej zorganizowała sesję wyjazdową w Cieszyńcu dla przewodniczących Kom. Hist. z kół Woj. Bielskiego. Zebranie prowadził prezes Woj. Kom. Hist. pptk. B. Hojnowski. Tematy poruszone na zebraniu b. ciekawe z czego obecni mogli wiele skorzystać dla swojej działalności w kółkach.

24 kwietnia 1986.

W sali Domu Kultury odbyło się zebranie ogólne członków kółka na którym udekorowani zostali nast. członkowie:

Medalem za udział w Wojnie Obronnej 1939 r. kol. kol. Mastalerz Władysław, Rapel Marian, Nawrocki Oskar, Katusza Józef, Krystek Henryk, Szkaradnik Józef, Ferfecki Bolesław.

Medalem za udział w Walkach w Obronie Władzy Ludowej kol. kol. Bięt Stanisław, Lada Władysław, Surowiec Stanisław, Szertomski Antoni i Tracińska Antoni.

Zebranie prowadzi i dekoracji dokonał prezes kółka pptk. Gombarski Ludwik.

30 kwietnia 1986.

W przeddzień 41 rocznicy wyzwolenia Ustronia oraz święta Pracy odbyła się w Domu Kultury uroczysta akademii na której odznaczono Medalem za udział w Walkach w Obronie Władzy Ludowej nast. członków n/kota:

Cywiński Józef, Mider Bolesław, Powroński Stanisław, Stec Zygmunt, Szachowicz Piotr, Stotniński Franciszek.

Po akademii zebrani przemierzali cęprzątkiem pod pomniki Ofiar Faszyzmu i Partyzantów gdzie del. ZBONiD złożyła wiązanek kwiatów.

30.4.86. Akademia

8 marzec 1986.

Tradycyjny „Dzień Kobiet” dla członkiń n/kota w roku bieżącym Zarząd urządził w kaw. „Oaza” w Ustronia. Spotkanie odbyło się przy kawie i ciastku a przemówienie oświatowe i życzenia wygłosił kol. prezes pptk. L. Gombarski. W spotkaniu uczestniczyło 26 osób.

19 kwiecień 1986.

Komisja Historyczna Ł.W. ŁBONID w Bielsku-Białej zorganizowała sesję wyjazdową w Cieszyńcu dla przewodniczących Kom. Hist. z kół Woj. Bielskiego. Zebranie prowadził prezw. Woj. Kom. Hist. pptk. B. Hojnowski. Tematy poruszone na zebraniu b. ciekawe z czego obecni mogli wiele skorzystać dla swojej działalności w kółkach.

24 kwiecień 1986.

W sali Domu Kultury odbyło się zebranie ogólne członków kółka na którym udekorowani zostali nast. członkowie:

Medalem za udział w Wojnie Obronnej 1939 r. kol. kol. Mastalerz Władysław, Rapel Marian, Nawrocki Oskar, Katusza Józef, Krystek Henryk, Szkaradnik Józef, Ferfecki Bolesław.

Medalem za udział w Walkach w Obronie Władzy Ludowej kol. kol. Biet Stanisław, Lada Władysław, Saroniec Stanisław, Szertomski Antoni i Tracińska Antoni.

Zebranie prowadzi i dekoracji dokonał prezes kółka pptk. Gombarski Ludwik.

30 kwiecień 1986.

W przeddzień 41 się w Domu Kultury za udział w Walkach Cymliński Józef, Piotr, Słotwiński Po akademii zebrania i Portyauton

1 maja 1986.

W tradycyjnym pochodzie 1-Majowym, który przeszedł od Kłazi F.S.M. do amfiteatru, udział wzięło ok. 60-ciu członków ZBOWiD z porządem sztaudarowym na czele. Po pochodzie odbyło się krótkie spotkanie członków w kas. „Osza” przy kawie i ciastku, ufundowane przez Zarząd z kasy Kola.

Poczet sztaudarony
ZBOWiD w pochodzie
1-Majowym

9 maja 1986.

W 41 rocznicę zakończenia drugiej wojny światowej zebrali się przy pomniku Ofiar Faszyzmu: członkowie ZBOWiD, delegacje zakładów pracy, Urz. Miejskiego, Rady Narodowej, Kom. Miejskiego PZPR, Org. politycznych i społecznych, antoścień szkolna oraz liczni mieszkańcy ul. Stronia. O godz. 12⁰⁰ przy głoście syreny z Urz. Miejskiego w obecności Marty Honorowej złożono wiązanki kwiatów.

10. czerwiec 1986.

Z okazji 41-rocznicy ponownia W.O.P. odbyło się spotkanie Zarządu Kola z przedstawicielami tut. placówki W.O.P. i byłymi żołnierzami W.O.P. a obecnie członkami naszego Kola ZBOWiD. Po przemówieniu okolicznościowym prezesa Kola pptk. Ludwika Gembarskiego, wspomnieniami z tamtych lat, podzielili się niektórzy rezerwiści W.O.P.

Na spotkaniu tym odznaczony Krzyżem Partyzanckim został kol. Jan Olzonski. Rozmowy przy kawie i piasku upłynęły w serdecznej atmosferze.

26 sierpień 1986

W dniu dzisiejszym kol. Witam Bura i Alojzy Kłapsia przynieśli z Zarz. Woj. ZBOWiD, dary odzieżowe ofiarowane przez R.F.N. a przeznaczone dla byłych więźniów obozów kauceutr. i podopiecznych. Dary przyniesiono do kol. Karola Śmitowskiego, gdzie w/wym. sporządzili listę i dokonali rozdziału. Lista z potwierdzeniem odbioru znajduje się w aktach Zarządu Kola.

9 wrzesień 1986.

Zarząd Kola zorganizował w sali ZBOWiD spotkanie ze środowiskiem żołnierszy wojny obronnej 1939r. Zebranych przywitał i okolicznościowe przemówienie wygłosił prezes Kola pptk. Gembarski. Niektórzy uczestnicy wojny obr. podzielili się swoimi wspomnieniami i przeżyciami z tego okresu. Spotkanie przy kawie i pączku upłynęło w przyjemnej atmosferze i przeciągnęło się do późnej godziny wieczornej.

21 października 1986.

Dla uczczenia 43-rocznicy utworzenia L.W.P. Zarząd Kola ZBOWiD zorganizował spotkanie z obecnymi i byłymi żołnierzami L.W.P. połączone z oceną ogłoszonego konkursu z nagrodami przez tut. ZBOWiD na najlepszą szkolną Szkołę Pamięci Narodowej w Ustroniu. Przemówienie okolicznościowe wygłosił prezes pptk Gembarski. Podał również wyniki konkursu w którym uczestniczyło 7 szkół.

- I. miejsce zajęła szkoła Nr. 1. - nagroda album kolorowy „W czterdziestolecie Zwyrodnia”
- II. - - - - - szkoła Nr. 3. - - - obraz „Sobieski pod Niedziewem”
- III. - - - - - szkoła Nr. 2. - - - obraz „Książę Zygmunt i Radziwiłłowa”

Nagrody odebrali przedstawiciele poszczególnych szkół.

W spotkaniu przy kawie i pączku uczestniczyło 44 osoby.

9 listopad 1986.

W sobotę 8 listopada w przeddzień tragicznej rocznicy zamordowania przez hitlerowców 34 Polaków w Ustroniu, zakłady pracy, szkoły, org. polityczne i społeczne oraz ZBOWiD, złożyły wieńce i kwiaty pod pomnikiem

w parku k/Urzędu Miejskiego i ul. Partyzantów. Uczestniczyli również liczni mieszkańcy Ustronia.

W dniu 9-listopada o godz. 12⁰⁰ wieńce złożył Zarząd Kota ZBOWID i środowisko byłych więźniów obozów koncentracyjnych. Po złożeniu wieńców odbyło się okolicznościowe spotkanie Zarządu Kota i środowiska b. więźniów przy herbacie w sali ZBOWID.

grudzień 1986.

W roku 1986 zmarli nast. członkowie naszego Kota:

1. Chrapek Józef zmarł 22.2.86 - Żołnierz Wojny Obr. 1939 r.
 2. Szpin Rudolf - " - 19.4.86 - " - " - " - "
 3. Zawadzki Albin - " - 2.5.86 - Więzień hitl. obozów koncentr.
 4. Biel Stanisław - " - 11.5.86 - Żołnierz Lud. Wojska Polsk. I i II, A.
 5. Gomola Michał " - 12.5.86 - Ruch Oporu
 6. Osadnik Bronisław " - 20.9.86 - " - " - "
 7. Danecki Euzebiusz " - 22.9.86 - Utrw. Władcy Ludowej
 8. Trzcionka Antoni " - 1.11.86 - " - " - " - "
 9. Capinski Józef " - 23.12.86 - Żołnierz Ludowego Wojska Polskiego
- W ostatnim pożegnaniu wszystkich w/wym. uczestniczyły delegacje ZBOWID, składając wieńce na mogiłach zmarłych.

9 marca 1987.

Zarząd Kota urządził tradycyjny „Dzień Kobiet” dla członkiń i podopiecznych w/kota w kan. „Oaza”. Okolicznościowe przemówienie i życzenia złożył prezes Kota p. L. Gembarski. Symboliczny kwiatek wręczył najstarszej na sali kob. Helenie Garbusińskiej. Przy kawie i ciastku spotkanie upłynęło w b. przyjemnej atmosferze.

30 kwietnia 1987.

Przed 1-majowym świętem i 42-rocznicą wyzwolenia Ustronia zorganizowana została w/wieczna akademii w tut. Domu Kultury w której uczestniczyli gremialnie ZBOWID. Podczas akademii udekorowani

odznaczonymi państwowymi zostali:
krzyżem Kawalerskim O.O.P. - kol. Józefa Jabczyńskiego i kol. Mieczysław Walczyk.
Medalem za Utrw. Władzy Ludowej - kol. kol. Jan Hareziś, Stefan Mamrowicz,
Bronisław Trojanowski i Stanisław Liška.

Po absoliemii odbył się capstrzyk i wymarsz del. ZBOWiD z wieńcami
które złożono uroczyście pod pomnikami przy Urzędzie Miejskim i płyta

pamiątkowej
przy ulicy
Partyzantów.

1 maj 1987

Zarząd n/kota i ok. 60 członków z poczem sztandarowym na czele
uczestniczyło w pochodzie 1-majowym. Pochód przeszedł od miejscowej
fabryki do amfiteatru gdzie odbył się festyn ludowy z programem
rozrywkowym.

9 maj 1987

Dzień zakończenia wojny uczczono w tym roku w Ustřoniu koncertem
orkiestry fabrycznej przy pomniku k. Urzędu Miejskiego a przedstawiciele
ustřońskich władz polit. i admistr., zakładów pracy i org. społecznych
z ZBOWiD na czele, złożyły przy dźwiękach werbla - wiązanki kwiatów.
Następnie delegacje przeszły ku tablicy pamiątkowej przy ul. Partyzantów
gdzie również złożono kwiaty.

W tym samym dniu uczestniczyła delegacja n/kota z poczem
sztaandarowym w shtëdnie: kol. Gemberecki Ludwik, Olšovský Jan,
Trojanowski Bronisław w uroczystości wrócenia przez społeczeństwo
Golezowa, sztandaru tamtejszemu kotu ZBOWiD.

maj 1987.

W maju br. odwiedziła Ustroń, przybyła z Związku Radzieckiego Aleksandra Bykowska - Anisimona, partyzantka radiotelegrafistka z czasów wojennych na łub. terenie. Z okazji spotkania z aktywem „Kuzni Ustroń” złożyła wiązan-kę kwiatów pod tablicą pamiątkową rozstrzelanych w dniu 9.11.1944r. pracowników „Kuzni-Ustroń”.

16:17 lipiec 1987.

Zarząd zorganizował 2-dniową autokarową wycieczkę do Wrocławia, celem zobaczenia „Panoramy Racławickiej”. To wspaniałe monumentalne dzieło malarzy, Styki i Kossaka wywarło niezapomniane i mocne wrażenie na zwiedzających. Koryta wycieczki częściowo pokryto z funduszy kłosa. Bezpłatne bilety wstępu i termin zwiedzania załatwił nam Zarząd Kłosa ZBOWiD z Wrocławia.

1 wrzesień 1987.

Skromnie uczczono w tym roku w Ustroniu pamięć poległych w wojnie obronnej jaka wybuchła 1 września 1939 roku. Z tej okazji złożyły kwiaty pod pomnikiem delegacja ZBOWiD, Harcerze, Kom. Miejski PZPR, Urząd Miejski, Rada Narodowa i niektóre zakłady pracy.

11 październik 1987.

Delegacja n/kłosa wraz z poczem sztandarowym uczestniczyła w uroczystości wręczenia sztandaru ufundowanego dla kłosa ZBOWiD w Wiśle. Na ze kłosa reprezentowali prezes L. Gembarski, K. Stefański, poczet

sztandarowy: Ł. Steć, J. Olzowski i Br. Trojanowski. Przekazano na sztandar kwotę 2.000,- zł.

24 października 1987.

Środowisko b. więźniów obozów koncentracyjnych otrzymało z Łanzolu Wojen. ŁBOWID, artykuły zynocione ofiarowane przez Stow. im. Maksym. Kolbego z Freiburga - RFN. Dary przyniósł samoch. kol. P. Gogółka i kol. A. Kłapsis. Sporządzono listę i dokonano rozdania. Lista z potwierdzeniem odbioru znajduje się w aktach Łanzolu Koła.

9. listopad 1987.

N. tragiczna 43-cia rocznica zamordowania przez Kitterowców 34 Polaków w Ustroniu, zebrały się przy pomniku k/Urz. Miejskiego delegacje: ŁBOWID, ŁiW, Kom. Miejskiego PZPR, Rady Narodowej, Urz. Miejskiego, harcerstwa i zakładów pracy. O godz. 12⁰⁰ przy dźwięku syreny złożono kwiaty. Kwiaty złożono również przy ul. Pertykautów i pod pomnikowymi tablicami w FSM „Kuzni Ustron” i Tartaku Przem. Drzewnego. Warty honorową pełniło Wojsko i harcerstwo.

24. listopad 1987.

W świetlicy ŁBOWID odbyło się zebranie środowiskowe b. więźniów obozów koncentracyjnych, wspólnie z Zar. ŁBOWID i Zar. ŁiW, na którym zostali odznaczeni „Krzyżem Odwigielskim” kol. kol.: A. Frajfeld, H. Grabowska, J. Jabczyńska, St. Hamronicz, J. Trzask, St. Wawak i M. Zdrodowski. Odznaczonych dekorował nacelnik miasta inż. B. Siewierka i preos kota ppłk. L. Gombarewski.

31 grudnia 1987

W ciągu 1987 roku zmarli nast. członkowie n/kole:

24. 3. 1987 zmarła Szeja Adela - podopieczna

8. 5. 87. zmarł Krysta Stanisław - żołnierz wojny obr. 1939 r.

17. 5. 87. - - Lada Władysław - - - L.N.P. I i II. Armii

- 10. 6. 87. zmarła Żerka Janina - Ruch Oporu
- 16. 7. 87. zmarł Groń Józef. - żołnierz wojny obr. 1939 r.
- 28. 7. 87. - " - Szlauer Stanisław - " - " - " - "
- 9. 8. 87. " Krcystek Henryk - " - " - " - "

Zmarła kol. Żerka Janina była znana jako "Matka" partyzantów, ponieważ w zabudowaniach jej gospodarstwa znajdował się bunkier alomny, w którym przebywali partyzanci z terenu Ustronia, Breuniej, spodochronieście radzieccy wraz z radiotelegrafistką Anisimową i urządzeniem nadawczym. Otrzymali u niej schronienie, żywność i opiekę. Mąż jej zginął w obozie koncentr. w Oshiceimiu. W pogrzebie uczestniczyli członk. ZBOWiD z poczem satauderonym i sporo mieszkańców Ustronia.

10 marzec 1988.

W tym roku "Dzień Kobiet" urządzono wspólnie z Ligacją Inwalidów Wojennych PRL. w Ustroniu. Uroczyste spotkanie z tej okazji odbyło się przy kawie i ciastku w kaw. "Oaza". Okolicznościowe życzenia członkiniom złożyli prezes ZBOWiD ppth. L. Gembarczenki i prezes LiW kpt. Z. Steć. Spotkanie upłynęło w b. serdecznej atmosferze. Uczestniczyło w nim 55 osób.

26 kwietnia 1988.

W miesiącu kwietniu br. w ustronim szpitalu uzdrowiskowym przebywało na leczeniu wiele kombatantów z różnego rejonu kraju. Między innymi z leczenia korzystał prezes koła ZBOWiD w **BABOSZEMIE**.

maj 1988.

Tegoroczne święto 1-maja i rocznicę zakończenia wojny uczczono no przez:
29.4.88 - uczestnictwo członków ZBONiD w akademii 1-majowej
która odbyła się w szkole Nr. 3 w Ustroniu-Polanie. Na akademii
tej zostali odznaczeni „Krzyżem Odeńskim” nast członkowie m/kole:
Bura Wiliam, Gogółka Paweł, Kłapsia Alojzy, Lupinek Henryk,
Nogonczyk Józef i Śmitowski Karol.

30.4.1988 - Udział członków ZBONiD w capstrajku i złożenie wieńców
pod pomnikami k/Urzędu Miejskiego i przy ul. Partyzantów.

1-maja w pochodzie z początkiem sataundarony uczestniczyło ok. 50
członków ZBONiD.

9-maja rocznicę zakończenia wojny uczczono również złożeniem wieńców
kami kwiatów pod pomnikami przy Urzędzie Miejskim i przy ul. Partyzantów.

Poczet sataundarony
ZBONiD w pochodzie
1-Majowym

Czoto grupy ZBONiD
w pochodzie 1-Majowym
podczas słuchania
przemówienia
gen. W. Jaruzelskiego.

lipiec 1988.

Święto narodowe 22-Lipca uczczono nast.:

21-lipca członkowie ZBONiO ok. 30 osób uczestniczyli w uroczystej sesji Miejskiej Rady Narodowej w sali kinowej w Ustroniu. Przy tej okazji zostali odznaczeni „Krzyżem Odwagi” byli więźniowie obozów koncentr. kol. Koźmider Władysław i Heczko Jan.

22-lipca - tradycyjne złożenie kwiatów pod pomnikami ofiar wojny.

Kronikę prowadził od kwietnia 1980 do lipca 1988 GOGÓŁKA Panet

Apel do załogi

Zarząd Koła Z.B.oW.iD. w Ustroniu zwraca się do załogi z prośbą o przyjęcie z pomocą w sprawie ustalenia nazwisk osób straconych przez Gestapo lub zamordowanych w obozach koncentracyjnych, byłych pracowników "Brevillier Urban".

W tym celu wywieszamy poniższy spis i prosimy o dokładne przeanalizowanie. Zauważone sprzeczności lub braki prosimy meldować u kol. Jan H e c z k o w Sekcji Emisji Dokumentacji

1.	Jerzy	B u j o k	- kowal	- ur. 1882
2.	Józef	B ł a s z c z y k	- kontroler	- <i>ur. 1905</i>
3.	Jakób	C e m b a k a	- kowal	- ur. 1914
4.	Krystyna	J a w o r s k a	- robotnica	- ur. 1922
5.	Franciszek	K r y s t a	- pom.kowala	- ur. 1913
6.	Józef	K r y s t a	- ślusarz	- ur. 1918
7.	Rudolf	K r y s t a	- kowal	- ur. 1908
8.	Władysław	M a c	- ślusarz	- ur. 1906
9.	Antoni	M i d e r	- kowal	- ur. 1878
10.	<i>410/74</i> Stanisław	M i e c h	- ślusarz <i>stolarz</i>	- ur. 1908 <i>1913</i>
11.	Paweł	M y r m u s	- ślusarz	- ur. 1906
12.	Rudolf	N o w a k	- tokarz	- ur. 1906
13.	Wincenty	S t e c	- kowal	- ur. 1892
14.	Rudolf	S z a r z e c	- palacz	- ur. 1914
15.	Jan	S z t w i e r t n i a	- ślusarz	- ur. 1918
16.	Tomasz	S z u b e r t	- elektryk	- ur. 1893
17.	Józef	T o m i c z e k	- ślusarz	- ur. 1919

Ustron, dnia 12 października 1973 r.

*Wygenerowane ze tablicy ogłoszeń
Lurii Ustroni od 13/X do 15/XI.73*

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW
U WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ
Stanisław Władysław Władysław
Zarząd Koła
w Ustroniu

Termin zdjęcia - 30 dni od daty wywieszenia